

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

**Kontrastivní analýza
dohod o mlčenlivosti a obdobných dokumentů
v češtině a angličtině z pohledu překladu**

(Bakalářská práce)

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra anglistiky a amerikanistiky

**Kontrastivní analýza dohod o mlčenlivosti a obdobných dokumentů
v češtině a angličtině z pohledu překladu**

(Bakalářská práce)

**Contrastive Analysis of Non-Disclosure Agreements and Equivalent
Documents in Czech and English for Translation Purposes**

(Bachelor Thesis)

Autor: Jana Karlíková

Studijní obor: Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Ondřej Klabal, Ph.D.

Olomouc 2024

Údaje o práci

Autor práce:	Jana Karlíková
Studijní obor:	Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad
Název práce česky:	Kontrastivní analýza dohod o mlčenlivosti a obdobných dokumentů v češtině a angličtině z pohledu překladu
Název práce anglicky:	Contrastive Analysis of Non-Disclosure Agreements and Equivalent Documents in Czech and English for Translation Purposes
Vedoucí práce:	Mgr. et Mgr. Ondřej Klíbal, Ph.D.
Počet stran:	96
Počet znaků:	195 304 (včetně mezer)
Počet příloh:	1

Anotace česky: Tato bakalářská práce se zabývá kontrastivní analýzou dohod o mlčenlivosti a obdobných dokumentů v češtině a angličtině. Analýza je provedena na vzorku smluv, který byl pro účely této práce sestaven. Smlouvy jsou ovšem nejprve zasazeny do kontextu právních řádů České republiky, Velké Británie a Spojených států. Dále jsou popsány charakteristické rysy právní češtiny a angličtiny, které jsou doloženy i příklady ze sestaveného vzorku. Druhá část práce je zaměřena na kontrastivní analýzu. Analýza se věnuje především názvům vybraných smluv, terminologii, ustáleným konstrukcím a kolokacím, které jsou pro tento smluvní typ charakteristické. Veškeré analyzované rysy jsou ilustrovány na příkladech ze sestaveného vzorku, na kterých je následně doložena i funkčnost navrhovaných překladů. Cílem analýzy je poukázat na překladatelsky obtížné aspekty, které jsou s dohodami o mlčenlivosti spojeny, a nabídnout jejich možná řešení. Součástí práce je také kolokační glosář představující přehled nejčastějších kolokací.

Klíčová slova: kontrastivní analýza, právní překlad, dohoda o mlčenlivosti, dohoda o ochraně důvěrných informací, důvěrné informace, ochrana informací, obchodní tajemství

Anotace anglicky: This bachelor thesis deals with the contrastive analysis of non-disclosure agreements and equivalent documents in the Czech and English legal system. The analysis is performed

upon a sample of contracts that has been compiled for the purpose of this thesis. The first part of the thesis focuses on the legal systems of the Czech Republic, the United Kingdom and the United States and the respective laws and regulations relating to non-disclosure agreements. In the following chapters, prominent features of legal Czech and English are described and subsequently supported by extracts from the compiled sample. The second part of the thesis comprises a contrastive analysis of the compiled sample. The analysis focuses mainly on the terminology, collocations and formulaic language typical for the analysed legal instrument. All aspects are then demonstrated by extracts from the compiled sample, which are also translated, supporting the proposed translation equivalent. The aim of the analysis is to highlight the difficult aspects related to the translation of the analysed instrument and to propose their possible solutions. The thesis also contains a glossary providing a list of the most frequent collocations.

Key words:

contrastive analysis, legal translation, non-disclosure agreement, confidentiality agreement, confidential information, information protection, trade secret

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla úplný seznam použité a citované literatury.

V Olomouci dne _____

podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu Mgr. et Mgr. Ondřeji Klabalovi, Ph.D. za odborné vedení při zpracování mé bakalářské práce a za užitečné rady, které mi nejen v průběhu psaní práce poskytl. Dále bych panu doktorovi ráda poděkovala také za jeho pozitivní motivaci a za to, s jakou trpělivostí odpovídal na mé nesčetné dotazy.

Seznam použitých zkratk:

ABGB	obecný zákoník občanský (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesammten Deutschen Erbländer der Österreichischen Monarchie)
BLD	Black's Law Dictionary
CA	Confidentiality agreement
CDA	Confidential disclosure agreement
ČR	Česká republika
EO	Executive order
GSCP	The Government Security Classifications Policy
NDA	Non-disclosure agreement
NOZ	nový občanský zákoník (zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů)
OED	Oxford English Dictionary
PIA	Proprietary information agreement
SA	Secrecy agreement
UK	Spojené království Velké Británie a Severního Irska
US	Spojené státy americké

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1: Modální slovesa a konstrukce v českých dohodách o mlčenlivosti

Tabulka č. 2: Modální slovesa v anglických dohodách o mlčenlivosti

Tabulka č. 3: Názvy českých smluv

Tabulka č. 4: Názvy anglických smluv

Tabulka č. 5: Rozdíly mezi NDA a CA podle Emilio

Tabulka č. 6: Klasifikace utajovaných informací

Tabulka č. 7: Navrhované překlady jednotlivých názvů

Tabulka č. 8: Definice důvěrných informací

Tabulka č. 9: Definice obchodního tajemství

Tabulka č. 10: Překlady termínů

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Právní systémy	11
	2.1 Kontinentální právní systém.....	11
	2.2 Angloamerický právní systém.....	11
3	Zasazení dohod o mlčenlivosti do právních systémů	13
	3.1 Společné prvky angloamerického a českého práva.....	13
	3.2 Dohody o mlčenlivosti v českém právu	14
	3.2.1 Občanské právo závazkové	14
	3.2.2 Využití dohod dle sestaveného vzorku.....	14
	3.3 Mlčenlivost ze zákona v českém právu.....	17
	3.4 Dohody o mlčenlivosti v angloamerickém právu	17
	3.4.1 Požadavek consideration	18
	3.4.2 Využití dohod dle sestaveného vzorku.....	19
	3.5 Mlčenlivost ze zákona v angloamerickém právu	20
	3.5.1 Profesní mlčenlivost.....	20
	3.5.2 Právní úprava ve Velké Británii	21
	3.5.3 Právní úprava ve Spojených státech.....	21
4	Jazyk právních textů	23
	4.1 Právní texty z pohledu funkčních stylů	23
	4.2 České právní texty	24
	4.2.1 Morfologická rovina.....	24
	4.2.2 Lexikální rovina	25
	4.2.3 Syntaktická rovina.....	27
	4.3 Anglické právní texty	28
	4.3.1 Morfologická rovina.....	29
	4.3.2 Lexikální rovina	32
	4.3.3 Syntaktická rovina.....	34
	4.3.4 Grafická rovina.....	37
5	Vzorek smluv	38
6	Názvy analyzovaných smluv	40
	6.1 Názvy českých smluv	40
	6.2 Názvy anglických smluv	44
7	Terminologie dohod o mlčenlivosti.....	50
	7.1 České termíny.....	50
	7.2 Anglické termíny.....	57

8	Ustálené konstrukce a kolokace v dohodách o mlčenlivosti	63
8.1	Konstrukce a kolokace společné pro české i anglické smlouvy.....	63
8.2	Ostatní konstrukce a kolokace.....	70
9	Závěr	74
	Přílohy	76
	Příloha č. 1 – kolokační glosář.....	76
	Summary	80
	Seznam použitých zdrojů	82

1 Úvod

Právo zasahuje téměř do všech oblastí lidského života. Mnohdy jsou to právě právní dokumenty, jimiž se lidské životy řídí, a to ať už se jedná o právní akty, nebo dobrovolně uzavírané smlouvy. Zároveň je právo ovšem oblastí, na kterou se specializuje nejvíce českých překladatelů (Svoboda, 2014). Poptávka po právním překladu se na trhu rovněž neustále zvyšuje (Cao, 2007, s. 2) a lze jej tudíž považovat i za relevantní výzkumnou oblast. Další vysoce relevantní oblastí se v současné době zdá být ochrana informací, a to jak zákonná, tak smluvní. Tato bakalářská práce se proto zabývá kontrastivní analýzou dohod o mlčenlivosti, které upravují povinnost důvěrného zacházení s chráněnými informacemi.

Obecně však s sebou právní překlad podle Tomáška (2003, s. 95) přináší hned dva druhy obtíží – obtíže související s odlišnostmi právních systémů a obtíže vyplývající z odlišností jazykových. Odlišnosti v právních systémech jsou způsobeny především tím, že je právo na rozdíl od ostatních společenskovedních disciplín „determinováno historií, kulturou, společenským vývojem a významným způsobem také jazykem území, na němž konkrétní právní systém vznikl, kde se rozvíjel a pro které platí“ (Chromá, 2014, s. 9). Překladatel tak při překladu právních dokumentů pracuje nejen se dvěma jazyky, ale také se dvěma právními systémy. Z tohoto důvodu je analyzovaný smluvní typ v této práci nejdříve zasazen do kontextu českého a angloamerického právního systému. Uvedeny jsou rovněž i příslušné právní předpisy.

Co se jazykové roviny týče, byly pro účely této práce vybrány smlouvy v češtině a angličtině. Nejobecnějším rozdílem těchto dvou jazyků je, že zatímco právní čeština se v dnešní době spíše přibližuje jazyku široké veřejnosti, právní angličtina zůstává i nadále poměrně těžko srozumitelným jazykem (Knittlová, 2010, s. 141). Obecná charakteristika právního jazyka pak spočívá v jeho normativnosti (Cao, 2007, s. 14), ta je ovšem v češtině i angličtině vyjadřována jinak. Rozdíly mezi českými a anglickými právními texty lze vnímat na všech jazykových i nejazykových rovinách.¹ Jednotlivé charakteristické rysy právní češtiny a angličtiny jsou popsány i v této práci a doloženy příklady ze sestaveného vzorku.

Sestavený vzorek také výrazně odráží zvýšenou míru globalizace, které právní systémy v současné době čelí. Nejvíce globalizace ovlivňuje právě systém kontinentální Evropy a angloamerický právní systém (Hungar, 2008, s. 7). České dohody o mlčenlivosti spadají navíc do kategorie tzv. inominátních smluv a ponechávají tak autorům větší svobodu, co se formy a obsahu takové smlouvy týče. Smlouvy tak mnohdy odráží skutečnost, že jsou využívány mimo jiné v mezinárodních obchodních vztazích a do značné míry přizpůsobeny anglickým zvyklostem právní textotvorby. Na zvýšený vliv angličtiny je poukazováno jak v teoretické, tak v praktické části práce.

Praktická část práce je poté věnována kontrastivní analýze sestaveného vzorku. Analýza se zaměřuje na rozmanitost názvů vybraných smluv, použitou terminologii, ustálené konstrukce a kolokace, které jsou pro dané smlouvy charakteristické. Cílem této práce je zanalyzovat smlouvy na všech relevantních rovinách s důrazem na rovinu terminologickou a frazeologickou, poukázat na překladatelsky obtížné aspekty a nabídnout jejich možná řešení.

¹ Rozdíly mezi českými a anglickými dokumenty lze vnímat i na grafické rovině.

2 Právní systémy

Právní systémy se v různých zemích často liší. Odlišnosti právních systémů a kultur spočívají ve způsobu tvorby, interpretace i aplikace právních norem či pojetí koncepce právního státu (Gerloch, 2009). Důvodem existence těchto odlišností je skutečnost, že na rozdíl od ostatních společenskovedních disciplín je právo „determinováno historií, kulturou, společenským vývojem a významným způsobem také jazykem území, na němž konkrétní právní systém vznikl, kde se rozvíjel a pro které platí“ (Chromá, 2014, s. 9).

I přes výše uvedené se v některých zemích právo vyvíjelo na základě stejných či podobných historických skutečností, souvislostí, ideologických směrů či vlivů práva jiných suverénních států. Tyto okolnosti zapříčinily vznik velkých skupin podobných právních řádů, které jsou označovány jako „velké právní systémy“ (Knapp, 1996, s. 51). Základním kritériem pro přiřazení země a jejího právního řádu k velkému právnímu systému je podoba pramenů práva (Večeřa a kol., 2012, s. 20). Vzhledem k tomu, že se tato bakalářská práce věnuje kontrastivní analýze českých a anglických právních dokumentů, stěžejními právními systémy jsou systém evropského kontinentálního práva (tzv. *civil law*) a právní systém angloamerický (tzv. *common law*).

2.1 Kontinentální právní systém

Česká republika patří k zemím s kontinentálním právním systémem, jehož základy vyplývají z práva římského (Večeřa a kol., 2012, s. 20). Hlavní charakteristika kontinentálního práva spočívá v právu psaném a ve vyloučení soudcovské právotvorby (Hungar, 2008, s. 16). Právo je v zemích s tímto systémem přijímáno zákonodárnými orgány, zatímco soudce právo „nalézá, avšak nevytváří je“ (Knapp, 1996, s. 112).

Klíčovou roli v zemích s kontinentálním systémem zastává kodifikace právních pramenů, která v kontinentální Evropě začala na přelomu 18. a 19. století, a to především v odvětví občanskoprávním. V této době byly přijaty první kodifikované občanské zákoníky evropských zemí – německý, francouzský a rakouský (Knapp, 1996, s. 113). Za první kodifikovaný občanský zákoník platný na území dnešní ČR je považován zákoník Josefa II. z roku 1786, který ovšem pokrýval pouze obecnou část občanského práva a právo rodinné. Veškeré části a odvětví byly kodifikovány až v roce 1811 právě v rámci všeobecného rakouského občanského zákoníku (ABGB), který na území ČR v novelizovaném znění platil do roku 1950.²

Zákoník ABGB a jeho novely platily na území ČR po dobu více jak jednoho století a významně tak ovlivnily formování českého občanského práva i současnou podobu občanského zákoníku. Salák (2017, s. 104) uvádí společně s ABGB jako hlavní inspirační zdroj pro NOZ také osnovu občanského zákoníku z roku 1937, a to i přes to, že nebyl nikdy přijat.

2.2 Angloamerický právní systém

Angloamerický právní systém se vyvinul z práva anglického, které do značné míry ovlivnilo právo všech bývalých i současných zemí Britského společenství národů a britských kolonií (Hungar, 2008, s. 11). V současné době angloamerický právní systém platí ve Spojeném

² Srov. Důvodová zpráva, 2012, s. 1.

království Velké Británie a Severního Irska, s výjimkou Skotska a v případě Severního Irska s odchylkami, jeho podstata je i nadále zachována rovněž v ostatních zemích Britského společenství a v bývalých britských koloniích, z nichž nejvýznamnější jsou Spojené státy (Knapp, 1996, s. 163).

Knapp (1996, s. 163) ovšem uvádí, že právo Spojených států se od toho anglického značně odchýlilo, což je důvod, proč je právní systém označován jako *common law* obecně označován jako angloamerický. Analyzovaný vzorek obsahuje smlouvy z britského i amerického prostředí. Smlouvy ovšem nevykazují žádné významné rozdíly, které by odrážely odlišnosti mezi právními řády, a proto budou zmíněny jen vybrané odlišnosti týkající se konkrétních právních předpisů Velké Británie a Spojených států.

Převažujícími prameny angloamerického systému jsou soudní precedenty (Večeřa a kol., 2012, s. 20) neboli výroky soudu, které jsou závazné pro další rozhodování sporů podobného charakteru (Hungry, 2008, s. 20). Zatímco ve Velké Británii jsou dalším základním pramenem právní obyčeje, právo Spojených států vychází z psané Ústavy (Večeřa a kol., 2012, s. 20). Velká Británie byla ovšem také ovlivněna právem psaným, a to konkrétně komunitárním právem EU (Hungry, 2008, s. 101), jejímž byla ještě do nedávna členským státem.

3 Zasazení dohod o mlčenlivosti do právních systémů

Právní systém České republiky se od systému Velké Británie a Spojených států výrazně liší, což je také důvodem, proč je na analyzované dohody v jednotlivých právních rádech odlišně nahlíženo. Nejen pro účely překladu je tak důležité zasadit smlouvy do právního kontextu dané země. V následujících podkapitolách se proto věnuji právní úpravě daných zemí ve vztahu k mlčenlivosti a s tím souvisejícímu využití dohod o mlčenlivosti v určitých právních oblastech.

3.1 Společné prvky angloamerického a českého práva

Ačkoliv se právní řád České republiky, Velké Británie a Spojených států značně liší, ve vztahu k mlčenlivosti lze pozorovat jeden zásadní společný prvek, kterým je rozlišení dvou typů povinnosti mlčenlivosti – smluvní a zákonné. Samotné dohody o mlčenlivosti mají poté ve všech zemích v zásadě stejný obsah. V této podkapitole proto budou popsány jednotlivé prvky a aspekty, které jsou pro české a anglické dohody společné.

Typy mlčenlivosti

České, britské i americké právo rozlišuje mlčenlivost ze zákona a mlčenlivost smluvní.³ Smluvní povinnost mlčenlivosti není ani v jednom ze států přímo upravena a dohody jsou tak pouze zasazeny do obecného rámce závazkového práva, které se v jednotlivých právních systémech liší. Mlčenlivost ze zákona naopak upravuje ve Velké Británii a Spojených státech podobně jako v ČR řada právních předpisů.

Obsah dohody o mlčenlivosti

Ze vzorku smluv sestaveného pro účely této bakalářské práce je patrné, že mají dohody o mlčenlivosti ve všech třech zemích v zásadě stejný obsah. Tuto skutečnost podporují rovněž různé právní publikace česky i anglicky píšících autorů.

Čeští autoři Bejček a kolektiv (2015, s. 72–73), Smolka (2020) a Plavec (2019) se shodují na tom, že bez ohledu na okolnosti sepsání dohody o mlčenlivosti, je zcela zásadní stanovit, co přesně je dohodou chráněno neboli které informace jsou důvěrné, jaký je jejich charakter a rozsah a v neposlední řadě, jaké jsou sankce za porušení závazku. Stejný obsah dohody o mlčenlivosti doporučují i anglicky píšící autoři jako například Bannister (2023), Anderson a Warner (2014, 75–76) či Thompson (2023, 1–2).

Využití dohod o mlčenlivosti

Využití dohod o mlčenlivosti je dalším společným prvkem české, britské a americké právní praxe. Na základě sestaveného vzorku smluv lze tvrdit, že z hlediska obsahu jsou smlouvy ze zmíněných právních systémů v zásadě totožné. Této skutečnosti odpovídá i využití dohod. Většina českých smluv sepsaná pro určitou oblast má mezi anglickými smlouvami svůj

³ Smluvní povinnosti v českém právu se věnuje například Smolka (2020) či Plavec (2019), v angloamerickém právu poté Thompson (2023) či Bannister (2023). Mlčenlivost ze zákona je v českém právu upravena například v zákoníku práce či zákonu o advokacii, v americkém právu například nařízením o informacích utajovaných pro ochranu národní bezpečnosti (*Executive Order 13526 – Classified National Security Information*) a v britském právu například zákonem o úředním tajemství (*The Official Secrets Act*).

protějšek. Takovým příkladem je například smlouva z oblasti transferu technologií, pracovního či obchodního práva. Aby nedošlo ke zbytečné redundanci, budou oblasti, které se vyskytují v českém i angloamerickém vzorku, popsány pouze jednou, a to v rámci zasazení dohod o mlčenlivosti do českého práva.

3.2 Dohody o mlčenlivosti v českém právu

V rámci představení kontinentálního právního systému byl kladen důraz na český občanský zákoník, jeho kodifikaci a inspirační zdroje. Důvodem byla především skutečnost, že dokumenty analyzovanými v této bakalářské práci jsou smlouvy, které obecně upravuje české občanské právo závazkové. Následující podkapitoly se tak věnují NOZ a příslušným zákonům, které problematiku mlčenlivosti upravují, možným podobám dohod o mlčenlivosti a jejich využití v konkrétních oblastech.

3.2.1 Občanské právo závazkové

Analyzované dohody o mlčenlivosti a obsahově totožné dokumenty patří v českém závazkovém právu k smlouvám inominátním neboli nepojmenovaným, což znamená, že jejich obsah neodpovídá žádnému smluvnímu typu NOZ s kogentní úpravou. Inominátní smlouvy odrážejí princip smluvní svobody, která stranám umožňuje dohodnout se na jakémkoliv obsahu smlouvy, který ovšem nesmí být v rozporu s kogentními ustanoveními platných právních předpisů (Bejček a kol., 2015, s. 22).

Nicméně jako jakákoliv jiná smlouva musí dohoda o mlčenlivosti splňovat tři základní předpoklady pro vznik smlouvy, a to obsahovat nabídku (ofertu), přijetí (akceptaci) nabídky a smluvní konsensus.⁴ S ohledem na kogentní ustanovení si smluvní strany mohou obsah dohody o mlčenlivosti přizpůsobit a použít tento smluvní typ v mnoha různých oblastech, což je patrné již ze samotného vzorku sestaveného pro účely této bakalářské práce, ve kterém lze najít smlouvy například z oblasti zadávací dokumentace veřejných zakázek, výzkumné a vývojové činnosti nebo pracovního či obchodní práva.

3.2.2 Využití dohod dle sestaveného vzorku

Vzhledem k povaze dohod o mlčenlivosti a spektru jejich využití jsem se rozhodla zmínit pouze ty oblasti, které se vyskytují ve vzorku sestaveném pro účely této bakalářské práce. Velké množství z nich se navíc shoduje s oblastmi, které zmiňují autoři⁵ věnující této problematice.

Využití dohod při zadávání veřejných zakázek

Ze vzorku sestaveného pro účely této bakalářské práce je patrné, že jsou dohody o mlčenlivosti často využívány při zadávání veřejných zakázek, jejichž zadavatelé se řídí zákonem o zadávání veřejných zakázek, který jim stanovuje povinnost zajistit určitou úroveň ochrany poskytovaných informací.⁶ Takové dohody jsou uzavírány před začátkem jiného smluvního

⁴ § 1745 zák. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁵ Tito autoři jsou postupně uváděny v průběhu této kapitoly.

⁶ Srov. § 218 zák. č. 134/2016 Sb. nebo § 152 zák. č. 137/2006, podle kterého jsou také některé smlouvy ve vzorku uzavřeny.

vztahu a jsou součástí zadávací dokumentace. Příkladem smluv z oblasti zadávání veřejných zakázek jsou smlouvy CZ1, CZ9 a CZ10.

Využití dohod při výzkumné činnosti

Podobným případem, při kterém se setkává zájem veřejného a soukromého sektoru, a dohoda je uzavírána zpravidla před začátkem jiného smluvního vztahu, může být také výzkumná činnost (Smolka, 2020). Dohoda o mlčenlivosti v rámci výzkumné činnosti umožňuje chránit „nápad či výsledky výzkumu ve fázi, kdy jej není možné chránit jinými instituty formální ochrany (patent, užitný vzor atp.)“ (Smolka, 2020).

Nemusí se ovšem jednat pouze o výzkumnou činnost vykonávanou na „univerzitní půdě“, jak uvádí Smolka (2020). Dohody jsou v transferu technologií využívány i pro potřeby dvou soukromých subjektů. Takovým příkladem je smlouva CZ8. Karabec (2020) vyzdvihuje rovněž důležitost dohod o mlčenlivosti s ohledem na české společnosti, výzkumné i vývojové organizace, které působí na mezinárodním trhu; dohody jsou podle něj jednou ze „zásad opatrnosti“, která snižuje riziko nenapravitelného porušení práv k duševnímu vlastnictví.

Využití dohod v pracovním právu

Dohody o mlčenlivosti jsou často využívány také v pracovním právu, ve kterém se povinnost mlčenlivosti vztahuje k hlavnímu pracovněprávnímu smluvnímu vztahu a je ukládána především zaměstnanci. Četnost využití dohod je způsobena především tím, že „povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se zaměstnanec dozví při výkonu práce, se vztahuje pouze na zaměstnance ve veřejném sektoru“ (Preuss, 2023).

Ačkoliv lze povinnost mlčenlivosti zaměstnance, upravit různými způsoby například pracovním řádem či jiným vnitřním předpisem, v praxi je doporučována samostatná dohoda (Valíčková, 2021). Dohoda zaměstnavateli totiž umožňuje jednostranně uložit povinnost mlčenlivosti a vymáhat sankce za její porušení, zatímco vnitřním předpisem by zaměstnavatel mohl pouze upřesnit již sjednanou povinnost a při porušení takového předpisu by nemohl zaměstnance nijak postihnout (Preuss, 2023).

Dohoda může být v podobě doložky obsažena již v samotné pracovní smlouvě, případně může představovat i samostatnou smlouvu, přílohu či dodatek smlouvy. V takových případech se zpravidla jedná o samostatný dokument. Přílohy a doložky, které jsou nedílnou součástí jiné smlouvy, se od sebe liší především ve svém rozsahu a návaznosti na ostatní ujednání smlouvy. Pro účely této bakalářské práce je ovšem důležité vymezit, co je přílohou a co doložkou, jelikož analyzovanými dokumenty jsou především dohody, které by mohly představovat samostatný dokument. Pod samostatné dokumenty spadají právě i zmíněné přílohy a některé dodatky. Naproti tomu doložkám se v této práci věnuji pouze okrajově.

Určujícím znakem pro účely této práce je schopnost identifikovat smluvní strany na základě daného dokumentu. Příkladem doložky z pracovní smlouvy je doložka mlčenlivosti do pracovních smluv pro zaměstnance, která je v seznamu použitých zdrojů uvedena v sekci sekundárních smluv. Z této doložky není možné blíže identifikovat smluvní strany. Příkladem samostatné dohody, která zavazuje zaměstnance k mlčenlivosti a na základě které lze blíže identifikovat smluvní strany, je smlouva CZ3.

Naproti smluvní mlčenlivosti je v českém pracovním právu zakotvena rovněž již zmíněná mlčenlivost ze zákona, kterou zákoník práce ukládá výhradně okruhu zaměstnanců veřejného

sektoru.⁷ Nicméně i v případě tohoto okruhu může být povinnost mlčenlivosti blíže upravena smluvními ujednáními, jejichž porušení umožňuje snazší vymáhání sankcí, které v případě smluvní úpravy představuje například smluvní pokuta či různé odškodňovací nároky (Bejček a kol., 2015, s. 73).

Využití dohod v obchodním právu

Své místo mají dohody o mlčenlivosti i v právu obchodním. V tomto odvětví dohody nalézají své využití v podobě ochrany, která „může být za jistých okolností jediným nebo nejlepším prostředkem, jak naplnit požadavek zákona kladený na obchodní tajemství“ (Bejček a kol., 2015, s. 73). Požadavek ochrany obchodního tajemství je upraven v NOZ, ten mimo jiné stanovuje, že obchodní tajemství „tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.“⁸ Aby mohl vlastník obchodního tajemství dosáhnout jeho utajení, musí dojít ke stanovení určité povinnosti mlčenlivosti či důvěrného zacházení s příslušnými skutečnostmi.

Zákonnou ochranu obchodnímu tajemství poskytuje zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství.⁹ Často je ale vzhledem k povaze obchodního tajemství tato ochrana posilována i nad zákonný rámec.

Ochrana nad zákonný rámec se podle Plavce (2019) dělí na vnitřní a vnější. Cílem vnitřní ochrany je zabránit úniku obchodního tajemství, aby byla zachována jeho podstata neveřejnosti. Vnější ochrana představuje naopak smluvní ochranu v obchodních závazcích. Plavec (2019) mimo jiné zmiňuje, že nejběžnějším prostředkem vnější ochrany obchodního tajemství bývá právě „smlouva o ochraně informací či různé deklarace o důvěrnosti (NDA).“

Čada (2016) uvádí, že dohody o mlčenlivosti zajišťují, aby obchodní tajemství neztrácelo svoji povahu a aby veškeré skutečnosti, které jsou ve spojitosti s ním tajné, zůstaly známé pouze určitému okruhu lidí. Za tajné lze považovat pouze skutečnosti, které nejsou známé veřejnosti, a to ani osobám, které jsou ve svém oboru považovány za odbornou veřejnost (Čada, 2016).

V sestaveném vzorku se nachází hned několik smluv, které svojí povahou spadají do obchodního práva a jsou tak uzavřeny mezi dvěma soukromými subjekty. Jedním z příkladů je smlouva CZ13, která slouží jako vzor dohody o mlčenlivosti pro společnost Explosia a.s. a její „obchodní partnery“. Ve smlouvě CZ8 se vyskytuje obchodní tajemství již v samotném názvu dohody – „Dohoda o zachování obchodního tajemství“. Dalším příkladem využití dohody o mlčenlivosti v obchodním právu je pak smlouva CZ12.

Ostatní využití dohod dle vzorku

Z předešlých podkapitol je patrné, že dohodu o mlčenlivosti lze využít v mnoha různých oblastech a taxativního výčtu těchto oblastí, i vzhledem k principu smluvní svobody, dosáhnout nelze. Na základě smluv ze vzorku lze ovšem vyvodit podobnosti. Doposud nezmíněné smlouvy upravují vztah v rámci určité spolupráce smluvních stran. Například ve smlouvě CZ16 není spolupráce mezi „Poskytovatelem“ a „Příjemcem“ informací blíže specifikována, zatímco smlouva CZ5 upravuje specifickou spolupráci založenou smlouvou o dílo, jejímž

⁷ Srov. § 303 odst. 1 zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce

⁸ Srov. § 504 zák. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁹ Srov. zák. č. 221/2006 Sb., zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství

předmětem je zhotovení a dodání krystalů. Na podobném smluvním vztahu je založena i smlouva CZ11, která upravuje vztah „Poskytovatele“ a Objednatele“. Ve vzorku lze také najít smlouvu upravující vztah mezi politickou stranou a dobrovolníkem (CZ4), realitní kanceláří a zájemcem (CZ7) či muzeem a spolupracující společností (CZ2).

3.3 Mlčenlivost ze zákona v českém právu

Naproti smluvní mlčenlivosti je v českém právu zakotvena mlčenlivost ze zákona. Ta je kromě již zmíněného zákoníku práce upravena i řadou zvláštních zákonů. V oblasti daňového práva je mlčenlivost upravena daňovým řádem, který již v úvodních ustanoveních ukládá osobám zúčastněným na správě daní a úředním osobám povinnost „zachovávat mlčenlivost o všem, co se v souvislosti se správou daní dozvěděly.“¹⁰

Podobně je mlčenlivost ze zákona upravena v dalších oblastech. Takovými oblastmi jsou například zdravotnictví či advokacie. Ve zdravotnictví je povinnost mlčenlivosti upravena především § 51 zákona o využití zdravotních služeb a podmínkách jejich poskytování. Poskytovatelé zdravotních služeb, zdravotníci i jiní odborní pracovníci podléhající tomuto zákonu jsou povinni mlčenlivostí i poté, co ukončí výkon povolání.

Obdobně je upravena mlčenlivost i v advokacii, a to konkrétně § 21 zákona o advokacii.¹¹ Povinnost mlčenlivosti se v tomto případě vztahuje nejen na advokáty samotné, ale i na jejich zaměstnance nebo jakékoliv jiné osoby, které se podílejí na poskytování právních služeb. Povinnost trvá i po případném vyškrtnutí z České advokátní komory. Hlavním účelem mlčenlivosti totiž je posílení ochrany klientů, kteří jsou z principu jediní, kdo může advokáty takové povinnosti zprostit (Matzner, 2018).

Matzner (2018) dále také uvádí, že mlčenlivostí není advokát vázán „v rozsahu nezbytném pro řízení před soudem nebo jiným orgánem, je-li předmětem řízení spor mezi ním a klientem“ či v případě, kdy by mělo dojít ze strany klienta k páčání trestné činnosti (2018). Tyto principy uvolňující danou osobu z mlčenlivosti se uplatňují napříč různými oblastmi. Mlčenlivost ze zákona je upravena i v řadě dalších oblastí, například poskytování sociálních služeb,¹² znalecká činnost¹³ či mediace.¹⁴

3.4 Dohody o mlčenlivosti v angloamerickém právu

Jak již bylo v druhé kapitole nastíněno, angloamerický právní systém se od českého významně liší, a to především v podobě pramenů práva. V českém právním systému je psané právo převažující podobou pramenů a závazkové právo je kodifikováno v rámci NOZ. Ve Velké Británii ani ve Spojených státech není právní úprava tak jednoznačná a z části se stále opírá o právo precedenční. Zásadní skutečností v tomto ohledu je, že angloamerické právo „nezná pojem obligačního (závazkového) práva v našem smyslu, nýbrž rozeznává *law of contract*, tj. smluvní právo, a *law of tort*, tj. deliktní právo“ (Knapp, 1996, s. 184). Jedná se tedy o odlišně

¹⁰ Srov. § 9 zák. č. 280/2009 Sb., daňový řád

¹¹ Srov. § 21 zák. 85/1996 Sb., zákon o advokacii

¹² Srov. § 100 zák. č. 108/2006 Sb., zákon o sociálních službách

¹³ Srov. § 20 zák. č. 254/2019, zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech

¹⁴ Srov. § 9 zák. č. 202/2012 Sb., zákon o mediaci

vymezené právní odvětví, které navíc, i přes veškeré snahy (Treitel, 2002, s. 363), nebylo ani v jedné zemi s angloamerickým systémem kodifikováno

Co se rozdílů mezi britským a americkým právem týče, neodráží sestavený vzorek žádné zásadní rozdíly. Z tohoto důvodu není vzorek anglických smluv rozdělen na britskou a americkou část, a smlouvy jsou tak analyzovány jako jeden vzorek. Podobně jako názvy českých smluv mají dohody o mlčenlivosti z britského a amerického prostředí různá označení. Nejčastějším označením je *non-disclosure agreement* či *confidentiality agreement*.

Co se smluvního práva týče, jeho podstata zůstala ve Spojených státech a Velké Británii do značné míry stejná, ačkoliv opatření, kterými jsou jednotlivé prvky upraveny, se mohou lišit (Treitel, 2002, s. 357); toto tvrzení lze ilustrovat na příkladu jednoho z předpokladů pro vznik smlouvy, konkrétně požadavku *consideration*.

3.4.1 Požadavek *consideration*

Jak již bylo uvedeno, závazkové právo se v kontextu jednotlivých právních systémů liší, a to včetně předpokladů pro vznik smlouvy. Jedním z předpokladů, který není v českém v právu uplatněn je požadavek *consideration*. Treitel (2002, s. 357) uvádí, že *consideration* je nejen jednou z klíčových podmínek pro uzavření smlouvy, ale je také zásadním předpokladem pro její vymahatelnost. České právo obdobný požadavek neupravuje. V českém prostředí by mohla tomuto požadavku odpovídat jakási protihodnota, kterou akceptant slíbí oferentovi.

Ve Spojených státech je požadavek *consideration* v současné době upraven v § 90 druhé rekodifikace soudcovského práva upravujícího právo smluvní.¹⁵ Zmíněné ustanovení na tuto problematiku nahlíží jako na slib přiměřeně podněcující k určitému a podstatnému jednání, zatímco v britském právu se požadavek *consideration* odvíjí od rozhodnutí ve věci osoby jménem Thomas Hughes a společnosti Metropolitan Railway, které tento požadavek označují jako *promissory estoppel*. Princip obou právních úprav je však stejný.

Z výše uvedeného tak vyplývá, že v angloamerickém právu se odlišně nahlíží na smlouvy, ve kterých jedna smluvní strana nenabízí žádnou protihodnotu, a vzhledem k tomu, že zmíněná protihodnota je jedním z předpokladů vzniku smlouvy, tyto dokumenty v angloamerickém právu v zásadě ani smlouvami být nemohou. V českém právu smlouvy, v rámci kterých jedna ze stran nenabízí protihodnotu, existují a jsou označovány jako smlouvy bezúplatné.¹⁶

Smlouvy bezúplatné se vyskytují i ve vzorku vybraných smluv, konkrétně se jedná o jednostranné dohody o mlčenlivosti, v rámci kterých je pouze jedna strana zavázána k mlčenlivosti a druhá strana tak nenabízí žádnou protihodnotu. Aby byla jednostranná dohoda o mlčenlivosti vymahatelná v angloamerickém právu musí mít podobu listiny se svědecky ověřeným podpisem tzv. *deed* (Burrows a kol., 2015, s. 12). Jinými slovy, pokud jsou důvěrné informace poskytovány pouze jednou stranou, která k mlčenlivosti či důvěrnému zacházení s takovými informacemi zavazuje stranu druhou a nenabízí žádnou protihodnotu, je třeba upravit povinnost mlčenlivosti listinou se svědecky ověřeným podpisem a nesnažit se o umělé vytvoření řádné smlouvy (Intellectual Property Office, 2015). Listina se svědecky ověřeným podpisem se nachází i v sestaveném vzorku, a to pod označením EN5.

¹⁵ Z anglického *Restatements (Second) of Contracts*

¹⁶ Srov. § 1747 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Naplnění požadavku *consideration* lze v dohodě o mlčenlivosti dosáhnout různými způsoby. Anderson a Warner (2014, s. 154) považují za dostatečné výslovné ujednání, které potvrzuje, že jedna smluvní strana důvěrné informace poskytuje, zatímco druhá strana je v rámci pomyslného protiplnění udržuje v tajnosti. Je tedy patrné, že s ohledem na tuto možnost naplnění požadavku *consideration* si jednotliví autoři rozcházejí.¹⁷ Jako další způsoby naplnění požadavku *consideration* uvádí Anderson a Warner (2014, s. 154) vzájemné poskytování důvěrných informací či finanční odměnu, například ve výši jedné libry, zmiňují rovněž alternativu sepsání listin se svědecky ověřeným podpisem.

Odvolací soud v Connecticutu v lednu roku 2023¹⁸ rozhodl, že požadavek *consideration* v dohodě o mlčenlivosti v pracovněprávním vztahu lze naplnit protihodnotou tzv. *continued at-will employment* (Theriault, 2023). Režim *At-will employment* představuje pracovněprávní vztah na dobu neurčitou, který může jak zaměstnanec, tak zaměstnavatel kdykoliv a z jakéhokoliv důvodu ukončit; důvod ovšem musí být v souladu se zákonem (Muhl, 2001, s. 3). Protihodnotou je v takových případech pokračování pracovněprávního vztahu ve zmíněném režimu. Smlouva s takovým způsobem naplnění se nachází i v sestaveném vzorku (EN1).

Dalšími možnými způsoby naplnění požadavku *consideration*, které lze uplatnit jak ve Velké Británii, tak ve Spojených státech je již zmíněná finanční odměna v libovolné výši (Chartres-Moore, 2019), odměna v naturáliích či nabídka pracovních nebo obchodních příležitostí (FasterCapital, 2023). Smlouvy ze sestaveného vzorku pak obsahují již zmíněné pokračování pracovněprávního vztahu mezi společností a zaměstnancem (EN1), poskytnutí informací (EN2, EN10) a poskytnutí prostorů pro výzkum a vzájemné závazky (EN11).

Vyjma požadavku *consideration* jsou předpoklady pro vznik smlouvy v angloamerickém právu stejné jako v právu českém. Smlouva musí obsahovat nabídku, její přijetí a smluvní konsensus (Burrows a kol., 2015, s. 3–4).

3.4.2 Využití dohod dle sestaveného vzorku

Tato část práce se věnuje oblastem, ve kterých jsou dohody o mlčenlivosti v angloamerickém prostředí často využívány. Popsány v ní budou výhradně oblasti, které se vyskytly v sestaveném vzorku a které nebyly doposud zmíněny.

Využití dohod v oblasti investic

Jednou z oblastí, která se v českém vzorku smluv nenachází, je oblast investic. Anderson a Warner (2014, s. 131) uvádí, že dohody o mlčenlivosti uzavírané s investory v zásadě obsahují stejná ujednání jako jakákoliv jiná dohoda; výjimkou je doba trvání závazku, která je v případě investorů zpravidla kratší – jeden rok až tři roky. Dále může taková dohoda obsahovat konkurenční doložku pro případ, že se investor rozhodne do daného projektu či společnosti neinvestovat; konkurenční doložka tak znemožní investorovi jakoukoliv investici do projektu či společnosti ze stejného odvětví (Anderson a Warner, 2014, s. 132). Příkladem smlouvy z oblasti investic je smlouva EN8.

¹⁷ Odlišně na problematiku nahlíží právě Anderson a Warner (2014, s. 154) a Úřad průmyslového vlastnictví Velké Británie (Intellectual Property Office, 2015).

¹⁸ Rozhodnutí ve věci Schimenti Construction Company, LLC v. Schimenti z roku 2023.

Využití dohod k ochraně utajovaných informací

Dohody o mlčenlivosti mají své využití i při ochraně utajovaných informací. Ačkoliv jsou utajované informace v obou zemích s angloamerickým právním systémem chráněny zvláštními právními předpisy, ze vzorku je patrné, že i v tomto případě je zákonná ochrana posílená ochranou smluvní.

Obecně se jedná o smluvní vztah mezi libovolným vládním úřadem a dodavatelem či zhotovitelem určitého díla (Anderson a Warner, 2014, s. 132). Příkladem smlouvy o utajovaných informacích je smlouva EN10, kterou uzavírá bližší nespecifikovaná osoba se Spojenými státy americkými. Smlouvu poté podepisuje zástupce konkrétního vládního úřadu. Chráněnými informacemi mohou pak informace související s vnitřní organizací státu, jeho bezpečnostními složkami či mezinárodními vztahy (Anderson a Warner, 2014, s. 132).

Informace, kterých se týkají dohody o mlčenlivosti uzavřené mezi dvěma soukromými subjekty například v obchodním právu, jsou zpravidla označovány jako *confidential information*. V případě utajovaných informací je jejich označení jiné. Ve Velké Británii jsou utajované informace upravené zvláštním zákonem *The Official Secrets Act 1989*, který je označuje jako *official information*. Jedná se o informace, které oprávněně nebo neoprávněně poskytne osoba zastupující Korunu či jakýkoliv vládní úřad (Anderson a Warner, 2014, s. 132). V zásadě se tedy jedná o utajované informace ve smyslu českého zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.¹⁹ Smlouva EN10 je z amerického prostředí a informace, které jsou jejím předmětem, jsou označovány jako *classified information*. Smlouva odkazuje na *Executive Order 13526 – Classified National Security Information* neboli nařízení prezidenta Baracka Obamy o informacích utajovaných pro ochranu národní bezpečnosti, který upravuje klasifikaci a ochranu důvěrných informací souvisejících s národní bezpečností.

Ostatní využití dohod dle vzorku

Kromě již zmíněných oblastí lze ve vzorku najít smlouvy z oblasti výzkumu a transferu technologií (EN4 a EN11), z oblasti pracovního práva (EN1 a EN9) i z oblasti obchodní práva (EN7, EN13, EN12 a EN6). Oblasti, které se ovšem v českém vzorku nevyskytly, pak představuje dohoda o mlčenlivosti mezi univerzitou a studentem (EN3) a dohoda z oblasti logistiky a dopravy (EN5).

3.5 Mlčenlivost ze zákona v angloamerickém právu

Podobně jako v českém právu je i v angloamerickém právu zakotvena mlčenlivost ze zákona, která je stejně jako v České republice upravena řadou zvláštních právních předpisů. Právním předpisům Velké Británie je věnována podkapitola 3.5.2 a právním předpisům Spojených států podkapitola 3.5.3. Před těmito podkapitolami je ovšem důležité zmínit jedem společných prvek uplatňovaný v obou zemích, který je odlišný od úpravy mlčenlivosti v českém právu.

3.5.1 Profesní mlčenlivost

V rámci ochrany utajovaných informací bylo zmíněno, že důvěrné informace jsou v rámci této oblasti označovány jako *official* či *classified* podle toho, o jakou zemi se jedná, kdežto obecným

¹⁹ Srov. zák. č. 421/2005 Sb., zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

označením důvěrných informací je přívlastek *confidential*. Informace poskytnuté v rámci určitých profesních vztahů mohou být označeny jak obecným označením *confidential*, tak specifickým *privileged*.

Označení důvěrných informací jako *privileged* vychází ze samotného označení profesního vztahu. V angloamerickém právu není totiž profesní vztah označen pouze osobou vykonávající danou profesi, ale často také osobou využívající její služby. Samotné právo osoby na ochranu poskytnutých informací se pak nazývá *privilege* (Forte, 2003). Příkladem takto chráněného vztahu je například *doctor-patient privilege*, *attorney-client privilege* či *clergy-penitent privilege* (Kenton, 2023). V češtině pak lze o tomto právu hovořit jako o právu na ochranu informací v právním vztahu lékaře a pacienta, právního zástupce a klienta a zpovědníka a zpovídáného. Ve všech případech se však jedná o povinnost mlčenlivosti ze zákona.

3.5.2 Právní úprava ve Velké Británii

Jak již bylo zmíněno, právo ve Velké Británii není v zásadě kodifikováno. Anderson a Warner (2014, s. 4) navíc podotýkají, že právo důvěrnosti, z anglického *law of confidence*, je právo zakládající se především na smluvní praxi. Z řady zákonů, které upravují mlčenlivost v různých oblastech, zmiňují Anderson a Warner (2014, s. 5) konkrétně:

- *The Official Secrets Act 1989*, již zmíněný zákon upravující důvěrnost ve vztahu k utajovaným informacím a informacím získaným v rámci výkonu funkce či zaměstnání ve veřejnoprávním sektoru, který slouží zároveň jako preventivní opatření proti špionáži (Briefing Paper, 2017, s. 4);
- *Copyright, Designs and Patents Act 1988*, zákon upravující důvěrnost ve vztahu k právu průmyslového vlastnictví;
- *The Human Rights Act 1998*, zákon, který implementuje do vnitrostátní právní úpravy obsah článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a upravuje důvěrnost informací týkajících se soukromého a rodinného života či osobní korespondence;
- *The Freedom of Information Act 2000*, který autoři považují za nejvýznamnější právní předpis, jenž byl ve 20. století v Británii přijat; tento zákon obsahově odpovídá českému zákonu o svobodném přístupu k informacím z roku 1999²⁰ a upravuje způsob zacházení s informacemi ve správě veřejnoprávních subjektů.

Existuje ovšem i mnoho dalších oblastí, ve kterých je důvěrnost specificky upravena tak, aby odpovídala povaze svého využití, například důvěrnost informací v již zmíněném vztahu mezi lékařem a pacienty. Přehled klíčových právních předpisů v této oblasti sepsala britská Všeobecná lékařská rada²¹, která zmiňuje bezmála 28 právních předpisů dotýkajících se této problematiky (Fact Sheet, 2020, s. 1–4).

3.5.3 Právní úprava ve Spojených státech

Právní úprava ve Spojených státech se od té britské zásadně liší minimálním vlivem práva EU a odlišnými právními předpisy v jednotlivých státech. Podobným prvkem je ovšem federální právní předpis *The Freedom of Information Act*, který ovšem ve Spojených státech platí již od roku 1967 (FOIA, 2020). Tento zákon nicméně neupravuje mlčenlivost jako takovou, spíše, jak

²⁰ Srov. zák. č. 106/1999 Sb., zákon o svobodném přístupu k informacím

²¹ Z anglického *General Medical Council*.

je výstižně shrnuto v názvu paralelního české zákona, svobodný přístup k informacím, které spravují veřejnoprávní subjekty. Většina právních předpisů upravuje, podobně jako ve Velké Británii, důvěrnost či mlčenlivost v konkrétním odvětví či situaci. Příklad, na kterém je možné tuto skutečnost ilustrovat je federální předpis *The Substance Abuse Confidentiality Regulations*, který upravuje důvěrnost údajů o pacientově požití návykových látek.

Podobnosti mohou být nalezeny i mezi dalšími americkými a britskými předpisy. Takovým příkladem je předpis *National Security Decision Directive 84*, který ukládá jednotlivým vládním úřadům povinnost přijmout opatření upravující důvěrné zacházení s informacemi (Fact Sheet, 1991, s. 1).

Právní úprava ve Spojených státech je podobně jako ve Velké Británii i České republice značně roztržštěná a specifická, což stěžuje taxativní výčet příslušných předpisů. Nicméně zmíněné právní americké, britské i české předpisy vykazují vzájemné paralely, které potvrzují, že možnosti využití mlčenlivosti ať už ze zákona, nebo smluvní jsou ve všech třech státech podobné.

4 Jazyk právních textů

Jazyk je nejdůležitějším a nejběžnějším prostředkem k předání právní informace (Tomášek, 2003, s. 23). Taková informace je sdělována jazykem, který je přirozený pro území, kde dané právo platí, a je tedy zpravidla jazykem úředním; právo a příslušný právní jazyk se tak vzájemně ovlivňují a podmiňují. Vztah jazyka a práva zmiňuje i Cao (2007, s. 20), jež uvádí, že právo se s jazykem nejen vyvíjí, ale také je jeho prostředky omezeno. Tomášek (2003, s. 24) označuje jazyk používaný v právních textech jako „právní jazyk“ a uvádí, že je odborným subsystémem každého jazyka (2003, s. 25). Z dosud uvedeného vyplývá, že jazyk, kterým jsou právní texty psány, je zcela zásadní při tvorbě takových textů. Tato kapitola je proto věnována představení jazyků analyzovaných dohod o mlčenlivosti, konkrétně tedy češtiny a angličtiny.

Pro potřeby překladu je ovšem vhodné nahlížet na právní jazyk z pohledu textů, ve kterých je používán a s nimi spojeným funkčním stylem. Následující podkapitoly jsou proto věnovány právním textům, jejich stylu a jazyku a charakteristickým aspektům právní češtiny a angličtiny.

4.1 Právní texty z pohledu funkčních stylů

Označení stylu používaného v právních textech se u různých autorů liší. Čechová (2008, s. 230) řadí právní texty do administrativního stylu, jehož funkcí je řídit či dávat směr věcem veřejným. S touto klasifikací souhlasí i Knittlová a kolektiv (2010, s. 139-140); administrativní styl označují také jako „prakticky odborný“ či jako „styl úředních dokumentů“. Naproti tomu Tomášek (2003, s. 26–27) je toho názoru, že by právní texty měly mít svůj vlastní styl, který nezahrnuje texty z jiných oblastí, proto označuje takový styl jako „styl právní“. Jelínek (1996, s. 241) ho poté označuje jako „administrativní nebo přesněji administrativně-právní styl“. Hlavní znaky všech zmíněných stylů se však shodují.

Crystal a Davy (2013, s. 195) zmiňují, že spektrum využití právních textů je tak široké, že hranice mezi právním a úředním jazykem může být často velmi nejasná. Styl a jazyk právních textů ovšem vždy závisí na označování právních skutečností v daném právním systému (Tomášek, 2003, s. 28). Existují však obecné požadavky, které by měly právní texty a právní jazyk splňovat. Podle Čechové (2008, s. 232) je zapotřebí, aby texty byly věcně správné, dostatečně informativní, jednoznačné, účelně stylizované a formálně dokonalé. Naproti tomu Tomášek (2003, s. 28) uvádí požadavky z pohledu jazyka, který by podle něj měl být významově přesný, jednoznačný, stručný, srozumitelný, ustálený, ústrojný, úkonný a neexpresivní. Z porovnání požadavků Čechové (2008, s. 232) a Tomáška (2003, s. 28) je patrné, že většinu požadavků, které autoři na právní texty a jejich styl kladou, lze naplnit právě skrze jazyk.

Ačkoliv právní texty využívají zpravidla přirozený jazyk, Chromá (2014, s. 23) uvádí, že jednotlivé právní kultury si často vytváří vlastní pravidla pro používání jazyka v právní praxi. Překladatel se tedy musí kromě obtíží způsobených odlišnostmi mezi právními systémy a řády vypořádat také se zvláštním použitím právních jazyků. Následující kapitoly si proto kladou za cíl představit charakteristické aspekty právní češtiny a angličtiny. K jednotlivým aspektům jsou poté přiřazeny konkrétní příklady ze sestaveného vzorku smluv.

4.2 České právní texty

Účelem následujících podkapitol je představit charakteristické aspekty právní češtiny a českých právních textů obecně, ale především ty, které lze nalézt v sestaveném vzorku. Charakteristické aspekty jsou představeny z pohledu tří hlavních lingvistických rovin – morfologické, lexikální a syntaktické. Veškeré zmíněné aspekty jsou poté doplněny o konkrétní příklady ze vzorku smluv.

4.2.1 Morfologická rovina

Z pohledu morfologické roviny jsou české právní texty v zásadě spisovné, užívají jazykových prostředků, které jsou především neutrální, případně knižní (Čechová, 2008, s. 235). Spisovná forma jazyka je totiž jedním z dalších požadavků kladených na české právní texty; pokud tedy dojde k odchylce od spisovného standardu, jedná se zpravidla o nedopatření či nevědomost (Prokšová a Smejkalová, 2017, s. 401).

Právní a administrativní texty obecně odráží mnohdy specifické využití slovních druhů a tvarů (Čechová, 2008, s. 235). Charakteristické je například časté nadužívání genitivu, v některých případech i na úkor srozumitelnosti (Čechová, 2008, s. 235), což ovšem neplatí s ohledem na níže uvedené příklady (1).

- (1) (a) *v oblasti zpracování dokumentací ve stupni pro vydání územního rozhodnutí železničních staveb*
- (b) *na základě rozhodnutí příslušného orgánu veřejné moci*
- (c) *vyžadování přísného plnění jakéhokoliv ustanovení této Smlouvy nelze druhou stranou vykládat jako vzdání se jakéhokoliv takového práva*

Dalším charakteristickým aspektem administrativní textů je podle Čechové (2008, s. 235) častý výskyt „deverbativních adjektiv“. Jedná se o přídavná jména, která vznikají transpozicí sloves, díky čemuž mají poté dějové vlastnosti daného slovesa (Rusínová, 2017).

- (2) (a) *státní příspěvková organizace zřízená rozhodnutím Ministerstva zdravotnictví*
- (b) *v souvislosti s plněním smluv uzavřených mezi Poskytovatelem a Objednatelem*
- (c) *Důvěrné informace poskytnuté Dodavateli*

Posledním zkoumaným aspektem, který se nachází na pomezí morfologické a syntaktické roviny, je modalita právních textů a vyjádření práva a povinnosti. Vzhledem k tomu, že se mi nepodařilo nalézt žádnou publikaci, která by se této problematice věnovala, rozhodla jsem popsat tento aspekt alespoň na základě analýzy sestaveného vzorku. Pro účely překladu bude poskytnutí dat ze vzorku dle mého názoru přínosné. Data mohou také posloužit k porovnání modalit českých a anglických smluv.

Pro vyjádření práva a povinnosti využívají české smlouvy kromě modálních sloves konstrukce se slovesy být a mít. Ty jsou pak mnohdy častější než samotná modální slovesa, jak vyplývá z tabulky č. 1. Povinnost je v sestaveném vzorku nejčastěji vyjadřována prostřednictvím konstrukce „být povinen“. Pro vyjádření práva je naopak používáno spíše modální sloveso „mocht“. Zákaz byl nejčastěji vyjádřen prostřednictvím slovesa „nemocht“,

méně často poté „nesmět“. Jako další vyjádření by se nabízela i konstrukce „nebýt oprávněn“, ta se ovšem ve vzorku nevyskytla.

Tabulka č. 1: Modální slovesa a konstrukce v českých dohodách o mlčenlivosti

modální sloveso / konstrukce	počet výskytů ve vzorku	%
být povinen	37	32
muset	11	9
mít povinnost	2	2
být oprávněn	6	5
mít právo	4	3
mocet	47 (20) ²²	41
nesmět	2	2
nemocet	7	6

4.2.2 Lexikální rovina

Podle Tomáška (2003, s. 48) má právní jazyk tři hlavní složky slovní zásoby, a to právní termíny, slovní spojení a jazykové šablony. Za pomoci právních termínů dosahují právní texty požadované přesnosti a jednoznačnosti (Čechová, 2008, s. 236). Jako citově neutrální pojmenování právních skutečností (Čechová, 2008, s. 236) mohou být právní termíny jednoslovné (3) i víceslovné (4).

- (3) *taková smlouva uzavřena nebude*
 (4) (a) *tento Manuál obsahuje duševní vlastnictví*
 (b) *dále jen zákon o zadávání veřejných zakázek*

Minářová (2009, s. 54) uvádí, že charakteristickým aspektem administrativního stylu²³ je „malá variabilita jazykových prostředků a menší možnost využití synonymie“. V případě vzorku sestaveného pro účely této bakalářské práce si lze ovšem povšimnout jednoho zcela zásadního využití synonymických výrazů. Devět z třinácti analyzovaných smluv je totiž označeno jako „dohoda“. Fiala (2009) uvádí, že dohoda a smlouva jsou synonymní výrazy; nicméně v některých případech dávají právní předpisy přednost označení „dohoda“ a jindy „smlouva“.²⁴

Hulmák (2014, s. 17) zmiňuje, že mnohdy se ovšem o synonyma nejedná; na základě smlouvy totiž smluvní závazek vzniká, zatímco dohoda jej často mění, případně i ruší. V případě analyzované vzorku lze toto rozlišení aplikovat pouze u některých smluv, a to u těch, které jsou skutečně uzavírány až po založení jiného smluvního vztahu. Vzhledem k tomu, že převažujícím označením v sestaveném vzorku je „dohoda“, lze předpokládat, že se jedná o preferované označení pro tento smluvní typ. Čtyři smlouvy jsou však označeny jako „smlouvy“, aniž by odrážely jakoukoliv odlišnost. Nejlépe tuto nekonzistenci označení

²² Z celkových 47 výskytů modálního slovesa *mocet* pouze 20 vyjadřuje význam „mít právo“ a s ním související deontickou modalitu. Typy modalit jsou blíže popsány v části zabývající se anglickými modálními slovesy.

²³ Minářová (2009) řadí právní texty stejně jako Knittlová (2010) či Čechová (2008) ke stylu administrativnímu.

²⁴ Případem, ve kterém je preferováno označení „smlouva“, je podle Fialy (2009) například smlouva kupní; opačným příkladem je poté dohoda o narovnání.

odráží smlouvy CZ1 a CZ9, jejichž společným účelem je poskytnutí informací v rámci zadávání veřejné zakázky. Smlouva CZ1 nese označení „smlouva o mlčenlivosti“, zatímco CZ9 je označena jako „dohoda o ochraně důvěrných informací“.

Mezi slovní spojení řadí poté Tomášek (2003, s. 51) především pevné vazby slovesa a podstatného jména, které nelze nijak měnit, protože by mohlo dojít k porušení již zmíněných požadavků kladených na právní jazyk. Minářová (2009, s. 54) tyto vazby označuje jako „slovesně jmenné“ a uvádí, že napomáhají přesnosti vyjádření. Častou takovou vazbou je v případě dohod o mlčenlivosti příklad (5)(b) a (c), či další vazby sloves analyzované v osmé kapitole.

- (5) (a) *Poskytovatel se pro tento případ rovněž zavazuje poskytnout součinnost*
- (b) *pokud Přijímací strana provede veškerá opatření k ochraně informací*
- (c) *v každé době znemožní přístup třetích osob k důvěrným informacím*

Jazykové šablony, nebo také „stereotypně opakující se fráze“, jak je označuje Minářová (2009, s. 54) jsou polovětné až větné konstrukce, jejichž hlavní funkcí podle Tomáška (2003, s. 52) není informovat, ale spíše dokreslit daný právní text. Tomášek (2003, s. 52) dále uvádí, že na jazykové šablony nelze aplikovat všechny požadavky kladené na právní jazyk; požadavky, které ovšem do určité míry aplikovat lze jsou srozumitelnost, ustálenost, ústrojnost a úkonost, z čehož vyplývá, že jazykové šablony často nejsou významově přesné, jednoznačné, stručné a mnohdy ani neexpresivní. Čechová (2008, s. 234) řadí šablony spíše k syntagmatickým a syntaktickým aspektům právních textů; v tomto ohledu podle ní převažuje v textech stereotypní vyjadřování, které umožňuje jejich rychlou a jednotnou tvorbu. Jazykové šablony se ve velké míře vyskytují i ve vzorku sestaveném pro účely této práce (6).

- (6) (a) *Předmětem této dohody je zachování a ochrana informací*
- (b) *Důvěrnými informacemi se pro účely této dohody rozumí veškeré informace*
- (c) *Tato Smlouva je vyhotovena ve dvou stejnopisech, z nichž každá ze Stran obdrží po jednom.*

Z doposud uvedeného vyplývá, že jazykové šablony jsou ustálenými a komplikovanými jazykovými konstrukcemi, které často pozbývají na informační hodnotě a závisí zpravidla na zvyklostech tvorby právních textů v daném jazyce. Pro překladatele tak jazykové šablony představují jednu z obtíží, která spočívá především v určení informační hodnoty a použití ekvivalentní konstrukce, jež je v ideálním případě ustálenou konstrukcí v cílovém jazyce. Z tohoto důvodu jsou jazykové šablony spolu s dalším ustálenými konstrukcemi a kolokacemi jedním z předmětů kontrastivní analýzy, podrobněji se jim proto věnuji v osmé kapitole.

Dalším aspektem právních textů je zvýšený výskyt vlastních jmen (Čechová, 2008, s. 236), které se vztahují především k místům, osobám či institucím. V případě dohod o mlčenlivosti se jedná často o uvedení názvu právnické osoby, jejího sídla a jména zástupce (7), dále je ve smlouvách zmíněn právní řád země rozhodného práva (8) či názvy příslušných zákonů (9).

- (7) (a) *Česká pirátská strana, se sídlem: Na Moráni 360/3, 128 00 Praha 2*

- (b) *Digitálně podepsal Ing. **Mojmír Nejezchleb***
- (8) *Tato Smlouva se řídí a vykládá v souladu se zákony České republiky.*
- (9) *na základě zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek*

V právních textech se v hojné míře vyskytují také číselné údaje podtrhující přesnost a zkratky, které naopak napomáhají rychlosti zpracování textů a ekonomičtějšímu vyjádření (Čechová, 2008, s. 236).

- (10) *Smluvní pokuta je stanovena na **10 000.000,- Kč***
- (11) (a) *Česká republika – Ministerstvo financí (...) (dále jen „**MF**“)*
- (b) *Česká zbrojovka a.s. (...) (dále jen „**ČZUB**“)*
- (c) *Reality Dagmar, s.r.o. (...) (dále také jen „**RK**“)*

Charakteristické využití číselného údaje se ve vzorku často nachází v podobě stanovení výše smluvní pokuty (10). Co se zkratk týče, jejich častým využitím je označení smluvní strany (11). Lze předpokládat, že primární motivací v takovém případě je ekonomičtější vyjádření často využívaného výrazu.

4.2.3 Syntaktická rovina

Syntaktická rovina administrativních textů odráží snahu o úsporné, explicitní a jednoznačné vyjadřování (Čechová, 2008, s. 234); úspornost je poté podpořena mimo jiné používáním jednoduchých vět a častějším výskytem nominálních frází. Podle Čechové (2008, s. 234) ovlivňují nominální fráze větnou strukturu administrativních textů natolik, že dochází k častějšímu výskytu větných ekvivalentů či dvojčlenných vět s elipsou sloves. Nicméně větná struktura smluv ze vzorku je mnohdy v přímém rozporu s touto tendencí. Jak lze vidět na příkladu (12), nominální fráze činí věty často poměrně dlouhé a komplikované.

- (12) (a) *Vznikne-li společnou činností Objednatele a Dodavatele při plnění předmětu Smlouvy o dílo **určitý předmět způsobilý ochrany dle právních předpisů o ochraně duševního vlastnictví (kupř. vynález, užitný vzor či průmyslový vzor) zejména v podobě technologické procedury či tvaru, kvality nebo funkčních vlastností věci, zavazují se obě smluvní strany***
- (b) *Obchodní partner zajistí **dodržování zákazu pořizování zvukových a obrazových záznamů (prostřednictvím např. fotografických, filmových, audio nebo magnetických přístrojů) na pozemcích a v prostorách Společnosti, stejně jako zákazu vnášení přístrojů způsobilých pořít záznam***

Dalším charakteristickým aspektem právních textů je specifické užití opisného trpného rodu. Trpný rod se v textech objevuje i v případech, kdy je konatel děje známý, je to tím pádem vhodný prostředek, jak konatele děje odsunout do pozadí nebo úplně odstranit (Jelínek, 1996, s. 246). Takovým využitím trpného rodu může být příklad (13), kdy je zřejmé, že konatelem děje jsou smluvní strany. Další motivace využití trpného rodu mohou být různé. Minářová (2009, s. 54) uvádí, že užití trpného rodu v jednotném čísle na začátku větného celku slouží k větší textové soudržnosti (14). Na druhou stranu Jelínek (1996, s. 246) uvádí, že trpný rod

je jedním z důležitých jazykových prostředků, které posouvají administrativní texty do „abstraktní polohy“, v níž by podle něj měly být. Jelínek (1996, s. 246) tuto abstraktní polohu dále nespecifikuje, dle mého mínění se ovšem jedná o využití trpného rodu jako jazykové prostředku odosobnění v rámci daného textu (15).

(13) *Tato smlouva **je uzavřena** na dobu neurčitou.*

(14) *nárok na zaplacení smluvní pokuty. Výše smluvní pokuty **je stanovena** na 10.000,- Kč*

(15) *Veškeré informace, které **byly** Zadavatelem Dodavateli poskytnuty*

K dosažení explicitnosti napomáhají také různé předložky a předložkové výrazy (Jelínek, 1996, s. 245; Čechová, 2008, s. 234). Podle Jelínka (1996, s. 245) se předložkové výrazy užívají především k vymezení kompetencí a rozsahu činnosti (16), pro určování časových okolností (17), provázání textů či textových částí (18), vyjádření vztahu (19) či podmíněčné přijetí (20). Minářová (2009, s. 54) označuje všechny tyto výrazy jako „prostředky k vyjadřování vztahů a souvislostí“ a uvádí, že jejich účelem je zpřesnění obsahu s ohledem na čas, místo, důvody, vysvětlení či odkazy.

(16) ***podle** této dohody má druhá smluvní strana právo odstoupit od Smlouvy o dílo*

(17) *kteře se smluvní strana **v průběhu** vzájemné spolupráce dozví*

(18) ***v souladu** s touto Dohodou a/nebo vnitřními předpisy VŠCHT Praha*

(19) *byly poskytnuty druhé smluvní straně **za účelem** jejich užití*

(20) *a to **za předpokladu**, že tato Strana neprodleně po vzniku této povinnosti písemně oznámila druhé Straně danou skutečnost*

Podle Čechové (2008, s. 234) spadají do syntaktických prostředků i již zmíněné jazykové šablony, jelikož se ale podle Tomáška (2003, s. 48) jedná spíše o lexikální prostředky, které jsou natolik ustálené, že často dochází pouze k jejich reprodukci, a nikoliv tvorbě textů, rozhodla jsem se je ponechat v kapitole věnující se lexikální rovině.

4.3 Anglické právní texty

Na jazyk anglických právních textů jsou kladeny stejné požadavky jako na jazyk českých textů a měl by tak být mimo jiné ustálený, jednoznačný a přesný. Haigh (2018, s. 70) uvádí jako tři základní požadavky jasnost, konzistenci a účinnost a dodává, že „jasnost a konzistence jsou naprosto zbytečné, pokud není daný dokument právně účinný“²⁵ (2018, s. 87). Mnozí odborníci (Adams, 2013; Asprey, 2010; Garner, 2001) však kritizují používání archaických a mnohdy zbytečně složitých prostředků právní angličtiny, které mohou znemožňovat naplnění výše zmíněných požadavků. Společně s hnutím *Plain Language* se snaží některé prostředky zjednodušit tak, aby „adresát rozuměl textu již při jeho prvním čtení“ (The Plain Language Action and Information Network). To ovšem neplatí u smluv v sestaveném vzorku. Většina smluv obsahuje prvky, které hnutí *Plain Language* kritizuje. Příkladem takových prvků jsou

²⁵ Pokud není uvedeno jinak, veškeré přímé citace anglických zdrojů jsou mými vlastními překlady.

níže zmíněné proformy, nadbytečné používání trpného rodu či dlouhé a komplikované nominální řetězce.

V následujících podkapitolách se pokusím představit jazykové prostředky, které jsou pro anglické právní texty charakteristické. Veškeré zmíněné prostředky jsou poté doplněny o konkrétní příklady z anglického vzorku.

4.3.1 Morfologická rovina

Podobně jako od českých právních textů je tedy od těch anglických požadována určitá míra přesnosti, ačkoliv Crystal and Davy (2013, s. 211) uvádí, že i cílená nepřesnost má v právu své místo. To se ovšem netýká morfologických, ale spíše lexikálních prostředků. K dosažení přesnosti jsou na morfologické rovině využívány mimo jiné tzv. proformy. Jedná se o specifický druh kompozita, který se skládá zpravidla z příslovce typu *here*, *there* či *where* a slova předložkového charakteru, jako je například *under* (21), *in* a *after* (22), *of* (23) nebo *to* (24) (Crystal and Davy, 2013, s. 207); účelem proforem je přesné odkazování v rámci i mimo rámec daného textu. Costello a Kulbicki (2023, s. 136) zastávají jiné stanovisko a uvádí, že právě použití proforem může často vést k mnohoznačnosti a činit daný text těžko pochopitelný.

Obecně jsou však proformy používány především proto, aby došlo k zamezení vysoké míry opakování v daném textu (Haigh, 2018, s. 62). Proformy s *here* se obecně vztahují k textu, ve kterém jsou obsaženy, proformy s *there* potom k textu odlišnému (Bázlík a Böhmerová, 2019, s. 75). Mezi níže uvedenými příklady se nachází i proforma složená z *where*, která je podle Bázlíka a Böhmerové (2019, s. 75) méně častá.

- (21) (a) *Any notices to be given **hereunder** by a Party to another shall be sent*
(b) *breach of its obligations **hereunder***
- (22) *the covenants **hereinafter** contained*
- (23) *all documents or media containing any Confidential Information of Company and any and all copies or extracts **thereof**.*
- (24) *IN WITNESS **WHEREOF**, the parties **hereto** have duly executed (...) this Agreement*

Haigh (2018, s. 62) uvádí ještě proformu *whereas*, která je v rámci zvyklostí tvorby právních textů využívána jako výraz uvozující úvodní ujednání smluv. V sestaveném vzorku se proforma *whereas* vyskytuje ve čtyřech ze třinácti smluv, a to celkem devětkrát. Ve všech devíti případech se jedná o uvozující výraz úvodních ujednání.

Co se překladu proforem do češtiny týče, záleží do značné míry na kontextu. Zpravidla ovšem nebude mít tatáž proforma v různých kontextech jeden překladový ekvivalent. V příkladu (21) je uvedena proforma *hereunder* ve dvou větách. Příkladová věta (a) je ze smluvního ujednání o komunikaci mezi smluvními stranami. Proformu lze v tomto případě zcela vynechat, anebo přeložit jako „veškerá komunikace mezi **smluvními** stranami“ nebo také „veškerá komunikace v **souvislosti s touto smlouvou**“. V případě příkladu (b) lze také uplatnit více řešení, například „porušení povinností **ujednaných v této smlouvě**“ nebo opět stručněji „porušení **ujednaných** povinností“.

Další morfologický aspekt, který bych ráda zmínila, je používání zájmen, a to konkrétně zájmena *it*. V právních textech je zájmeno *it* používáno jako genderově-neutrální označení

právnických osob, které jsou často jednou ze smluvních stran. Bázlík a Böhmerová (2019, s. 64) uvádí, že mohou být takto označovány i fyzické osoby, a to častokrát i v případě, kdy je jejich pohlaví známo.

- (25) (a) *the Disclosing Party or its representatives informed the Receiving Party*
(b) *Company retains all of its intellectual property rights*

Příklad (25) ilustruje výše zmíněné použití zájmena *it* jako genderově-neutrálního. V příkladu (a) odkazuje zájmeno na *Disclosing Party* neboli poskytující stranu a v příkladu (b) na *Company* neboli společnost. Ve obou zmíněných příkladech by bylo v češtině použito zájmeno *ona*, které není genderově-neutrální a jehož rod se odvíjí od použitých obecných podstatných jmen.

Kromě proforem a zájmena *it* bych ráda zmínila ještě jeden podstatný aspekt právních textů, který se ve vzorku smluv vyskytuje hojně, a tím jsou modální slovesa. Pro dokumenty upravující povinnosti a práva, jakými právní texty jsou, je častý výskyt modálních sloves zcela logický (Bázlík a Böhmerová, 2019, s. 90). Adams (2013, s. 146) se modálními slovesy zabývá z pohledu jejich účelu; rozlišuje například modální slovesa vyjadřující povinnost, právo či zákaz. Bázlík a Böhmerová (2019, s. 89) uvádí, že nejčastěji používanými slovesy jsou *shall* a *may*, s velkým²⁶ odstupem poté *must*.

Nejtypičtějším modálním slovesem v právních textech je poté právě *shall*, které se mimo právní texty téměř nevyskytuje (Bázlík a Böhmerová, 2019, s. 91). Jeho užívání je ovšem problematické a často nesystematické. Autoři právních textů používají *shall* například k vyjádření povinnosti, podmínky či modality v budoucnosti (Adams, 2014, s. 1). Významový posun mezi vyjádřením povinnosti (27) a modality v budoucnosti (26) je podle Asprey (2010, s. 175–176) tak značný, že doporučuje *shall* vůbec nepoužívat a v případě vyjádření povinnosti jej nahradit slovesem *must*. Tato tendence se ve vzorku smluv neprojevuje. Celkový počet výskytů *shall* je 232, zatímco *must* pouze 10. Podle Adamse (2014, s. 1) by úplné vynechání *shall* přineslo „více škody než užitku“, a proto doporučuje používat *shall* pouze, pokud ukládá povinnost (2013, s. 146) nebo zákaz (2013, s. 212) životnému podmětu; jinými slovy by se *shall* podle Adamse mělo používat pouze, pokud vyjadřuje tzv. deontickou modalitu. V souladu s tímto doporučením je pouze příklad (27), vyjádření povinnosti, a příklad (29), vyjádření zákazu. Cao (2007, s. 116) dodává, že v praxi je *shall* používáno také k vyjádření právní účinnosti (28).

- (26) *the Disclosing Party shall have the right to seek injunctive relief from a court of competent jurisdiction*
(27) *each Party shall make such announcement in accordance with clause 33 of the Shareholders' Agreement*
(28) *“Disclosing Party” shall mean the Party that discloses Information*
(29) *The Field Group shall not disclose to Esso any Commercial Information*

²⁶ Rozdíl v četnosti použití *may* a *must* je téměř tisíc výskytů z celkového počtu 5397 výskytů modálních sloves.

Druhým nejčastějším modálním slovesem je podle Bázlíka a Böhmerové (2019, s. 93–94) již zmíněné *may*, které zpravidla vyjadřuje oprávnění (30). Cao (2007, s. 115) ovšem opět dodává, že je používáno i pro vyjádření modalit v budoucnosti (31). Příklad (31) je zároveň příkladem druhého typu modalit, a to modalit epistemické. Tento druh modalit vyjadřuje neurčitost daného sdělení, předpoklad (Bázlík a Böhmerová, 2019, s. 91) či různou míru jistoty autora o platnosti sdělení (Grepl a Šimík, 2017). Je tedy zřejmé, že modální slovesa v právních textech jsou do značné míry vykládána podle daného kontextu. Bázlík a Böhmerová (2019, s. 94) dále zmiňují, že *may* se mnohdy vyskytuje ve svém záporném tvaru, a to častěji než jakékoliv jiné modální sloveso; záporný tvar *may* pak vyjadřuje zákaz určitého jednání (32).

(30) *Transport for London may publish the relevant Contract Information*

(31) *The Receiving Party acknowledges that damages alone may not be an adequate remedy for breach of this Agreement*

(32) *This Agreement may not be modified or amended except by an instrument in writing signed by the parties hereto*

Podle Bázlíka a Böhmerové (2019, s. 94) se záporný tvar modálního slovesa *may* vyskytuje v právních textech až dvakrát častěji než záporný tvar slovesa *shall*. Tuto tendenci ovšem vzorek neodráží. Pro porovnání výskytů jednotlivých modálních sloves slouží procentuální hodnoty v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Modální slovesa v anglických dohodách o mlčenlivosti

modální sloveso	celkový počet výskytů	kladný tvar	záporný tvar	%	Bázlík a Böhmerová %
can	10	10	0	2,5	1,7
could	5	4	1	1,3	0,4
may	69	67	2	17,3	26
might	1	1	0	0,3	0,4
must	10	8	2	2,5	7,5
need	4	4	0	1,0	0,2
ought	0	0	0	0,0	0,1
shall	233	193	40	58,3	57,5
should	9	6	3	2,3	1,0
will	48	39	9	12,0	3,4
would	11	10	1	2,8	15

Z počtu výskytů slovesa *shall* je patrné, že i v případě dohod o mlčenlivosti se jedná o převládající modální sloveso. Na druhou stranu počet výskytů slovesa *may* je o necelých 10 % nižší než u Bázlíka a Böhmerové (2019, s. 89), kteří ovšem analyzovali více typů právních textů o rozsahu přibližně 330 tisíc slov, zatímco vzorek smluv sestavený pro tuto práci obsahuje přibližně 21,5 tisíc slov. Jak již bylo zmíněno, podle Bázlíka a Böhmerové (2019, s. 94) se záporný tvar slovesa *may* v právních textech vyskytuje až dvakrát častěji než záporný tvar jiných modálních sloves. Nicméně vzorek smluv vykazuje opačnou tendenci. Sloveso *may*

se ve svém záporném tvaru vyskytuje pouze přibližně v 3 % z celkového počtu výskytů, zatímco například *shall* v 18 % z celkového počtu výskytů.

4.3.2 Lexikální rovina

Cao (2007, s. 20) uvádí, že slovní zásoba použitá v právních textech je jedním z prvních jazykových aspektů, kterých si čtenář všimne. S tímto tvrzením souhlasí i Bázlík a Böhmerová (2019, s. 7) a dodávají, že lexikální rovina je společně se syntaktickou nejvýraznějším aspektem právních textů. Za nejvýraznější aspekt samotné lexikální roviny pak Crystal a Davy (2013, s. 205) považují její vysokou nominálnost. V právních textech se tak často vyskytují komplexní nominální řetězce, u kterých převažuje tendence postmodifikace (Crystal a Davy, 2013, s. 205). Komplexní nominální řetězce se vyskytují i v sestaveném vzorku smluv (33).

- (33) (a) *Party may use the said Information for the sole consideration of a potential research and/or business collaboration with Imperial and/or ICHT*
- (b) *The liability of either Party for any breach of this Agreement, or arising in any other way out of the subject-matter of this Agreement, will not extend to any indirect or consequential damages or losses.*
- (c) *“Confidential Information” means all information of a confidential or commercial nature disclosed (whether in writing, verbally or by any other means and whether directly or indirectly) by a Disclosing Party to a Receiving Party whether before or after the date of this Agreement including, without limitation, any information relating to the Disclosing Party’s (...) operations*

V příkladu (33) je u nominálních řetězců tučně zvýrazněno dané podstatné jméno a jeho následná postmodifikace. V textu je podtržena i premodifikace, která je v porovnání s postmodifikací značně kratší, což potvrzuje již zmíněnou tendenci komplexní postmodifikace nominálních řetězců.

Dalším charakteristickým aspektem podstatných jmen v právních textech je jejich abstraktnost, která je způsobena především tím, že často neodkazují k hmatatelným předmětům, ale spíše k právním konceptům (Crystal a Davy, 2013, s. 206). Typickým příkladem takového abstraktního jména je *possession*²⁷ (34)(a), právní prostředek nápravy (*remedy*) či porušení povinností (*breach of its obligations*) (b).

- (34) (a) ***Confidential Information in your possession***
- (b) *there can be no adequate **remedy** at law for any **breach of its obligations** hereunder*
- (c) *any information relating to the Disclosing Party’s (...) **operations, processes, plans or intentions, know-how, design rights, trade secrets, market opportunities and business affairs***

²⁷ *Possession* má v českém právu více ekvivalentů, například držba, detence či držení (zbraně). V případě výše zmíněné příkladu bych ovšem nepoužila žádný abstraktní český termín. Vzhledem ke kontextu, který se týká vrácení a zničení informací, bych se přikláběla spíše k opisu „informace, které se kterými v současné době disponujete“.

V příkladu (35)(a) jsem zvýraznila i samotné důvěrné informace (*confidential information*), jelikož po zohlednění příkladu (c), který v dané smlouvě definuje důvěrné informace, je patrné, že termín označuje mnohé abstraktní pojmy, jakými jsou například výše zmíněné záměry (*intentions*), obchodní tajemství (*trade secrets*) či obchodní příležitosti (*market opportunities*).

Právní angličtina do určité míry odráží také historický vývoj území dnešní Velké Británie, ze kterého se obecná angličtina šířila do ostatních zemí. Právní texty totiž často pracují s výrazy francouzského či latinské původu (Crystal a Davy, 2013, s. 208–209). Vzhledem ke vztahu mezi latinou a francouzštinou je někdy komplikované určit, ze kterého jazyka konkrétní výraz angličtina převzala, proto jsou ve francouzských příkladech (35) uvedeny pouze ty, které Bázlík a Böhmerová (2019, s. 19–20) či Crystal a Davy (2013, s. 208) považují za nesporné.

- (35) (a) *This Agreement will **commence** on the date of last signature*
(b) *waives any objection to the laying of **venue** of any action*
(c) ***Engaged Representative***

Výše zmíněné francouzské výrazy byly do angličtiny přijaty a náležitě přizpůsobeny její morfologii (Crystal a Davy, 2013, s. 2009). To se ovšem netýká latinských výrazů v příkladu (37). Bázlík a Böhmerová (2019, s. 13) rozdělují latinské výrazy v právních textech na jednoslovné a dvouslovné výrazy a víceslovné fráze. Jednoslovné latinské výrazy nejsou v právních textech příliš časté (Bázlík a Böhmerová, 2019, s. 13), ovšem například *prior* (36) je v sestaveném vzorku použito 36krát. Na rozdíl od příkladu (37) je však *prior* používáno i v obecné angličtině. Jiný jednoslovný latinský výraz jsem ve vzorku nenalezla.

Ve vzorku se nevyskytují ani víceslovné fráze, dvouslovné výrazy ovšem ano. V příkladu (37) jsou uvedeny tři různé dvouslovné výrazy. Každý z nich se ve vzorku vyskytuje pouze jednou stejně jako další latinské výrazy (*et seq.* či *inter alia*). Ačkoliv se tedy zdá, že četnost latinských výrazů není v dohodách o mlčenlivosti příliš vysoká, mohou i tak způsobit překladateli určité obtíže. Význam těchto vypůjčených výrazů či frází totiž není na první pohled zřejmý, a to i přes to, že jsou některé výrazy používané i v českých právních textech či člancích.²⁸

(36) *Confidential Information disclosed **prior** to the Final Date*

- (37) (a) *any **bona fide** assignee or potential assignee*
(b) *the rule known as the **ejusdem generis** rule shall not apply*
(c) *no term shall, therefore, be construed **contra proferentem***

S vypůjčkami souvisí i další charakteristický aspekt právní angličtiny, a tím jsou dublety a triplety (Crystal a Davy, 2013, s. 208). Knittlová (2010, s. 143) je označuje jako „párová synonyma“ a uvádí, že se jedná se o ustálená slovní spojení tvořená synonymickými výrazy, z nichž jeden je původu anglosaského a druhý románského. Haigh (2018, s. 60) upřesňuje, že se nemusí jednat pouze o výrazy synonymické, ale také výrazy téměř synonymické. Účelem dublet a triplet je upřesnit a mnohdy i zdůraznit význam daného slovního

²⁸ S výrazem *bona fide* pracuje například Sokol (2018), Melzner a Tégl (2014) či Karešová Kucharčuk a Olík (2022). *Ejusdem generis* zmiňuje například Škop (2017) či Rozsudek NSS 3 Ao 19/2021 – 98. Poslední dvouslovný výraz *contra proferentem* používá například Morávek (2014) či Krejčí v komentáři NOZ v souvislosti s § 1747.

spojení (Tozzi a Přidalová, 2008, s. 9). Výrazy, které dublety či tripletety tvoří, mají kromě společného sémantického základu společný i slovní druh. Veretina-Chiriac (2012, s. 105) uvádí konkrétně spojení tvořená podstatnými (38) a přídavnými jmény (39), předložkami (40) a slovesy (41). Ve vzorku se objevila i dubleta tvořená spojkami (42) a tripleta o více složkách (43).

- (38) *No **amendment or modification** to this Agreement shall be effective unless made in writing*
- (39) *disclosure or use of **any and all Confidential Information***
- (40) *This Non-Disclosure Agreement (...) is made (...) **by and between** the Affiliated Companies*
- (41) *This Agreement (“Agreement”) is **made and entered into** as of March 24, 2017*
- (42) *all classified information (...) is now and will remain the property of (...) the United States Government **unless and until** otherwise determined*
- (43) *the facilities described in Appendix 1 as **may be adapted, added to, modified, repaired or replaced** from time to time*

Právní dublety a tripletety mohou pro překladatele představovat určité úskalí; musí se totiž rozhodnout, zda je zapotřebí převést do cílového textu všechny složky dané dublety či tripletety, nebo zda bude dostačující její celkový význam (Chromá, 2011, s. 43). V případě příkladů (38) až (42) by byl dle mého názoru dostačující celkový význam dublety – (38) smluvní **dotatky**, (39) **jakékoliv** důvěrné informace, (40) **mezi** společnostmi, (41) smlouva **uzavřená** dne, (42) **pokud** nebude stanoveno jinak. V případě příkladu (43) se domnívám, že by bylo vhodnější převést alespoň dva významy, a to, že zařízení mohou být „upravena“ a „nahrazena“, případně ještě „doplněna“.

4.3.3 Syntaktická rovina

Právní texty jsou po všech rovinách poměrně tradiční a syntax není výjimkou (Knittlová, 2010, s. 148). Jednou z přetrvávajících tradic jsou podle Crystala a Davyho (2013, s. 197–198) komplexní textové bloky, které jsou tvořeny pouze jednou větou. Tato tendence se projevuje i v sestaveném vzorku (44). Příklad (a) pojednává výlučně o poskytnutí důvěrných informací zaměstnancům, zatímco příklad (b) vymezuje pojem poskytnutých informací.

- (44) (a) *The Receiving Party undertakes to permit access to the **Confidential Information** only to those of its Representatives who reasonably need access to such **Confidential Information** for the Permitted Purpose, and on the conditions that such Representatives shall each have (a) been informed of the Disclosing Party’s interest in the **Confidential Information** and the terms of this Agreement, and (b) been instructed to treat the **Confidential Information** as secret and confidential in accordance with the provisions of this Agreement.*
- (b) *“Disclosed Information” means all information communicated to or obtained by the Receiving Party or its Representatives, directly or indirectly from the Disclosing Party (either through itself or its Affiliates and its and their representatives) in connection with the Permitted Purpose whether in written,*

electronic or any other form or medium in which such information may be kept, or in the course of any oral or written communications, including geological and geophysical data, maps, models, interpretations and forecasts, technical designs, marketing arrangements, development plans and other technical, contractual and Commercial Information.

Ve vzorku se však nacházejí i jednoduché a krátké věty, zpravidla se však neobjevují v definicích, jako je příklad (44)(b). Důvodem, proč často vznikají komplexní bloky, jsou detailní a poměrně složitá příslovečná určení. Právě v již zmíněném příkladu (b) zastává funkci příslovečného určení celá podtržená část.

Věty v právních textech mohou být často zdouhavé také z důvodu opakování slov či slovních spojení (Bázlík a Böhmerová, 2019, s. 70); hlavní motivací takového opakování je přesnost (Stanojević, 2011, s. 72). Kdyby totiž byla slovní spojení nahrazena zájmeny, mohlo by to vést k víceznačnosti daného ujednání (Bázlík a Böhmerová, 2019, s. 70). Příklad (44)(a) znázorňuje tak nejen jednovětý blok textu, ale také opakování slovního spojení *confidential information*, které je v textu zvýrazněno tučně.

Jazyk anglických smluv lze podle Haigha (2018, s. 148) shrnout zkratkou *COAL*; zpravidla totiž vyjadřuje buď určitou podmínku (*Conditions*), povinnost (*Obligations*), oprávnění (*Authorisations*), anebo omezení (*Limitations*). Crystal a Davy (2013, s. 203) i Knittlová (2010, s. 142) zmiňují jako převládající větnou strukturu právě podmínkové věty. Knittlová (2010, s. 142) uvádí, že většina takových vět v právních textech je tvořena podle vzorce „Jestliže platí x, pak y bude z.“. S tímto vzorcem Crystal a Davy (2013, s. 203) souhlasí a dodávají ještě jeden podobný, a to „pokud platí X, tak Z musí Y“. Oba vzorce fungují na stejném principu. Crystal a Davy (2013, s. 203) pouze zdůrazňují, že v prvním případě se něco stane, zatímco v druhém případě bude někdo, zpravidla smluvní strana, něco muset.

- (45) (a) *If any of the provisions of this Agreement are not enforceable in whole or in part, the remaining provisions of this Agreement shall not be affected thereby.*
- (b) ***In the event that** Company is required by lawful order of a court, arbitrator, governmental agency or otherwise by applicable law to disclose any Confidential Information, which disclosure is not otherwise permitted hereunder, it is agreed that Company will provide MSU with prompt notice.*

Příklad (45)(a) odpovídá vzorci, který zmiňuje Knittlová (2010, s. 142); *x* je v tomto případě nevymahatelnost jakéhokoliv smluvního ujednání, *y* označuje smlouvu a *z* skutečnost, že smlouva nebude nevymahatelností smluvního ujednání dotčena. Druhý příklad (45)(b) odráží strukturu druhého vzorce Crystala a Davyho (2013, s. 203); *X* je v tomto případě požadované sdělení informace a *Z* označuje společnost, která bude muset v rámci *Y* bezprostředně oznámit takovou skutečnost MSU.

Běžným uvozovacím výrazem takových podmínkových vět je spojka *if* (45)(a); častými alternativami v právních textech však může být například *in the event that* (45)(b), *provided that* (46)(b) či *where* (46)(a) (Bázlík a Böhmerová, 2019, s. 142).

- (46) (a) *Where Capco Topco does not agree to such publication pursuant to the Transparency Commitment, Capco Topco will provide details of the reasons*
(b) *This Agreement shall not apply to any information, technology and ideas which (...) were already known to me on the date of disclosure, **provided that** such prior knowledge can be substantiated*

Ostatní oznamovací věty jsou v právních textech často uvozovány již zmíněnými příslovečnými určeními (Crystal a Davy, 2013, s. 204); Crystal a Davy však dodávají, že příslovečná určení se nemusí nacházet výhradně na začátku vět. S tím souhlasí Bázlik a Böhmerová (2019, s. 127), již tvrdí, že příslovečná určení se vyskytují mnohdy i na konci vět, čemuž odpovídá příklad (44)(b). Uvozující příslovečná určení jsou znázorněna v příkladu (47). V příkladové větě (a) lze pozorovat i tendenci řetězení příslovečných určení, a to jak v uvozovací pozici, tak uprostřed věty.

- (47) (a) *Upon any termination of this Agreement in accordance with its terms, each party will, within a reasonable period of time after receipt of written request from the other party hereto, return all Proprietary Information*
(b) ***IN WITNESS WHEREOF**, the Parties represent and warrant that each has the authority to bind the party to this Agreement*

Společným syntaktickým prvkem českých a anglických právních textů je časté používání trpného rodu. Důvody jeho používání jsou v zásadě stejné jako v českých textech. Alcaraz Varó a Hughes (2014, s. 19–20) zmiňují, že trpný rod je využíván především s motivací upozadit konatele děje, který je natolik známý, že není třeba jej zmiňovat explicitně (48), nebo v případech, kdy daná informace platí pro všechny adresáty (49).

- (48) *in the event of any term of this agreement **being held** to be illegal or unenforceable either in whole or in part*
(49) *Any notice or other communication (...) shall **be** in writing and **delivered** personally, or sent by pre-paid first class post (air mail if overseas), to the Party*

Podle Haigha (2018, s. 47–48) může být v určitých případech trpný rod jedním z důvodů, proč jsou právní texty mnohdy zdlouhavé a zbytečně komplikované; vhodné použití trpného rodu podle něj spočívá v již zmíněném upozadění konatele děje či vyzdvihnutí subjektu, který se díky trpnému rodu může stát podmětem.

Posledním syntaktickým prvkem, na který bych ráda poukázala, je osoba, ve které jsou smlouvy ze vzorku psány. Zpravidla jsou totiž dvou a vícestranné smlouvy psané ve 3. osobě jednotného (50)(a) nebo množného čísla (50)(b). Jednostranné smlouvy ze vzorku jsou však psány zpravidla v 1. osobě jednotného čísla (51). Další variantu využívá smlouva EN7, která je očividně zasílána elektronicky. V rámci této smlouvy poskytuje důvěrné informace společnost, pro kterou je používána 1. osoba množného čísla, a pro osobu, které jsou informace poskytovány, je používána 2. osoba jednotného čísla (52).

- (50) (a) ***The Parties wish to hold** discussions in the field*

- (b) *The Receiving Party undertakes to take proper and all reasonable measures to ensure the confidentiality of the Confidential Information.*
- (51) *I agree for the benefit of participating organisations and the University of Cambridge that I will make all reasonable efforts to hold in strict confidence any Information*
- (52) *YOU AGREE WITH US (...) that we are not required or obliged to disclose any information of any kind to you.*

4.3.4 Grafická rovina

Jak již bylo zmíněno, anglické právní texty jsou do značné míry ovlivněny tradicí, čemuž nasvědčuje i grafická rovina. Crystal a Davy (2013, s. 197–198) uvádí, že původně nebyly právní texty členěny do odstavců a často ani nevyužívaly interpunkce; struktura takových textů či provázanost mezi jejich jednotlivými částmi tudíž nebyla zřejmá, což adresátovi ztěžovalo celkovou orientaci v textu. Postupně se tak začaly používat různé grafické prostředky, které by adresátovi orientaci v textu zjednodušily (Crystal a Davy, 2013, s. 198). Z prostředků, které Crystal a Davy (2013, s. 198–199) zmiňují, se ve vzorku vyskytuje především číslování jednotlivých částí a ujednání, logické členění do odstavců, kapitalizace a tučné zvýraznění v kombinaci s velkými písmeny (53).

- (53) (a) *FOR GOOD CONSIDERATION, and in consideration of Employee's employment or continued employment with the Company*
- (b) *“Representatives” shall mean the professional advisers, consultants, officers, subcontractors, directors, employees or students of a Party.*
- (c) *6. INVALIDITY AND SEVERANCE*

Vzhledem k charakteru představeného prvku jsem v příkladu (53) použila pouze formátování kurzívou. Veškeré tučné zvýraznění je tedy původní. V příkladu (a) se kromě velkých písmen vyskytuje také kapitalizace prvního písmene slova *Employee* a *Company*. Kapitalizace počátečního písmene se v tomto případě používá především pro slova či slovní spojení, která jsou definována dokumentem, v němž se nachází (Bázlík a Böhmerová, 2019, s. 60). Haigh (2018, s. 46) však uvádí, že mnohdy dochází ke kapitalizaci u slov, která nejsou v daném dokumentu definována, což podle něj představuje porušení gramatických pravidel. Zpravidla jsou však kapitalizovány smluvní strany a předmět smlouvy.

Právě kapitalizace je jedním z prvků, které české dohody o mlčenlivosti přejímají, a to i přes to, že podle Internetové jazykové příručky (Ústav pro český jazyk Akademie věd České republiky, © 2008–2024) pro to v takových případech nemají důvod. Celkově byl český vzorek sestaven z třinácti smluv, z nichž dvanáct kapitalizaci obsahuje. Častý výskyt kapitalizace v českých smlouvách dokazují také již některé uvedené příklady z českých smluv – (1)(c), (2)(b)(c), (6)(c), (12), (15) a (18).

5 Vzorek smluv

Vzorek smluv sestavený pro potřeby této bakalářské práce se skládá z české a angloamerické části. Obě části vzorku obsahují třináct smluv. Angloamerický vzorek není pro účely práce rozdělen na britské a americké smlouvy, jelikož neodráží žádné významné jazykové rozdíly.²⁹ Jediným rozdílem je zmínění relevantních právních předpisů, tedy buď předpisů Velké Británie, nebo Spojených států. Zdrojem vybraných smluv je internet s výjimkou smlouvy EN2, která byla vybrána z publikace Andersona a Warnera (2014). Odkazy na stránky, kde byly smlouvy zveřejněny, jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů. Vzhledem k tomu, že v práci k jednotlivým smlouvám odkazují, byla každé smlouvě přidělena zkratka CZ či EN podle jazyka, ve kterém je psána, a číselné označení od jedné do třinácti. Označení smluv je rovněž uvedeno v seznamu použitých zdrojů.

Smlouvy byly vybírány tak, aby byla zajištěna maximální možná různorodost vzorku. Lze předpokládat, že tato skutečnost bude mít pozitivní vliv i na výběr terminologie a jazykových šablon. Pokud se totiž dané termíny a jazykové šablony vyskytují ve většině smluv, a to bez ohledu na jejich délku, účel, smluvní strany či příslušné právní předpisy, lze o nich dle mého názoru tvrdit, že jsou pro daný smluvní typ skutečně charakteristické.

Český vzorek je z většiny tvořen nevyplněnými vzory, které na svých stránkách zveřejnily veřejnoprávní i soukromoprávní subjekty. V těchto vzorech je vyplněna pouze jedna smluvní strana, kterou je subjekt zveřejňující danou smlouvu. Vzory zveřejněné soukromoprávními subjekty³⁰ mohou sloužit jako způsob obeznámení případného zájemce, který by chtěl s daným subjektem vstoupit do smluvního vztahu. Stejně tak jako vzory veřejnoprávních subjektů³¹ mohou však být zveřejněny i proto, aby si je mohla osoba vstupující do smluvního vztahu z dané webové stránky stáhnout. Do českého vzorku byl zahrnut i vzor smlouvy upravující vztah mezi muzeem a případnou spolupracující společností, v němž není vyplněna ani jedna smluvní strana.³² U všech vzorů lze předpokládat, že jsou sestaveny na základě praxe daných subjektů a jejich obsah tak odpovídá smlouvě uzavřené. Vzorek obsahuje celkově devět vzorů, z nichž v osmi je jedna smluvní strana již vyplněna.

Skutečně uzavřené české smlouvy jsou na internetu dostupné především díky zákonu o registru smluv,³³ jehož § 2 stanovuje určitým subjektům, především veřejnoprávním, povinnost uveřejňování soukromoprávních smluv. Vzorek obsahuje celkově čtyři skutečně uzavřené smlouvy.³⁴ Pouze na jednu z nich se však nevztahuje český zákon o registru smluv, nýbrž paralelní nařízení vlády Slovenské republiky č. 498/2011 Z.z.; jednou ze smluvních stran je totiž ústav Slovenské akademie věd. Smlouva je ovšem psaná v češtině, jelikož druhou stranou je akciová společnost Česká zbrojovka.

Co se počtu skutečně uzavřených smluv týče, vykazuje angloamerický vzorek podobné tendence jako ten český. Skutečně uzavřené smlouvy se v tomto vzorku nachází pouze dvě

²⁹ Britské a americké smlouvy nejsou sice zvlášť analyzovány, jejich počet je ovšem ve vzorku smluv vyvážen. Vzorek obsahuje šest britských a sedm amerických smluv.

³⁰ Vzory zveřejněné soukromoprávními subjekty jsou CZ4, CZ6, CZ7, CZ12 a CZ13.

³¹ Vzory zveřejněné veřejnoprávními subjekty jsou CZ5, CZ9 a CZ11.

³² Konkrétně se jedná o smlouvu CZ2.

³³ Srov. zák. č. 340/2015 Sb., zákon o registru smluv

³⁴ Skutečně uzavřené smlouvy jsou CZ1, CZ3 a CZ10. Smlouva zveřejněná v souladu se slovenským nařízením vlády je smlouva CZ8.

– jedna smlouva a jedna listina se svědecky ověřeným podpisem neboli tzv. *deed*. Zbývající část vzorku tvoří smluvní vzory, které mají z většiny vyplněné údaje alespoň o jedné smluvní straně.³⁵ Ostatní vzory jsou buď smlouvy zavazující k mlčenlivosti pouze jednu smluvní stranu³⁶, ve kterých není druhá strana zmíněna, nebo rámcové smlouvy pro určitý typ situací například vzor dohody o mlčenlivosti pro případné investory.³⁷ Nejčastější předvyplněnou stranou jsou britské či americké univerzity.

Smlouvy ve vzorku se liší také počtem smluvních stran. Angloamerický vzorek je v tomto ohledu rozmanitější, jelikož obsahuje celkem čtyři smlouvy o třech smluvních stranách – tři smlouvy a jednu již zmíněnou listinu se svědecky ověřeným podpisem.³⁸ Českou smlouvu o třech smluvních stranách se mi, bohužel, nalézt nepodařilo. Oba vzorky však obsahují dohody o mlčenlivosti, které zavazují k mlčenlivosti pouze jednu ze smluvních stran. Některé jednostranné anglické smlouvy³⁹ odpovídají svou formální podobou spíše formulářům.

Při sestavování vzorku jsem se snažila, aby odrážel i pestrost oblastí, ve kterých lze dohody o mlčenlivosti využít. Dohody totiž nachází své uplatnění například v oblasti investic, výzkumu nebo pracovního či obchodního práva. Využití dohod v českém prostředí jsem se podrobně věnovala již v kapitole 3.2.2 a využití v angloamerickém prostředí v kapitole 3.4.2.

Sestavený vzorek je různorodý hned na několika rovinách, což odráží nejen flexibilní využití dohod o mlčenlivosti, ale také principy smluvní svobody. Tato skutečnost by mohla být pro práci skutečným přínosem, jelikož umožní identifikaci charakteristických rysů vybraných smluv a jejich znázornění na široké škále příkladů. Prvním různorodým prvkem, jemuž bych se ráda věnovala, jsou názvy smluv ze vzorku, kterým je věnována následující kapitola.

³⁵ Smluvní vzory s vyplněnou smluvní stranou jsou EN4, EN6, EN9, EN11 a EN13.

³⁶ K jednostranným smlouvám patří EN3, EN7 a EN10.

³⁷ Vzor pro investory lze nalézt pod označením EN8.

³⁸ Listina se svědecky ověřeným podpisem o třech stranách lze nalézt pod označením EN5. Smlouvy o třech stranách jsou EN4, EN6 a EN13.

³⁹ Jednostranné smlouvy připomínající spíše formulář jsou EN3 a EN10.

6 Názvy analyzovaných smluv

Česká i angloamerická část vzorku odráží svoji rozmanitost již v samotných názvech smluv. Jak již bylo zmíněno, tato rozmanitost je do určité míry cílená a byla jedním ze záměrů při výběru smluv. Je tedy nutné zmínit, že vzorek není vypovídající co do frekventovanosti jednotlivých názvů, jelikož hlavním kritériem pro výběr jednotlivých smluv byl především obsah. Cílem této kapitoly je nicméně poukázat na rozdíly mezi jednotlivými názvy a navrhnout, jak by se k jednotlivým názvům mohlo při překladu přistupovat. Nejvíce pozornosti je věnováno v praxi často používaným názvům či úskalím, na které by mohl překladatel při své práci běžně narazit.

6.1 Názvy českých smluv

Jak již bylo zmíněno v kapitole 3.2.1, dohody o mlčenlivosti a obsahově totožné dokumenty patří v českém závazkovém právu k smlouvám nepojmenovaným. Smlouvy tohoto typu nemají obsah daný zákonem, a tudíž není stanoven ani jejich název. V praxi tak mohou smluvní strany smlouvu pojmenovat v zásadě bez jakýchkoliv omezení; název by však měl vystihovat podstatu sjednaného závazku.⁴⁰ Jednotlivé názvy smluv jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Názvy českých smluv

CZ1	Smlouva o mlčenlivosti
CZ2	Dohoda o důvěrnosti předávaných informací
CZ3	Dohoda o zachování mlčenlivosti
CZ4	Smlouva o zachování důvěrnosti informací (NDA)
CZ5	Dohoda o mlčenlivosti a o ochraně práv duševního vlastnictví
CZ6	Smlouva o mlčenlivosti
CZ7	Dohoda o mlčenlivosti, ochraně informací a zákazu jejich zneužití
CZ8	Dohoda o zachování obchodního tajemství
CZ9	Dohoda o ochraně důvěrných informací ⁴¹
CZ10	Dohoda o zachování mlčenlivosti
CZ11	Dohoda o mlčenlivosti a o ochraně osobních údajů
CZ12	Smlouva o ochraně důvěrných informací
CZ13	Dohoda o mlčenlivosti

Co se samotných odlišností týče, lze rozlišovat dva druhy, a to odlišnosti v obecném označení dokumentu, který zakládá závazek, a odlišnosti v modifikaci takového označení.⁴² První zmíněný druh byl rozebrán již v kapitole 4.2.2. Konkrétně se jedná o použití výrazů „smlouva“ a „dohoda“. Příklad byl v dané kapitole ilustrován na smlouvách CZ1 a CZ9, jejichž předmětem je ochrana informací při zadávání veřejné zakázky. I přes to, že smlouvy upravují v zásadě stejný smluvní vztah, jejich název stejný není; a zatímco jedna je označena jako „dohoda“, druhá využívá názvu „smlouva“.

⁴⁰ Srov. Jednotlivé smluvní typy a tzv. nepojmenované smlouvy. *Fulsoft.cz* [online].

⁴¹ Dohoda má ještě podnázev, a to „Non-Disclosure agreement (NDA)“.

⁴² Pro účely této práce označuji slovní spojení, která modifikují označení dokumentu, jako „modifikační konstrukce“.

Při sestavování vzorku jsem však pozorovala obecnou tendenci používat pro tento smluvní typ spíše označení „dohoda“. Tato tendence se poté projevila i v samotném vzorku. V kapitole 4.2.2 byly zmíněna i dvě stanoviska vyjadřující se ke vztahu obou termínů. Podle prvního stanoviska, které zastává například Fiala (2009), jsou „dohoda“ a „smlouva“ synonyma, a v praxi lze tudíž pro analyzované dokumenty použít oba výrazy. Druhé stanovisko, které zastává například Hulmák (2014, s. 17), nahlíží na smlouvu jako na dokument, který závazek zakládá, zatímco dohoda je v tomto pojetí dokument, který takový závazek mění, případně ruší.

S druhým zmíněným stanoviskem je ovšem spojeno úskalí, které lze ilustrovat na smlouvě CZ7. V případě tohoto smluvního vztahu je dohoda uzavřena dříve než jakákoliv jiná smlouva, a ačkoliv často podobné dohody zmiňují možnost uzavření navazující smlouvy, ve skutečnosti k uzavření dojít nemusí. Tento případ nastává například při obchodních jednáních o budoucí spolupráci, před kterými je uzavřena dohoda o mlčenlivosti, ale po získání informací, či na jejich základě, se smluvní strana rozhodne spolupráci nenavázat. V takovém případě je dohoda o mlčenlivosti jedinou uzavřenou smlouvou a neupravuje tak jiný smluvní vztah. Pokud ovšem smluvní strany spolupráci navážou, stane se dohoda dokumentem, který jiný smluvní vztah skutečně upravuje. Dohody, které jsou této situaci uzpůsobeny, poté obsahují ujednání podobné příkladu (54).

(54) *Účelem této Dohody je ochrana důvěrných informací smluvních stran, se kterými se smluvní strany seznámí v rámci jednání o spolupráci a následné potenciální spolupráci (dále též jako „vzájemná spolupráce“).*

Po zohlednění veškerých zmíněných stanovisek navrhuji pro překlad daného smluvního typu používat pouze označení „dohoda“. Mezi mé hlavní důvody patří zmíněná zvyklost vyplývající z právní praxe, s tím související frekventovanost tohoto označení, nedostatek informací, kterých se překladateli při překladu smluv dostává, a nemožnost odhadnout budoucí vývoj vztahů mezi smluvními stranami.

Co se odlišností v modifikaci týče, lze ve vzorku najít celkem devět různých modifikačních konstrukcí. Obecným znakem všech konstrukcí však je, že jsou v pozici postmodifikace, což je hlavní rozdíl mezi anglickými a českými smlouvami, jelikož všechna označení smluv z anglického vzorku jsou premodifikována.

Tři modifikační konstrukce se ve vzorku opakují, a to konkrétně konstrukce „o mlčenlivosti“, „o zachování mlčenlivosti“ a „ochraně důvěrných informací“. Tyto tři konstrukce splňují výše zmíněný požadavek, podle kterého by měl název smlouvy vystihovat podstatu sjednaného závazku. Jediná ze smluv, která tomuto požadavku nevyhovuje, je smlouva CZ2. V názvu této smlouvy je použita modifikační konstrukce „o důvěrnosti předávaných informací“, která vystihuje spíše podstatu informací než samotného závazku. Ten je poté ve smlouvě vyjádřen jako „zachování důvěrnosti informací“.

Konstrukce „o mlčenlivosti“ a „o zachování mlčenlivosti“ se dle mého názoru liší pouze v míře explicitnosti, jelikož v samotných dohodách „o mlčenlivosti“ je zmíněno i její zachování. Navrhovaný překlad těchto konstrukcí je zmíněn v podkapitole věnující se anglickým názvům. Veškeré navržené překlady jsou pak uvedeny v tabulce č. 7.

Bejček (2015, s. 92) uvádí, že název smlouvy nerozhoduje o jejím obsahu. NOZ dokonce neřadí název ani mezi podstatné náležitosti smlouvy.⁴³ Výklad smluv se totiž vždy odvíjí od jejich obsahu nikoliv od názvu (Doleček, 2023). Podle Bejčka (2015, s. 92) je název smlouvy pouze „indicií o [jejím] právním zařazení“ a slouží k rychlému odhadnutí jejího obsahu. V souladu s tímto tvrzením by bylo lepší, aby se v názvu smlouvy nevyskytovaly synonymické či téměř synonymické konstrukce. Podobně se k této problematice vyjadřuje i Adams (2013, s. 80), který uvádí, že není třeba v názvu popisovat smluvní závazek z několika perspektiv, stačí pouze jedna. Redundantní synonymické konstrukce, které popisují smluvní závazek z více perspektiv, se nacházejí u smluv CZ7 a CZ11. Oba názvy kombinují konstrukce vyjadřující ochranu určitých informací a mlčenlivost. V názvu smlouvy CZ7 se vykytuje navíc ještě zákaz zneužití takových informací. Vzhledem k tomu, že v samotné smlouvě není zákaz zneužití ani jednou zmíněn, je dle mého názoru tato část modifikační konstrukce zcela zbytečná. Zákaz zneužití informací je navíc ve většině smluv upraven právě závazkem mlčenlivosti či ochrany informací.

Konstrukce o ochraně (důvěrných) informací a mlčenlivosti jsou dle mého názoru téměř synonymické. Liší se pouze v pohledu na daný závazek. Zatímco konstrukce „o ochraně důvěrných informací“ vyzdvihuje povahu chráněných informací, konstrukce „o mlčenlivosti“ se soustředí spíše na smluvní stranu, případně strany, které jsou závazkem zavázány.

Ačkoliv se může na první pohled mlčenlivost zdát jako silnější vyjádření ochrany, smlouvy s těmito názvy se v přístupu k informacím nijak neliší, jelikož mlčenlivost v tomto případě není absolutní. Ve většině smluv je totiž zmíněno, že může zavázaná smluvní strana sdělit informace osobám, se kterými spolupracuje, například zaměstnancům. Každá smlouva navíc upravuje, kterých informací se závazek týká a v jakých situacích se nejedná o jeho porušení. Příklad (55) je výňatkem ze smlouvy CZ1, která nese v názvu modifikační konstrukci „o mlčenlivosti“. Tento příklad potvrzuje výše zmíněné argumenty. Nejen, že se tedy nejedná o absolutní mlčenlivost, ale také jsou konstrukce „o ochraně důvěrných informací“ a „o mlčenlivosti“ téměř synonymické.

(55) Přijímající strana může zpřístupnit pro účely zpracování Díla Důvěrné informace kterémukoli z jejich profesionálních poradců, konzultantů, pojistitelů a poddodavatelů, pokud jsou vázáni obdobným závazkem o ochraně Důvěrných informací

Všechny doposud zmíněné názvy lze při překladu smlouvy zaměnit. Ve vzorku smluv se však nachází dvě smlouvy, jejichž obsah se do značné míry odlišuje od obsahu ostatních smluv, což je reflektováno i v jejich názvu a není proto vhodné jejich název používat pro překlad smluv, jejichž obsah není obdobným. Konkrétně se jedná o smlouvy CZ5 a CZ8. Co se smlouvy CZ5 týče, odráží tendenci spojovat dohody o mlčenlivosti s ujednáními z jiných právních oblastí, které se v obecných smluvních vzorech nevyskytují. Zpravidla se však jedná o oblast, která s důvěrnými informacemi souvisí, například právě oblast práv duševního vlastnictví.

Ve smlouvě CZ5 se jedná konkrétně o ochranu autorského díla, vynálezu, užitého či průmyslového vzoru, který by mohl během spolupráce smluvních stran na základě důvěrných informací vzniknout. Podobné smlouvy jsou využívány i v angloamerickém prostředí,

⁴³ Například § 1856–1850 o obsahu smluv uzavíraných se spotřebitelem.

a to pod označením „non-disclosure and intellectual property rights agreement“. Adams (2013, s. 80) uvádí, že pokud lze dát smlouvě běžně používaný název, není zapotřebí, aby si autor, v tomto případě překladatel, vymýšlel název nový. Vzhledem k tomu, že se zmíněné smlouvy⁴⁴ typově od CZ5 nijak neliší, navrhuji „dohoda o mlčenlivosti a o ochraně práv duševního vlastnictví“ překládat jako „non-disclosure and intellectual property rights agreement“. Vzhledem k ekvivalenci daných smluvních typů, lze využít český název i při překladu z angličtiny. Navrhuji však v druhé části modifikační konstrukce neopakovat předložku „o“, která je dle mého názoru redundantní.

Ačkoliv některé další smlouvy také zmiňují,⁴⁵ že důvěrné informace mohou mít povahu duševního vlastnictví, vznik předmětu spojeného s právy takového vlastnictví smlouvy již neupravují. Tendence připojovat k dohodám o mlčenlivosti ujednání z příbuzných právních oblastí se vyskytla i v angloamerickém vzorku, a to v případě smluv EN5 a EN9. Jejich název a obsah bude přiblížen v následující kapitole.

Název smlouvy CZ8, tedy „dohoda o zachování obchodního tajemství“, rovněž nelze zaměnit s obecnějším „dohoda o mlčenlivosti“. Ačkoliv totiž název odkazuje k ochraně důvěrných informací, jedná se o velmi specifický druh, který je upraven v § 504 NOZ. Samotná smlouva CZ8 pak obsahuje ujednání s nadpisem „obchodní tajemství a důvěrné údaje“, z čehož vyplývá, že obchodní tajemství představuje jen některé informace poskytované v rámci daného smluvního vztahu. Vzhledem k tomu, že se ovšem jedná o informace definované zákonem, není vhodné přidávat jejich označení i do smluv, ve kterých nejsou zmíněny, a proto není tento český název vhodné používat při překladu obecných dohod o mlčenlivosti z angličtiny.

Ze vzorku je ovšem patrné, že obchodní tajemství lze chránit i dohodou o mlčenlivosti, záleží opět hlavně na jejím obsahu. Ve vzorku se konkrétně nachází pět smluv, které výslovně vztahují ochranu i na obchodní tajemství, „informace týkající se obchodních tajemství“, „skutečnosti spadající do oblasti obchodního tajemství“ či „informace, které mají povahu obchodního tajemství“. Co se překladu daného názvu týče, Světová organizace duševního vlastnictví⁴⁶ doporučuje pro ochranu obchodního tajemství používat smlouvy označené jako „non-disclosure agreement“. Lunn (2017, s. 75) dále zmiňuje, že pokud má překládaná smlouva právní protějšek v cílovém prostředí, je vždy lepší použít název, který je pro ně přirozený. Vzhledem k tomu, že většina zdrojů⁴⁷ uvádí jako způsob ochrany obchodního tajemství *non-disclosure agreements*, navrhuji takto překládat i název „dohoda o zachování obchodního tajemství“.

Posledním analyzovaným aspektem je odkazování k anglickému smluvnímu typu *non-disclosure agreements*. Jeden úkaz vlivu anglického právního stylu na české smlouvy byl zmíněn již v kapitole 4.3.4, a tím byla kapitalizace. Ve vybraných dohodách o mlčenlivosti se však projevuje explicitnější vliv anglických smluv, kterým je zmínění názvu „non-disclosure agreement“ či jeho zkratky „NDA“ v názvu či podnázvu české smlouvy. Tato tendence

⁴⁴ Smlouvy označené jako „Non-Disclosure and Intellectual Property Rights Agreement“ jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů mezi sekundárními smlouvami.

⁴⁵ Konkrétně se jedná o smlouvy CZ1 a CZ2.

⁴⁶ Ve zdrojích uvedeno pod „World Intellectual Property Office. How to Protect Trade Secrets?“.

⁴⁷ Problematice ochrany obchodního tajemství se věnuje například Gordon (2021), McCants (2023) či Gardoche (2022).

se projevuje ve smlouvách CZ4 a CZ9. Smlouva CZ4 nese název „Smlouva o zachování důvěrnosti informací (NDA)“, zatímco smlouva CZ9 je označena jako „Dohoda o ochraně důvěrných informací“ s podnázvem „Non-Disclosure Agreement (NDA)“. Anglická zkratka je dále uvedena i v názvu souboru, ve kterém je uložena smlouva CZ7.

Dohody o mlčenlivosti spojují se zkratkou NDA i mnozí čeští autoři. Preuss (2023) či Roch (2022) označují dohodu o mlčenlivosti jako „tzv. NDA (non disclosure agreement)“. Valíčková (2021) podobně doporučuje „uzavření samostatné dohody o mlčenlivosti, v praxi někdy používaný pojem „NDA“, neboli non-disclosure agreement“. Zkratku NDA používají i mnohé české advokátní kanceláře či společnosti poskytující právní poradenství, které zároveň nabízí vypracování takové smlouvy.⁴⁸ Z doposud uvedeného je tedy zřejmé, že zkratka NDA či samotná *non-disclosure agreement* je v českém právu známým označením. Zajímavé je, že žádná z alternativních smluv a jejich zkratk, jako je například C(D)A či PIA se v českém prostředí nepoužívá.

6.2 Názvy anglických smluv

Názvy anglických smluv vykazují stejnou míru rozmanitosti jako názvy české. Ve vzorku třinácti smluv lze najít deset různých názvů, respektive jedenáct, pokud je započítán i rozdíl ve spojovníku ve dvojici „non-disclosure agreement“ (EN1) a „nondisclosure agreement“ (EN8). Všechny anglické názvy mají ovšem dva společné rysy, a to označení smlouvy jako „agreement“ a modifikační konstrukce v premodifikační pozici. Tyto dva rysy jsou zároveň hlavními rozdíly oproti českým názvům. Nejen že označení českých smluv je nejednotné a dochází v nich k variaci výrazů „dohoda“ a „smlouva“, ale zároveň jsou tato označení výhradně postmodifikována.

Označení „agreement“ se podle Adamse (2013, s. 81–82) používá u většiny anglicky psaných smluv. S tímto tvrzením souhlasí i Lunn (2019, s. 66), který dokonce doporučuje s označením „agreement“ pracovat při překladu názvů jako s „výchozím termínem“. Lunn (2019, s. 66) dále dodává, že některé smlouvy jsou v rámci právních zvyklostí a právní praxe označovány i jako „contract“ či „form“. Z tabulky č. 4 je však zjevné, že anglické ekvivalenty dohod o mlčenlivosti jsou označovány výhradně jako „agreement“.

Co se modifikačních konstrukcí týče, nemají kromě premodifikační pozice mnoho společného. Některé smlouvy jsou v souladu s doporučeními, které zmiňuje Adams (2013, s. 79–81), a jejich názvy jsou tak stručné a odpovídají názvům běžně používaným v angloamerické praxi. Mezi nejčastěji používané názvy podle řady autorů (například Búřil 2021, Gallagher 2020, Myers 2015 či Radack 1994) patří „non-disclosure agreement“ (NDA), „confidential disclosure agreement“ (CDA), „confidentiality agreement“ (CA), „secrecy agreement“ (SA) či „proprietary information agreement“ (PIA).

Zmínění autoři, zpravidla právníci, také uvádí, že pomocí NDA, CDA, CA, PIA či SA⁴⁹ lze dosáhnout stejných opatření a nejsou mezi nimi v zásadě žádné rozdíly. Zmíněné dohody se vyskytují i v sestaveném vzorku ovšem s výjimkou *secrecy agreement*. Ačkoliv autoři uvádí,

⁴⁸ Vypracování NDA nabízí například AZ LEGAL, advokátní kancelář, s.r.o. (© 2022), Advokátní kancelář – JUDr. Jaromír Štůsek, LL.M., Ph.D. (© 2024) či SEDLAKOVA LEGAL s.r.o. (© 2024). Odkazy na zmíněnou službu jsou uvedené ve seznamu použitých zdrojů.

⁴⁹ Většina autorů pracuje právě i se zmíněnými zkratkami.

že se jedná o jedno z nejčastějších označení dohod o mlčenlivosti, na internetu se mi žádnou takovou smlouvou najít nepodařilo.

Tabulka č. 4: Názvy anglických smluv

EN1	Non-Disclosure Agreement	US
EN2	Confidentiality Agreement	UK
EN3	General Confidentiality and Non-Disclosure Agreement	UK
EN4	Three-Way Confidentiality Agreement	UK
EN5	Transparency Commitment and Confidentiality Agreement	UK
EN6	Confidentiality Agreement	UK
EN7	Business Sale Non-Disclosure Agreement	UK
EN8	Nondisclosure Agreement	US
EN9	Confidentiality Agreement and Security Policy	US
EN10	Classified Information Nondisclosure Agreement	US
EN11	Confidential Disclosure Agreement (One Way)	US
EN12	Proprietary Information Agreement ⁵⁰	US
EN13	Three-Way Confidentiality Agreement	US

Někteří autoři však rozdíly ve využívání jednotlivých dohod zmiňují, například Brown (2020) či Emilio (2023). Oba autoři však analyzují rozdíly především mezi C(D)A a NDA, z čehož vyplývá, že takto označené smlouvy jsou těmi nejvyužívanějšími. Rozdíly mezi smlouvami se týkají především smluvních stran, oblastí, ve kterých jsou využívány, či jiných specifik smluvního vztahu. Brown (2020) uvádí, že NDA se typicky využívá v rámci smluvních vztahů, ve kterých je zásadní ochrana informací především po skončení jiného smluvního vztahu či určité spolupráce, a často se tak uzavírá na konci daného smluvního vztahu; naproti tomu CDA se podle něj uzavírá spíše na začátku smluvního vztahu. Tento rozdíl nelze na základě vzorku smluv ověřit. Rozdíly, které zmiňuje Emilio (2023), ovšem ověřit lze. V tabulce č. 5 je uvedeno všech pět rozdílů, které Emilio (2023) uvádí, a zda byly na základě analýzy sestaveného vzorku potvrzeny, či nikoliv.

Tabulka č. 5: Rozdíly mezi NDA a CA podle Emilio

1	CA zpravidla vyžaduje proaktivní přístup s ohledem na chráněné informace. NDA vyžaduje zpravidla pouze mlčenlivost.	Nepotvrzeno
2	CA se využívá častěji v pracovněprávních vztazích než NDA.	Nepotvrzeno
3	NDA se využívá častěji ve smluvních vztazích se třetími osobami, jako jsou například potenciální investoři či dodavatelé.	Potvrzeno
4	NDA se využívá, pokud jsou informace sdělovány pouze jednou ze smluvních stran.	Potvrzeno
5	NDA je využívána častěji ve Spojených státech.	Potvrzeno

Rozdíl č. 1 byl ověřen porovnáním *non-disclosure a confidentiality agreements*, případně *confidential disclosure agreements*. Smlouvy s ohledem na proaktivní přístup k ochraně

⁵⁰ Dohoda má pod názvem ještě podtitul „(Mutual Disclosure of Information)“.

informací uvádí zpravidla velmi podobná ujednání, a to, že je strana přijímací povinna učinit veškerá opatření nezbytná k ochraně důvěrnosti daných informací. V žádné smlouvě není tato povinnost blíže popsána, a to bez ohledu na to, zda se jedná o *non-disclosure* či *confidentiality agreement*. Rozdíl č. 1 se tak v rámci sestaveného vzorku nepotvrdil.

Rozdíl č. 2 mohl být zkoumán pouze na základě smlouvy EN1. Tato smlouva je dohodou o mlčenlivosti, kterou uzavírá zaměstnavatel se zaměstnancem, nese však označení „*non-disclosure agreement*“. Další smlouvou, která upravuje povinnosti zaměstnance, je smlouva EN9 s názvem „*confidentiality agreement and security policy*“. Jedná se ovšem o velmi specifický druh smlouvy, který kombinuje bezpečnostní opatření se smluvními ujednáními. Brown (2020) navíc uvádí, že rozdíl v použití NDA a CDA v pracovněprávních vztazích neexistuje; v praxi jsou totiž v tomto ohledu zaměnitelné. Rozdíl č. 2 nelze tedy na základě vzorku potvrdit.

Pro ověření rozdílu č. 3 sloužila smlouva EN8, jejímž účelem je zajistit mlčenlivost potenciálních investorů. Tato smlouva je skutečně označena jako „*nondisclosure agreement*“. Rozdíl č. 3 byl tak alespoň na základě vzorku potvrzen.

Pro analýzu rozdílu č. 4 byly použity smlouvy EN1, EN3, EN7, EN8, EN9, EN10 a EN11. Všechny totiž upravují smluvní vztah, v rámci něhož poskytuje informace pouze jedna smluvní strana. Z celkové počtu sedmi smluv jsou čtyři označeny jako „*non-disclosure agreement*“ a jedna jako „*confidentiality and non-disclosure agreement*“, která nebyla v tomto případě započítána. Označení „*non-disclosure agreement*“ se zdá být v případě jednostranné mlčenlivosti skutečně četnější. Rozdíl č. 4 byl tak na základě vzorku potvrzen.

Posledním rozdílem bylo č. 5, v rámci kterého Emilio (2023) zmiňuje, že *non-disclosure agreements* se používají více ve Spojených státech než ve Velké Británii. Ve vzorku se nachází celkem čtyři smlouvy obsahující vyjádření „*non-disclosure*“, z nichž tři pochází z amerického prostředí. Smlouva EN3, jejíž název obsahuje vyjádření „*non-disclosure*“ zároveň s vyjádřením „*confidentiality*“, nebyla v tomto případě zahrnuta. Rozdíl č. 5 byl tak na základě vzorku potvrzen. Veškeré kvalitativní závěry jsou však omezeny velikostí vzorku.

Analýzou zmíněných rozdílů jsem se pokusila především poukázat na skutečnost, že z právního hlediska není mezi *non-disclosure* a *confidentiality (confidential disclosure) agreements* žádný zásadní rozdíl, který by bylo při překladu nutno zohlednit. Navrhuji je však rozlišovat z hlediska jazykového. V českém vzorku se totiž rovněž vyskytuje dvojice názvů, která se pro označení analyzovaných dohod používá nejvíce, a to „dohoda o mlčenlivosti“ a „dohoda o ochraně důvěrných informací“.

Názvy zmiňující „mlčenlivost“ a „*non-disclosure*“ popisují smluvní závazek jako povinnost neposkytnout či nezveřejnit chráněné informace. Český výraz „mlčenlivost“ v tomto kontextu implikuje, že je nutno o informacích doslova mlčet. Podobně popisuje BLD i anglický výraz „*non-disclosure*“, který definuje jako neprozrazení určité informace. Je tedy zřejmé, že názvy „dohoda o mlčenlivosti“, „dohoda o zachování mlčenlivosti“ a „*non-disclosure agreement*“ popisují ujednaný závazek ze stejné perspektivy. Navrhuji proto používat „dohoda o (zachování) mlčenlivosti“ a „*non-disclosure agreement*“ jako ekvivalentní názvy bez ohledu na směr překladu.

Z odlišné perspektivy nahlíží na daný smluvní závazek dohody o ochraně důvěrných informací a *confidentiality agreements*. Tyto dva názvy zdůrazňují především povahu chráněných informací. Navrhuji proto překládat jakýkoliv název zmiňující důvěrnost

či chráněné informace jako „confidentiality agreement“ či „confidential disclosure agreement“. Do češtiny lze poté tyto dva názvy překládat jako „dohoda o ochraně důvěrných informací“.

Dalším často používaným názvem, který se vyskytuje i v sestaveném vzorku (EN12) je „proprietary information agreement“. Název této dohody se odvíjí od označení chráněných informací – „proprietary information“. Chromá (2014, s. 186) uvádí, že „proprietary information“ je synonymní označení pro „confidential information“ a navrhuje ho překládat do češtiny jako „důvěrné informace“. Ekvivalence mezi „proprietary information“ a „důvěrné informace“ vyplývá i ze sestaveného vzorku, což reflektují i v překladu zmíněného názvu. Domnívám se však, že označení „proprietary“ a „confidential“ je v některých případech nutno rozlišovat. Jak uvádí Johnson a Madara (2023), *proprietary information* zahrnují v zásadě cokoli, co daná smluvní strana vytvořila či využívá; zásadním rysem tohoto pojmu však je, že se musí jednat o informace ve vlastnictví dané smluvní strany. Naproti tomu *confidential information* zahrnují veškeré informace, které nejsou veřejně dostupné (Johnson a Madara, 2023). Chromá (2014, s. 186) dodává, že „proprietary“ má v zásadě dva významy; prvním význam lze do češtiny převádět jako „majetkový“ či „týkající se vlastníka“. Druhý význam, ke kterému došlo posunem od zmíněného primárního významu, se týká právě důvěrnosti informací; Chromá (2014, s. 186) uvádí, že majetek a vlastník v případě důvěrných informací představují pouze obecný rámec, „v němž informace mají určitou ekonomickou hodnotu jako součást obchodního tajemství, tudíž jsou kvalifikovány jako důvěrné“.

V případě *confidential information* se ovšem nemusí jednat o informace ve vlastnictví dané smluvní strany, ale například jiné osoby. Vzhledem k tomu, že takové rozlišení v českém prostředí neexistuje a jedná se pouze o název smlouvy, navrhuji „proprietary information agreement“ překládat jako „dohoda o ochraně důvěrných informací“ podobně jako již zmíněné dohody, které ve svém názvu obsahují povahu chráněných informací. Při překladu z češtiny do angličtiny navrhuji „proprietary information agreement“ spíše nepoužívat. Především tento název nedoporučuji využívat v případech, kdy nejsou veškeré informace ve vlastnictví dané smluvní strany nebo kdy si překladatel není ohledně vlastnictví chráněných informací jist.

Dalším typem informací, podle kterého je označena i smlouva EN10, jsou tzv. *classified information*. Tyto informace jsem zmínila již v kapitole 3.4.2, kde jsou uvedeny i příslušné právní předpisy – americký *Executive Order 13526 – Classified National Security Information*, britský *The Official Secrets Act 1989* a český zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Utajované informace se klasifikují podle stupně utajení, který určuje rovněž jejich označení. Klasifikace utajovaných informací je upravena již zmíněnými právními předpisy s výjimkou Velké Británie, ve které je klasifikace upravena tzv. *The Government Security Classifications Policy* (GSCP) neboli opatřením o vládních bezpečnostních klasifikacích.

V tabulce č. 6 lze pozorovat, že klasifikace utajovaných informací je v jednotlivých zemích do značné míry podobná. V případě Spojených států je také důležité poukázat na to, že v oblasti utajovaných informací není označení „confidential“ slovem nadřazeným, ale právě naopak konkrétně vymezenou kategorií utajovaných informací. Při překladu do angličtiny je poté důležité rozlišovat britskou a americkou kategorii odpovídající českým důvěrným informacím. Níže zmíněná klasifikace v jednotlivých zemích si do značné míry odpovídá i rozsahem daných kategorií, které jsou vymezeny ve zmíněných právních předpisech. Pro potřeby překladu lze tedy tyto kategorie považovat za ekvivalentní.

Tabulka č. 6: Klasifikace utajovaných informací

Země	ČR	UK	US
Předpis	§ 4 zák. č. 412/2005	GSCP	EO 13526, sec. 1.2.
Označení informací	Utajované	Classified	Classified
Klasifikace	<ol style="list-style-type: none"> 1. Přísně tajné 2. Tajné 3. Důvěrné 4. Vyhrazené 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Top Secret 2. Secret 3. Official 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Top Secret 2. Secret 3. Confidential

Co se samotného názvu „classified information nondisclosure agreement“ týče, doporučovala bych v tomto případě nerozlišovat mezi *non-disclosure* a *confidentiality* a použít spíše předložkovou vazbu uvedenou i v názvu zákona č. 412/2005 Sb. Pokud bych se totiž v tomto ohledu řídila svým návrhem překládat „non-disclosure agreement“ jako „dohoda o mlčenlivosti“, musela bych modifikační konstrukci doplnit a název překládat jako „dohoda o mlčenlivosti ohledně utajovaných informací“. V žádném z českých názvů ovšem není mlčenlivost použita ve spojení s konkrétními chráněnými informacemi či jejich povahou. Pro zdůraznění povahy informací se používá spíše již zmíněná konstrukce „o ochraně“, která je i v názvu již zmíněného zákona. Navrhuji tedy název „classified information nondisclosure agreement“ překládat jako „dohoda o ochraně utajovaných informací“.

Jak již bylo zmíněno, názvy smluv by neměly být zbytečně dlouhé a popisovat smluvní závazek z více perspektiv (Adams, 2013, s. 80). Tímto doporučením se lze řídit i při překladu jednotlivých názvů, například smlouvy EN3. Název této smlouvy obsahuje jak „confidentiality“, tak „non-disclosure“. Navrhuji tedy při překladu obdobných názvů konstrukce nezdvojovat a překládat buď jako „dohoda o (zachování) mlčenlivosti“ či „dohoda o ochraně důvěrných informací“.

Posledním analyzovaným aspektem je již zmíněné spojování dohod o mlčenlivosti s ujednáními z odlišných právních oblastí. V angloamerickém vzorku se jedná konkrétně o smlouvy EN5 a EN9. Vzhledem k tomu, že jsem žádné smlouvy podobné EN5 nenašla a jedná se tedy spíše o ojedinělé spojení dohody o mlčenlivosti s ujednáními o transparentnosti, budu se věnovat především smlouvě EN9.

Smlouva EN9 je příkladem, kdy je dohoda o mlčenlivosti spojena s univerzitními bezpečnostními opatřeními. Tento typ dokumentu je u britských a amerických univerzit běžný. V čem se ovšem dokumenty do značné míry liší, je struktura. Některé formálně odpovídají spíše českým vnitřním předpisům, jiné jsou sepsány jako smlouvy. Smlouva EN9 se nachází na pomezí předpisu a smlouvy, nemá totiž typickou smluvní strukturu anglických smluv – nedefinuje smluvní strany ani jiné pojmy a neobsahuje ani typická smluvní ujednání.⁵¹

Dokument lze rozdělit na dvě části. Část první uvádí opatření, která zajišťují důvěrnost údajů a konkrétní bezpečnostní postupy. Část druhá je označena jako „agreement“. Ve skutečnosti však obsahuje smluvní prohlášení, z nichž většina začíná „I understand“. Na konci těchto prohlášení je pak uvedeno, že je daná osoba obeznámena s tím, že bezpečnostní opatření nabývají účinnosti k určitému dni. Je tedy patrné, že dokument klade na daná opatření

⁵¹ Dalším příkladem takového dokumentu je Confidentiality Agreement and Security Policy dostupná z: <https://it.fdu.edu/wp-content/uploads/2019/04/Confidentiality-Policy-11-1-2013.pdf>.

velký důraz, který by bylo vhodné zachovat i v jeho názvu. Navrhuji proto „confidentiality agreement and security policy“ překládat jako „bezpečnostní opatření a dohoda o ochraně důvěrných informací“. Navrhuji však u podobných smluv či dokumentů dbát na to, zda odpovídají formálně smlouvě či předpisu a podle toho rozhodnout, zda název přeložit pouze jako „dohoda o bezpečnostních opatřeních a ochraně důvěrných informací“ či oddělit bezpečnostní opatření podobně jako v případě smlouvy EN9.

Tabulka č. 7: Navrhované překlady jednotlivých názvů

Ekvivalenty bez ohledu na směr překladu	
Non-Disclosure Agreement	Dohoda o (zachování) mlčenlivosti
Confidentiality Agreement Confidential Disclosure Agreement	Dohoda o ochraně důvěrných informací
Dohoda o mlčenlivosti a ochraně práv duševního vlastnictví	Non-Disclosure and Intellectual Property Rights Agreement
Překlady českých názvů	
Dohoda o zachování obchodního tajemství	Non-Disclosure Agreement
Překlady anglických názvů	
Proprietary Information Agreement	Dohoda o ochraně důvěrných informací
Classified Information Nondisclosure Agreement	Dohoda o ochraně utajovaných informací
General Confidentiality and Non-Disclosure Agreement	Dohoda o (zachování) mlčenlivosti Dohoda o ochraně důvěrných informací
Confidentiality Agreement and Security Policy	Bezpečnostní opatření a dohoda o ochraně důvěrných informací

7 Terminologie dohod o mlčenlivosti

Terminologie právních dokumentů představuje pro překladatele jeden z hlavních zdrojů obtíží (Cao, 2007, s. 53) a je tedy důležité věnovat jí při překladu dohod o mlčenlivosti dostatečnou pozornost. Samotné právní termíny popisuje Tomášek (2003, s. 49) jako „pojmenování právní skutečnosti, [jejichž] význam je možné přesně definovat“. Hlavním cílem této kapitoly je představit jednotlivé právní termíny vybrané ze sestaveného vzorku a navrhnout jejich překladové ekvivalenty.

Aby však bylo možné určit míru ekvivalence daných termínů, je nutné provést tzv. pojmovou analýzu (Chromá, 2014, s. 46). Na základě analýzy lze poté rozhodnout, do jaké míry jsou označení daných pojmů skutečně ekvivalentní. Šarčević (2000, s. 238) uvádí, že klíčovou roli v určení ekvivalence hrají obsahové znaky daného pojmu, které dělí na hlavní (*essential*) a vedlejší (*accidental*); na základě těchto dvou kategorií poté rozlišuje jednotlivé stupně ekvivalence. „Úplné ekvivalence“ není podle Šarčević (2000, s. 238) vzhledem k odlišnostem v právních systémech možné dosáhnout, a rozlišuje tak kvaziekvivalenci (*near equivalence*), částečnou ekvivalenci (*partial equivalence*) a neekvivalenci (*non-equivalence*).⁵² Ke kvaziekvivalenci dochází, pokud protějšek v cílovém jazyce obsahuje všechny hlavní znaky a většinu vedlejších; o částečnou ekvivalenci se jedná v případě, kdy protějšek obsahuje většinu hlavních znaků a pouze některé, případně žádné, znaky vedlejší a v případě neekvivalence obsahuje protějšek pouze několik znaků hlavních (Šarčević, 2000, s. 238).

V této kapitole bude provedena srovnávací pojmová analýza s ohledem na termíny, které se v dohodách o mlčenlivosti a obdobných dokumentech často vyskytují. Vzhledem k zaměření této práce poslouží jako hlavní zdroj ekvivalentů paralelní vzorky. Obecně si totiž dohody o mlčenlivosti v českém a angloamerickém právu do značné míry odpovídají a vzorek smluv by tak měl být dostatečným zdrojem pro většinu termínů. Pokud ovšem nebude ekvivalentní termín v paralelním vzorku nalezen, pokusím se o pojmovou analýzu na základě sekundárních zdrojů. Navrhované ekvivalenty a jejich funkčnost budou poté ilustrovány na překladech částí, ze kterých byly vyňaty. První podkapitola se věnuje české terminologii, ale vzhledem k tomu, že jsou protějšky navrhované na základě paralelního vzorku, je vysoce pravděpodobné, že budou některé anglické termíny zanalyzovány již v podkapitole o české terminologii. V takovém případě nebudou již v podkapitole o anglické terminologii opakovány.

7.1 České termíny

Mezi základní termíny spojené s dohodami o mlčenlivosti patří jejich název a označení smluvních stran. Názvy jednotlivých smluv byly rozebrány již v předchozí kapitole, ve které bylo mimo jiné poukázáno na jejich rozmanitost.

Označení smluvních stran

Rozmanitost v označení se projevuje i u smluvních stran. Do označení se totiž promítá skutečnost, že dohody o mlčenlivosti mnohdy upravují jiný smluvní vztah, a tudíž přejímají

⁵² Pro pojmenování jednotlivých stupňů ekvivalence byly použity výrazy, které používá Duběda (2021).

označení z dané smlouvy. Příkladem takové smlouvy je CZ5, která upravuje smluvní vztah založený smlouvou o dílo a přejímá tak označení „objednatel“ a „dodavatel“.

Ve vztahu k chráněným informacím jsou pak smluvní strany zpravidla označovány jako „poskytující strana“ a „přijímající strana“ nebo také „poskytovatel“ a „příjemce“. Některé smlouvy používají jak obecné označení, které je odvozeno z jiného smluvního vztahu, tak označení vztahující se k poskytování či přijímání informací. Příkladem takové smlouvy je CZ2, která nejprve uvádí strany jako „muzeum“ a „společnost“, a poté je ve vztahu k informacím označuje jako „sdělující strana“ a příjemce“. Podobně jsou strany označovány i v anglicky psaných smlouvách. Většina smluv totiž strany uvádí nejprve pod označením „společnost“ či pod konkrétním názvem dané společnosti, a teprve poté je ve vztahu k informacím označuje jako „disclosing party“ a „receiving party“.

Je tedy zřejmé, že označení smluvních stran je v obou jazycích odvozeno ze vztahu k informacím a lze je tedy považovat za ekvivalentní. Navrhují tedy „poskytující strana“ či „poskytovatel“ překládat jako „disclosing party“. Již zmíněná „sdělující strana“ se v sestaveném vzorku vyskytuje pouze jednou, zatímco „poskytující strana“ či „poskytovatel“ hned několikrát. Z tohoto důvodu doporučuji označení „sdělující strana“ při překladu z angličtiny aktivně nepoužívat. Označení „přijímající strana“ či „příjemce“ lze poté překládat jako „receiving party“ a naopak. Ve smlouvě EN4 se vyskytuje ještě jedno podobné označení, a to „recipient“. Samotná smlouva pak pojem „recipient“ definuje následovně: „Recipient means a recipient which is not a Party but which receives any Confidential Information from a Receiving Party pursuant to [this Agreement]“. Jedná se tedy o příjemce informací, který není stranou dané smlouvy. Pokud by tedy překladatel potřeboval rozlišit „receiving party“ a „recipient“ lze obdobně využít českých označení „přijímající strana“ a „příjemce“, ale pouze za předpokladu, že jsou tyto pojmy ve smlouvě definovány. Pokud by bylo zapotřebí vyjádřit rozdíl mezi „receiving party“ a „recipient“ či obdobnými označení explicitněji, lze s ohledem na kontext využít označení „příjemce, jenž není smluvní stranou této smlouvy“ či obecného označení „třetí osoba“, které se v českém vzorku hojně vyskytuje.

Označení chráněných informací

Dalšími klíčovými termíny jsou vyjádření označující informace, které jsou smlouvou chráněny. Obecně jsou tyto informace označovány jako „důvěrné“. „Chráněné informace“ tak, jak je označuje například smlouva CZ5, mohou však obsahovat i velmi specifický druh **důvěrných informací**, a to obchodní tajemství. Zmíněná smlouva poté uvádí, že „Obchodní tajemství a Důvěrné informace jsou dále společně označeny též jako „Chráněné informace“. Samotná smlouva však i nadále používá dílčí označení. Vzhledem k tomu, že označení „chráněné informace“ se vyskytuje pouze v jedné další smlouvě, a to pouze jednou, lze tvrdit, že se jedná o označení, které se v českých smlouvách nevyskytuje příliš často. Pro informace se pak obecně používá již zmíněný přívlastek „důvěrné“ a pro jejich specifický druh upravený v § 504 NOZ „obchodní tajemství“.

Ačkoliv si mohou smluvní strany ve smlouvě důvěrné informace samy definovat, ve většině českých i anglických definic lze pozorovat jednotící pojmové znaky. Příklad definic, které uvádí podobné pojmové znaky týkající se důvěrných informací, uvádím v tabulce č. 8. V tabulce jsem zvýraznila pojmové znaky, ve kterých se definice shodují. Obě definice zmiňují technické a obchodní informace a obchodní tajemství (§ 504 NOZ). Definice mimo jiné taky

zmiňují, že důvěrnými informacemi se nerozumí informace, které jsou veřejně známé. Na základě této pojmové analýzy navrhuji považovat „důvěrné informace“ a „confidential information“ za překladové ekvivalenty.

Tabulka č. 8: Definice důvěrných informací

Smlouva CZ12	Smlouva EN1
<p>"Důvěrnými informacemi" zejména ve smyslu ustanovení § 504 a § 1730 odst. 2 občanského zákoníku je třeba rozumět jakékoliv informace či data označené Stranou, která informace poskytuje, jako „Důvěrné“ či podobně popsané, zejména jakékoli obchodní či technické informace a data, které jedna ze Stran sdělí druhé, a to na jakémkoliv nosiči – ať už na papíře či elektronicky, včetně poskytnutí informací pomocí internetu.</p> <p>(...)</p> <p>[Důvěrnými informace se nerozumí] informace, které jsou v době sdělení již veřejně známé či dostupné, aniž by Přijímací strana, Poradci či Spojené společnosti jakkoliv porušili tuto Smlouvu[.]</p>	<p>“Confidential Information” means all Technical and/or Business information described in paragraphs 1(a) and (b) above, and any other trade secrets and/or confidential and/or proprietary business information of or regarding the Company (...), which is not generally known about the Company or about its business.</p> <p>(...)</p> <p>Confidential Information shall not include any information which Employee can establish was (i) was publicly known or (ii) becomes publicly known and made generally available after disclosure to Employee by the Company, through means other than Employee’s breach of his/her obligations under this Agreement.</p>

Co se **obchodního tajemství** týče, jedná se, jak již bylo zmíněno, o velmi specifický druh informací, který je v případě českého práva upraven v § 504 NOZ. České smlouvy tudíž ve vztahu k obchodnímu tajemství využívají pojmové znaky, jazykové šablony a slovní spojení, které jsou uvedené v daném paragrafu. Anglické smlouvy obchodní tajemství nijak blíže neupravují, pouze zmiňují tzv. *trade secret* jako jeden z druhů důvěrných informací.

Vzhledem k tomu, že smlouvy samotné neposkytují dostatečné množství informací pro provedení pojmové analýzy, rozhodla jsem se využít příslušné sekundární zdroje, a to již zmíněný § 504 NOZ a britský právní předpis *The Trade Secrets (Enforcement, etc.) Regulations 2018*, který zakotvuje principy směrnice EU č. 2016/943 o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství). Pro porovnání definic slouží tabulka č. 9. Z vyznačených znaků je patrné, že česká definice obchodního tajemství a britská definice *trade secret* obsahuje stejné hlavní pojmové znaky. Obě definice odpovídají také příslušné právní úpravě Spojených států, kde pojem *trade secret* blíže upravuje například § 1839 U.S. Code.

Jedním z hlavních znaků obchodního tajemství je jeho konkurenční význam. Tento znak podle Trojana a Holce (2013) zavedl až NOZ; do roku 2013 totiž upravoval obchodní tajemství obchodní zákoník, který tento pojmový znak nezmiňoval. Domnívám se, že jej neobsahuje ani zmíněná britská definice. Ostatní pojmové znaky v ní však obsaženy jsou. Například ocenitelnost obchodního tajemství je v ní vyjádřena jako „having commercial value“. Definice se dále shodují i s ohledem na dostupnost obchodního tajemství v příslušných obchodních

kruzích. Tento pojmový znak je v tabulce č. 9 podtržen. Posledním znakem je ochrana tajemství ze strany vlastníka, která je v britském předpisu vyjádřena v bodě (c).

Na základě provedené analýzy považují „obchodní tajemství“ a „trade secret“ za překladové ekvivalenty. Ráda bych však zmínila ještě jeden aspekt, který se s těmito výrazy pojí, a tím je gramatická kategorie čísla. Zatímco v češtině je spojení „obchodní tajemství“ používáno v zásadě výhradně v jednotném čísle, v anglických smlouvách se vyskytuje především množné číslo tohoto pojmu, tedy „trade secrets“. V češtině je množné číslo nahrazeno především vazbou „informace tvořící obchodní tajemství“.

Tabulka č. 9: Definice obchodního tajemství

§ 504 NOZ	The Trade Secrets (Enforcement, etc.) Regulations 2018
<p>Obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a <u>v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti</u>, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.</p>	<p>“trade secret” means information which— (a) is secret in the sense that it <u>is not</u>, as a body or in the precise configuration and assembly of its components, <u>generally known among, or readily accessible to, persons within the circles that normally deal with the kind of information in question</u>, (b) has commercial value because it is secret, and (c) has been subject to reasonable steps under the circumstances, by the person lawfully in control of the information, to keep it secret.</p>

Dalším termínem, který popisuje určité důvěrné informace, je již zmíněné **know-how**. Tento termín se používá jak v anglických, tak českých smlouvách ve stejném tvaru a není tak nutné mu při překladu věnovat přílišnou pozornost. Pro vymezení know-how se obecně uplatňuje definice stanovená v nařízení EU č. 330/2010. Slovní spojení se v českém vzorku neskloňuje a je obdobně jako v anglickém používáno pouze v ujednáních definující důvěrné informace.

Důvěrné informace mohou zahrnovat i tzv. **osobní údaje**. Jedna z českých smluv dokonce zmiňuje tento typ informací již v samotné názvu – smlouva CZ11 „o mlčenlivosti a o ochraně osobních údajů“. Hlavním důvodem je, že smluvní stranou této smlouvy je Fakultní nemocnice Brno, která určité osobní údaje spravuje či zpracovává. I v tomto případě je české a britské právo do značené míry ovlivněno právními předpisy EU, a to konkrétně obecným nařízením o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation). V ČR bylo toto nařízení později zakotveno v zákonu o zpracování osobních údajů.⁵³ Příslušným britským předpisem je poté *The Data Protection Act 2018*.

Anglický vzorek však neobsahuje tolik ujednání o osobních údajích jako vzorek český, což je zapříčiněno především oblastmi, v rámci kterých jsou vybrané smlouvy uzavírány. Zároveň se vzorky liší v jednotnosti označení takových informací. Zatímco české smlouvy označují pojem jednotně jako „osobní údaje“, anglická označení se liší. Smlouva EN5 označuje

⁵³ Srov. zák. č. 110/2019 Sb., zákon o zpracování osobních údajů.

tyto informace jako „personal data“, zatímco smlouva EN9 jako „personal information“, obecně však tato smlouva označuje osobní i jiné údaje jako „data“. Navrhuji tedy „osobní údaje“ překládat uzuálním označením „personal data“ a naopak, tak jak je uvedeno v navrhovaném překladu.

Výchozí text (CZ11)	Navrhovaný překlad
Pro vyloučení pochybností se uvádí, že Poskytovatel není v postavení zpracovatele Osobních údajů , ledaže to vyplývá z některé Smlouvy.	For the avoidance of doubt, the Provider is not in a position of a Personal Data processor unless any other agreement states otherwise.

Poslední aspekt, který bych s ohledem na chráněné informace ráda zmínila, je variace označení „**informace**“, „**údaj**“ a „**skutečnost**“. Jedná se totiž, alespoň na základě analýzy sestaveného vzorku, o synonymická vyjádření, která se liší především v kolokacích. Informace jsou mnohdy definovány jako skutečnosti určitého typu, na základě čehož usuzuji, že se jedná o synonymické výrazy. Příklad takové souvztažnosti je uveden v tabulce pod číslem (56). Oblast, ve které je označení „skutečnost“ využíváno spíše než „informace“, je pak oblast obchodní tajemství. Pravděpodobným důvodem pro využívání výrazu „skutečnost“ je ustanovení NOZ o obchodním tajemství, které jsem uvedla již v tabulce č. 9 a které reflektuje i příklad (57). Poslední možnou variantou využití skutečnosti a informace je jejich dle mého názoru redundantní spojení do dublety, která je v tabulce uvedena pod číslem (58). Veškeré doposud uvedené příklady a související ujednání se vyskytují i v anglickém vzorku, kde jsou v zásadě uváděny pouze jako „information“. Navrhuji proto označení „skutečnost“ a „informace“ pro potřeby překladu ve zmíněných kontextech nerozlišovat.

Výchozí text	Navrhovaný překlad
(56) Důvěrnými informacemi se pro účely této Dohody a po celou dobu trvání vzájemné spolupráce smluvních stran rozumí (...) jakékoli a všechny skutečnosti (...)	As used in this Agreement and for the duration of the collaboration between the Parties, Confidential Information means any and all information
(57) Tyto skutečnosti nejsou v příslušných obchodních kruzích zpravidla běžně dostupné.	The information is not generally known or readily accessible to persons within the relevant business circles.
(58) Důvěrnou informací se pro účely této Dohody rozumí jakákoliv informace či skutečnost , kterou si Strany po uzavření této Dohody sdělí či jinak zpřístupní.	As used in this Agreement, Confidential Information means any and all information disclosed under this Agreement.

Naproti tomu označení „údaj“ se v sestaveném vzorku vyskytuje především v již zmíněném spojení „osobní údaje“. Další typickou kolokací jsou pak „kontaktní údaje“. V případě českého vzorku jsou kontaktní údaje pouze dalším typem chráněných informací. V anglickém vzorku se však tento druh informací nenachází, protože jsem se rozhodla využít sekundární zdroj, a to konkrétně již zmíněný britský zákon *Data Protection Act*. Britský zákon v tomto kontextu využívá výrazu „contact details“, který navrhuji i jako překladový ekvivalent pro „kontaktní údaje“.

V zásadě bych tedy používala označení „informace“ jako obecné či nadřazené označení. Označení „skutečnost“ lze považovat za vhodné především v ujednáních, které odkazují na obchodní tajemství a jeho právní úpravu. Označení „údaj“ navrhuji při překladu do češtiny používat především ve zmíněných kolokacích typu osobní či kontaktní údaje. Pro „skutečnost“ a „informaci“ v kontextu důvěrných informací lze poté při překladu využívat anglického označení „information“, zatímco u označení „údaj“ záleží vždy na dané kolokaci. V případě „kontaktních údajů“ se jedná o označení „details“, zatímco u osobních informací o výraz „data“.

Smluvní pokuta

Dalším analyzovaným termínem je smluvní pokuta. Horáková (2022) označuje smluvní pokutu jako nejlepší způsob, jak druhou smluvní stranu motivovat k plnění a neporušení povinnosti. V českém právu je pak smluvní pokuta upravena i v NOZ, a to konkrétně v § 2048–2052.

Ujednání o smluvní pokutě, ve kterém je uvedena i její konkrétní výše, se vyskytuje celkem v deseti českých smlouvách. V případě smluvní pokuty, je však nutné, aby si překladatel byl vědom rozdílů mezi českým a angloamerickým právem. Chromá (2014, s. 203) uvádí, že česká smluvní pokuta není v angloamerickém právu vymahatelná a v tomto ohledu se v daných zemích využívá spíše tzv. *liquidated damages* neboli paušalizovaná náhrada škody. Na rozdíl od *liquidated damages* nemusí ovšem smluvní pokuta představovat náhradu škody. Většina českých smluv totiž zdůrazňuje, že „uplatněním smluvní pokuty není dotčeno právo (...) na náhradu vzniklé škody“. V analyzovaných smlouvách je smluvní pokuta tedy spíše sankčního a motivačního charakteru. Vzhledem k tomu, že se podobné ujednání v anglickém vzorku nevyskytuje, využila jsem pro nalezení překladového protějšku sekundární zdroje.

Chromá (2014, s. 206–207) o smluvní pokutě hovoří jako o „contractual penalty“. Podobně tento institut označuje i druhá rekodifikace soudcovského práva upravujícího právo smluvní ze Spojených států, která jej označuje jako „penalty“. Domnívám se tedy, že se jedná o vhodný překladový protějšek. Označení „penalty“ využívají v kontextu nevymahatelných smluvních ujednání, která odpovídají české smluvní pokutě, i mnozí britští či američtí autoři jako například Heafford (2022), Dowdy (2019), Gannon (2023) či McKenzie (2023).

Mlčenlivost

Posledním analyzovaným termínem, který se ve vzorku hojně vyskytuje, je „mlčenlivost“. Při překladu tohoto termínu se nabízí hned několik překladových protějšků. Míra ekvivalence však není v tomto případě tak vysoká jako u předchozích termínů. Aby bylo možné nastínit problematické aspekty tohoto termínu, uvedu vždy konkrétní ujednání z české smlouvy, ve kterém se termín vyskytuje, a odpovídající ujednání z anglického vzorku. Zohledním také protějšky, které uvádí Chromá (2010, s. 139), a to „silence“, „non-disclosure“, „confidentiality“ a „secrecy“. Vzhledem k tomu, že se pokusím rozdíly mezi protějšky znázornit na konkrétních kolokacích a ujednáních, dojde již v této kapitole k porovnání některých souvisejících ustálených konstrukcí. Tyto konstrukce nebudou poté v následující kapitole již znovu analyzovány.

Jak již bylo zmíněno v kapitole 6.2, *secrecy agreements* se nezdají být na základě procesu sestavování vzorku v současné době příliš časté. S tím souvisí také používání termínu „secrecy“, který se v sestaveném vzorku ani jednou nevyskytuje. Podobně je tomu i s ohledem

na termín „silence“. Při překladu dohod o mlčenlivosti do angličtiny proto doporučuji tyto dva protějšky aktivně nepoužívat.

Co se termínu „non-disclosure“ týče, ani ten není v dohodách o mlčenlivosti příliš častý. Již v předchozí kapitole jsem se snažila nastínit rozdíl mezi názvy „non-disclosure agreement“ a „confidentiality agreement“. Jedním ze závěrů této kapitoly bylo, že česká „mlčenlivost“ odpovídá spíše právě termínu „non-disclosure“. Tento závěr lze ovšem uplatnit pouze při překladu názvů analyzovaných smluv, jelikož v samotném textu jednotlivých smluv se termín „non-disclosure“ téměř nevyskytuje. Jediné výskyty jsou pak právě v názvech či odkazech na jednotlivé smlouvy či ve spojení „nondisclosure period“, které se ovšem vyskytuje pouze v jedné smlouvě. Povinnost mlčenlivosti je tak i v *non-disclosure agreements* popisována jako „obligation of confidentiality“. Takovým příkladem je i níže uvedené ujednání smlouvy EN8, která ačkoliv nese název „nondisclosure agreement“, žádnou *obligation of non-disclosure* neupravuje a smluvní závazek je v ní označován jako „obligation of confidentiality“. Navrhuji proto překládat „mlčenlivost“ jako „non-disclosure“ pouze ve smluvních názvech.

České spojení „povinnost mlčenlivosti“ se v anglickém vzorku vyskytuje pod již zmíněným označením „obligation of confidentiality“, což lze znázornit mimo jiné na ujednáních smluv CZ4 a EN8, která jsou uvedena níže. Obě ujednání se totiž liší pouze v označení smluvních stran.

CZ4	EN8
Povinnosti a zákazy uvedené v článku 2.1 výše neplatí pro informace zpřístupněné Příjemci třetí stranou, nikoli však porušením této Smlouvy, povinností mlčenlivosti této třetí strany nebo jiné smluvní či zákonné povinnosti Příjemce nebo této třetí strany.	Confidential Information does not include information which is acquired by Potential Investor from a third party without restriction on use or disclosure and without breach by such third party of an obligation of confidentiality .

Obsahově podobná jsou i ujednání smluv CZ6 a EN13. Zde už se však české a anglické konstrukce rozcházejí. Mnohdy v tomto případě dochází i k variaci více českých konstrukcí, což se pokusím znázornit na ujednáních smluv CZ6 a CZ8. Zatímco smlouva CZ6 popisuje povinnost „zachovávat mlčenlivost“ o určitých informacích, smlouva CZ8 uvádí povinnost „zachovat důvěrnost“ daných informacích. Jedná se dle mého názoru o stejnou situaci, která byla popsána v předchozí kapitole. Níže zmíněná ujednání totiž upravují v zásadě stejnou povinnost, na kterou ovšem nahlíží z odlišné perspektivy.

CZ6	EN13
Příjemce se výslovně zavazuje zachovávat mlčenlivost o důvěrných informacích , předaných mu Poskytovatelem.	The Receiving Party shall make a reasonable effort to obtain a protective order and/or maintain the confidential nature of the Confidential Information .
CZ8	
Dodavatel se zavazuje zachovat důvěrnost Důvěrných informací a nepřístupnit je žádné třetí osobě.	

Anglická ujednání pak reflektují spíše spojení „zachovat důvěrnost“, a to buď konstrukcí „to maintain the confidentiality of the confidential information“ a „to hold the confidential

information in confidence“ nebo níže zmíněným „to maintain the confidential nature of the confidential information“. Překlad termínu „mlčenlivost“ bude v tomto případě řešen transpozicí jazykové konstrukce, protože nelze daný protějšek považovat za dostatečně ekvivalentní pro překlad samotného termínu. Podobná tendence se projevuje i u ostatních výskytů tohoto termínu. Navrhuji proto k termínu „mlčenlivost“ nevztahovat pouze jediný protějšek a soustředit se spíše na konkrétní jazykové konstrukce.

7.2 Anglické termíny

V této podkapitole se pokusím okomentovat termíny, které se často objevovaly v anglickém vzorku smluv, a navrhnout jejich překladové ekvivalenty. Při analýze jednotlivých pojmů bude brán zřetel především na sestavený vzorek. Pokud vzorek nebude s ohledem na vymezení daného pojmu či jeho kontextualizaci dostačujícím zdrojem, budou použity zdroje sekundární.

Označení chráněných informací

Označení chráněných informací je pro překlad dohod o mlčenlivosti zcela zásadní. Označení se mnohdy vyskytují již v samotných názvech takových dohod. Jinak tomu není ani v případě analyzovaného vzorku. Dvě označení byla proto již zmíněna v kapitole 6.2. Konkrétně se jednalo o „proprietary information“ a „classified information“. Pro potřeby překladu těchto označení v kontextu smluvních ujednání je však zapotřebí doplnit některé podrobnosti, a to především u označení „proprietary information“. Označení „**classified information**“ nebude již v této kapitole blíže analyzováno. Označení bylo totiž podrobena detailní analýze již v předchozí kapitole, což dokládá například tabulka č. 6. Na základě zmíněné analýzy jsem navrhla překládat „classified information“ jako „utajované informace“ a naopak.

Co se překladu „**proprietary information**“ týče, byl navržen protějšek „důvěrné informace“. V zásadě se totiž o důvěrné informace jedná. Jediný rozdíl mezi „confidential“ a „proprietary“ je vztah k vlastníkovi daných informací. Zatímco „confidential information“ jsou jakékoliv informace, které tak dané smluvní strany ve smlouvě definují, a to bez ohledu na jejich vlastníka, „proprietary information“ jsou důvěrné informace ve vlastnictví příslušné smluvní strany. V předchozí kapitole byl zmíněn název „proprietary information agreement“. Vzhledem k tomu, že v této smlouvě (EN12) jsou „proprietary information“ definovány, není dle mého názoru nutné rozlišovat mezi důvěrnými informacemi ve vlastnictví dané smluvní strany a mimo něj. V tomto případě lze tedy „proprietary information“ překládat jako „důvěrné informace“. Například, pokud určitá společnost uzavírá dohodu o mlčenlivosti, prostřednictvím které chrání své interní dokumenty, organizační struktury či přístupové údaje, bude se jednat pouze o *proprietary information*, které lze do češtiny přeložit jako „důvěrné informace“. Tato společnost (A) pak může uzavřít dohodu o mlčenlivosti s jinou společností (B), která společnosti (A) poskytne důvěrné informace za účelem možné budoucí spolupráce. Společnost (A) se pro účely posouzení takové spolupráce rozhodne využít poradenských služeb společnosti (C).⁵⁴ Poradenská společnost (C) poté posuzuje jak informace ve vlastnictví společnosti (A), tak informace ve vlastnictví společnosti (B). Pokud by v takovém chtěla společnost (A) uzavřít se společností (C) dohodu o mlčenlivosti, chránila by taková dohoda

⁵⁴ Zákaz poskytnutí důvěrných informací se na poradce, zaměstnance a jiné spolupracující osoby zpravidla nevztahuje. Musí tak být však ujednáno v dané smlouvě.

proprietary information i informace, které ve vlastnictví dané smluvní strany, v tomto případě společnosti (A), nejsou. Ve smlouvě pak mohou být *proprietary information* zmíněny jako jeden druh *confidential information*.

Níže v této sekci se nachází tabulky s konkrétními ujednáními, které zmiňují jak „*proprietary information*“, tak „*confidential information*“. V ujednání smlouvy EN11 navrhuji na „*confidential and proprietary information*“ nahlížet jako na dubletu a překládat ji jako „důvěrné“. V samotné smlouvě jsou totiž „*confidential information*“ definovány jako jakékoliv informace, které daná smluvní strana poskytne, což dle mého názoru zahrnuje i informace „jakýchkoli“ vlastníků. Smluvní strany totiž zpravidla zajišťují ochranu především informacím, jejichž jsou vlastníkem. Význam dublety „*confidential and proprietary*“ tak vyzdvihuje spíše skutečnost, že dané informace nemusí být ve vlastnictví dané smluvní strany, což reflektuji v překladu ujednání smlouvy EN1. Vzhledem k tomu, že právní texty mají být především přesné, rozhodla jsem se vlastnictví daných informací při překladu tohoto ujednání explicitně zmínit.

Za dva primární ekvivalenty lze tak považovat označení „důvěrné informace“ a „důvěrné informace ve vlastnictví dané smluvní strany“. Je však zapotřebí, aby bylo při překladu zohledněno, zda je nutné vlastnictví daných informací zdůrazňovat. Při překladu do angličtiny navrhuji označení „*proprietary information*“ aktivně spíše nepoužívat, obzvláště pak ve významu „důvěrné informace“. Označení může totiž zužovat význam důvěrných informací pouze na ty, které vlastní daná smluvní strana.

Výchozí text (EN11)	Navrhovaný překlad
The parties hereto wish to clarify their respective obligations with respect to the exchange of such confidential and proprietary information.	V rámci této smlouvy mají smluvní strany v úmyslu ujednat povinnosti týkající se výměny těchto důvěrných informací.
Výchozí text (EN1)	Navrhovaný překlad
Employee hereby agrees and acknowledges that during the course of [their] employment with the Company, there may be disclosed to me certain trade secrets, confidential and/or proprietary business information of or regarding the Company.	Zaměstnanec bere na vědomí, že mu během pracovněprávního vztahu mezi ním a společností mohou být sděleny obchodní tajemství či jiné důvěrné informace týkající se společnosti, a to včetně informací, které nejsou ve vlastnictví této společnosti.

Permitted purpose

Další termín, který souvisí s chráněnými informacemi, je „*permitted purpose*“. Smlouvy, ve kterých se tento termín vyskytuje, zpravidla uvádí i jeho definici jako například níže uvedené smlouvy EN4 a EN6. „*Permitted purpose*“ v zásadě popisuje konkrétní účel, za kterým mohou být chráněné informace použity. Aby však nemusel být onen mnohdy velmi detailní účel ve smlouvě neustále opakován, je k němu odkazováno obecným označením „*permitted purpose*“.

V českém vzorku jsem žádné takové obecné označení nenalezla. Tendenci zjednodušit odkazování k ujednanému účelu však české smlouvy vykazují také. V tabulce níže jsou uvedeny dva příklady obdobných ujednání z českých smluv (CZ8) a (CZ1). Ve smlouvě CZ8

se k danému účelu odkazuje skrze číslování článků – „účel uvedený v čl. I“. Naproti tomu smlouva CZ1 zmiňuje účel, pro který jsou smluvní straně dané informace sděleny, v jednotlivých ujednáních mnohem explicitněji. Odkazuje totiž k další smlouvě, kterou spolu strany uzavřely, a to smlouvě o dílo. Účel je pak vyjádřen jako „zpracování díla“. Tato tendence odkazovat k jiným smluvním i nesmluvním vztahům je v českých smlouvách mnohem častější než odkazování ke konkrétním smluvním ujednáním či zobecňování. Jako nesmluvní vztah v této práci označuji vztah smluvních stran, který není založen jinou smlouvou. Takovým vztahem je například vzájemná spolupráce či obchodní jednání.

EN4	CZ8
<p>The Receiving Party may use the said Information for the sole consideration of a potential research and/or business collaboration with Imperial and/or ICHT (and purpose of developing a study proposal or grant application together) (the “Permitted Purpose”).</p> <p>The Receiving Party undertakes (...) not to use [the Confidential Information] in whole or in part for any purpose except for the Permitted Purpose.</p>	<p>I. Předmět smlouvy</p> <p>Předmětem této dohody je zachování a ochrana informací, které ČZUB bude v době platnosti této smlouvy předávat zájemci za účelem vývoje vyztužení pažeb dlouhých zbraní.</p> <p>Zájemce se zavazuje informace tvořící obchodní tajemství použít výhradně pro naplnění účelu uvedeného v čl. I.</p>
EN6	CZ1
<p>The Parties wish to enter into discussions for the purpose of evaluating and negotiating the possible provision by the SEGAL Owners of transportation and processing services through the SEGAL System (...) (the “Permitted Purpose”).</p> <p>The Receiving Party the Receiving Party undertakes to use the Confidential Information only for the Permitted Purpose.</p>	<p>S ohledem na uvedené Poskytující strana zpřístupní Přijímající straně Manuál, tedy informace důvěrného a zákonem chráněného charakteru pro účely Projektu a umožnění Přijímající straně zpracovat a řádně odevzdat předmět Zadávacího řízení (dále jako „Dílo“).</p> <p>Přijímající strana se zavazuje a souhlasí s tím, že Důvěrné informace (...) budou použity pouze pro potřeby zpracování Díla Přijímající stranou.</p>

Při překladu „permitted purpose“ do češtiny navrhuji dvě možná řešení. V případě, že je „permitted purpose“ definováno jako jeden vztah, jedna oblast či více oblastí, které lze zahrnout pod jedno označení, navrhuji takové označení použít a uvést jej namísto „permitted purpose“. Například ve smlouvě EN4 je „permitted purpose“ definováno jako „potential research and/or business collaboration“ a „developing a study proposal or grant application together“. Vzhledem k tomu, že do všech těchto činností jsou zapojeny obě smluvní strany, lze je dle mého názoru shrnout označením „spolupráce“.

Výchozí text (EN4)	Navrhovaný překlad
The Receiving Party may use the said Information for the sole consideration of a potential research and/or business collaboration with Imperial and/or ICHT (and purpose of developing a study proposal or grant application together) (the “Permitted Purpose”).	Přijímající strana je oprávněna používat dané informace výhradně pro účely případné výzkumné či obchodní spolupráce se společností Imperial nebo ICHT (nebo za účelem vypracování návrhu studie či společné žádosti o grant) (dále jen „spolupráce“).
The Receiving Party undertakes not to use the Confidential Information in whole or in part for any purpose except for the Permitted Purpose.	Přijímající strana se zavazuje nepoužívat důvěrné informace pro jiné účely než pro účely spolupráce.

Některé anglické smlouvy ze vzorku, které zmiňují „permitted purpose“, ho však definují jako více spolu nesouvisejících oblastí či vztahů. V takových případech navrhuji překládat „permitted purpose“ jako „sjednaný účel“. Termín „sjednaný účel“ používá například Marek (2019), a to v oblasti účelových úvěrů. V tomto kontextu sjednaný účel znamená účel, za kterým byly peníze poskytnuty a za kterým musí být také využity. Základní princip je tedy do značné míry stejný jako při poskytování důvěrných informací.

Výchozí text (EN6)	Navrhovaný překlad
The Parties wish to enter into discussions for the purpose of evaluating and negotiating the possible provision by the SEGAL Owners of transportation and processing services through the SEGAL System (the “Permitted Purpose”).	Smluvní strany mají v úmyslu zahájit jednání za účelem posouzení a projednání možného poskytování přepravních a zpracovatelských služeb vlastníky SEGAL systému, a to služeb poskytovaných právě prostřednictvím daného systému (dále jen „sjednaný účel“).
The Receiving Party the Receiving Party undertakes to use the Confidential Information only for the Permitted Purpose	Přijímající strana se zavazuje používat důvěrné informace výhradně za sjednaným účelem.

Na závěr bych ráda poukázala na jeden kolokační aspekt českého označení „účel“. Z analýzy českého vzorku smluv totiž vyplývá, že pokud je toto označení použito v jednotném čísle, pojí se s ním předložka „za“. Naopak, pokud je použito v množném čísle, pojí se s ním předložka „pro“. V anglických smlouvách je pak použita předložka „for“, a to bez ohledu na to, zda se pojí s „purpose“ či „purposes“.

Právní prostředky nápravy

Posledními analyzovaný termíny jsou označení jednotlivých právních prostředků nápravy, jež se vzorku často opakují. Konkrétně se jedná o *monetary damages*, *specific performance* a *injunction*. Právní prostředky nápravy jsou ve vybraných smlouvách zmíněny v zásadě v jednom ujednání, což je také důvod, proč je funkčnost navrhovaných překladů ilustrována až na konci této části.

Jak již ze samotného označení „**monetary damages**“ vyplývá, jedná se o prostředek nápravy realizovaný v penězích. V sestaveném vzorku lze nalézt také *money damages*. Podle

níže uvedené definice z právního slovníku WEX a na základě analýzy sestaveného vzorku se jedná o synonyma. V tabulce je vedle anglické definice uvedeno i příslušné ustanovení NOZ, které upravuje obdobný prostředek nápravy, jak dokazují zvýrazněné pojmové znaky. Ačkoliv není tento prostředek v NOZ explicitně pojmenován, na základě textu ustanovení jej lze označit jako „náhrada škody v penězích“. Toto označení se vyskytuje i v českém vzorku smluv, ovšem pouze v jedné smlouvě (CZ6). Alternativním označením by mohla být i „finanční náhrada škody“, která se ovšem ve vzorku vyskytuje také pouze jednou (CZ1). V právu pak bývá tento způsob náhrady označován jako „retulární náhrada“ (Korecká, 2009). Mnozí autoři však zmiňují spíše tzv. peněžitou náhradu škody (Mervartová 2013, Eliáš 2008, Franěk 2019, Šilhán 2015, Pelikán 2005). Tento termín je premodifikovaná varianta již zmíněného označení „náhrada škody v penězích“. Domnívám se tedy, že se jedná o vhodná a uzuální označení, která jsou využívána v praxi, a navrhuji je tak využívat i při překladu anglického „monetary damages“ či „money damages“.

WEX	§ 2951 NOZ
“Money damages,” or monetary damages, are a type of relief that awards money as compensation for some injury.	[Způsob a rozsah náhrady] Škoda se nahrazuje uvedením do předešlého stavu. Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích .

Pokud není dle smluvních stran peněžitá náhrada škody dostačujícím prostředkem, mohou ve smlouvě sjednat i tzv. *specific performance*. Podle slovníku WEX se jedná o „smluvní prostředek nápravy, prostřednictvím kterého soud smluvní straně nařídí plnit smlouvu tak, aby byly co nejlíže splněny sjednané závazky, jelikož peněžitá náhrada škody by v daných případech byla nedostačujícím prostředkem“. Klíčovým obsahovým znakem tohoto pojmu tedy je, že se jedná o prostředek nápravy, který je v případě porušení smlouvy nařízen soudem a na základě kterého musí daná smluvní strana plnit své závazky.

Vzhledem k tomu, že žádný z českých prostředků nápravy svými obsahovými znaky termínu „specific performance“ neodpovídá, budou k navržení možného překladového protějšku využity hlavní obsahové znaky příslušné pojmu. Navrhovaný překlad by měl vyjadřovat především, že se jedná o rozhodnutí soudu, které smluvní straně nařizuje plnění dané smluvní povinnosti. Plnění smluvních povinností je v NOZ označeno jako „plnění smlouvy“ či „plnění závazku“. S ohledem na to, že dané smluvní strany dopředu neví, zda budou vymáhat dodržování jednoho či více smluvních závazků, přikláním se spíše k širšímu vyjádření „plnění smlouvy“. V kontextu, kdy určité jednání nařídí soud, se o takovém jednání hovoří jako o „soudem nařízeném“. Navrhuji tedy „specific performance“ překládat jako „soudem nařízené plnění smlouvy“.

Posledním analyzovaným prostředkem nápravy je tzv. *injunction* či *injunctive relief*. WEX tento termín definuje jako „soudní příkaz, kterým se dané osobě ukládá povinnost určitého jednání či zdržení se jednání“. Označení „příkaz“ je pro obdobné prostředky využíváno i v českém právu.⁵⁵ Pokud však takový prostředek ukládá povinnost zdržet se určitého jednání, je v češtině označován jako „zákaz“. Vzhledem k tomu, že soudní příkaz a zákaz vyjadřují dvě protichůdné perspektivy, je dle mého názoru nezbytné při překladu zmínit obě tato

⁵⁵ Příkazů a zákazů využívá například zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

označení. Navrhuji tedy „injunctive relief“ či „injunction“ překládat jako „soudní příkaz či zákaz“. Společně s prostředkem *specific performance* představuje *injunction* právní prostředky nápravy, které se v českém smluvním právu, alespoň na základě sestaveného vzorku, nevyužívají. Navržené překladové protějšky je tudíž dle mého názoru vhodné používat především při překladu z angličtiny.

Výchozí text (EN6)	Navrhovaný překlad
The Parties agree and acknowledge that monetary damages may not be a sufficient remedy for any actual or threatened breach of this Agreement and that, in addition to all other remedies, the Disclosing Party shall be entitled to seek the remedy of injunction, specific performance and any other equitable relief for any threatened or actual breach of the provisions of this Agreement.	Smluvní strany činí nesporným, že peněžitá náhrada škody nemusí být v případě jakéhokoliv skutečného či hrozícího porušení této dohody dostačujícím prostředkem nápravy. Poskytující strana je v případě jakéhokoliv hrozícího či skutečného porušení této smlouvy oprávněna využít jakéhokoliv právního prostředku nápravy, a to zejména soudního příkazu či zákazu, soudem nařízeného plnění smlouvy či jiného prostředku nápravy podle práva Ekvity.

Tabulka č. 10: Překlady termínů

Ekvivalenty bez ohledu na směr překladu	
poskytující strana poskytovatel	receiving party (recipient)
přijímající strana příjemce	disclosing party
důvěrné informace	confidential information
obchodní tajemství	trade secret(s)
know-how	know-how
osobní údaje	personal data
kontaktní údaje	contact details
smluvní pokuta	(contractual) penalty
utajované informace	classified information
sjednaný účel	permitted purpose
náhrada škody v penězích peněžitá náhrada škody	monetary/money damages
Překlady českých termínů	
mlčenlivost	<i>v názvech smluv: non-disclosure ostatní podle jednotlivých šablon</i>
Překlady anglických termínů	
specific performance	soudem nařízené plnění smlouvy
injunctive relief injunction	soudní příkaz či zákaz

8 Ustálené konstrukce a kolokace v dohodách o mlčenlivosti

Mezi nejčastější ustálené konstrukce v právní komunikaci řadí Tomášek (2003, s. 52) tzv. „jazykové šablony“. Jedná se o víceslovné či polovětné až větné konstrukce, jejichž hlavní funkcí podle Tomáška (2003, s. 52) není informovat, ale spíše dokreslit daný právní text. Minářová (2009, s. 54) dále uvádí, že se jedná o spojení, která usnadňují a urychlují tvorbu právních textů a do značné míry tak odráží zvyklosti právní textotvorby.

Jazykové šablony však nejsou charakteristickým rysem pouze českých právních textů, jejich výskyt je typický i pro texty anglické. Jazykovým šablonám v anglických právních textech se pak věnuje například Lunn (2017, s. 7) či Crystal a Davy (2003, s. 194). Šablony popisují v zásadě stejně pouze s tím rozdílem, že Crystal a Davy (2003, s. 194) je označují jako „linguistic formulae“, zatímco Lunn (2017, s. 7) jako „set formulas“, které jsou podle něj pouze jedním z mnoha prvků ustálené právní komunikace.

Samotné jazykové šablony jsou pak tvořeny právními termíny, prvky odborného stylu či výrazy z běžného jazyka (Tomášek, 2003, s. 53). Z hlediska strukturálního dělí Tomášek (2003, s. 54) šablony na lexikální (ustálená slovní spojení), větné (ustálené, často i nedokončené, větné konstrukce) a konstrukční (konstrukce s pevným jádrem, jejichž ostatní části mohou být podle kontextu měněny). V analyzovaných smlouvách se vyskytují především šablony lexikální a konstrukční, zatímco větné šablony, které by byly pro dohody o mlčenlivosti skutečně charakteristické, se ve vzorku nevyskytují téměř vůbec.

Vzhledem k tomu, že jsou dohody o mlčenlivosti do značné míry rozmanité, obsahoval sestavený vzorek pouze malé množství jazykových šablon, které by se vyskytovaly alespoň ve dvou smlouvách. Ustálenost právní komunikace se v analyzovaných smlouvách naopak projevovala především na úrovni kolokací či polovětných až větných konstrukcí, které ovšem nelze považovat za jazykové šablony, jelikož nemohou být doplněny o další jazykové prostředky tak, jak je pro větné šablony typické. Zmíněné konstrukce lze zpravidla pouze zakomponovat do daného ujednání bez doplnění jakékoliv informace.

Cílem této kapitoly bude tak poukázat na veškeré ustálené konstrukce a kolokace, které jsou pro analyzovaný smluvní typ skutečně charakteristické, a navrhnout jejich překladové protějšky. Lunn (2017, s. 12) doporučuje při překladu ustáleného právního jazyka využívat paralelních textů a ustálených konstrukcí, které se v nich nachází. Obdobným způsobem bude zpracována i následující část této práce.

8.1 Konstrukce a kolokace společné pro české i anglické smlouvy

Český vzorek smluv obsahoval celou řadu konstrukcí či kolokací, které do značné míry odpovídají vyjádřením ze smluv anglických. Tato skutečnost může být způsobena mimo jiné tím, že dohody o mlčenlivosti patří k inominátním smlouvám a neodráží tak, kromě několika výjimek, jazykové prostředky použité v zákonech, které by je upravovaly. Další příčinou může být vliv angličtiny, který se projevil i na sestaveném vzorku. Pár příkladů tohoto vlivu bylo již zmíněno v teoretické části práce či při překladu ujednání v předchozí kapitole. Jedná se v zásadě o přejímání kapitalizace či anglické terminologie, včetně názvu *NDA*. Některé smlouvy odrážely vliv anglických smluv i na úrovni dublet a triplet.

Podobnost jazykových šablon a jiných konstrukcí může být ovšem zapříčiněna také tím, že jsou dohody o mlčenlivosti využívány v oblasti obchodního práva, a to i v mezinárodních

smluvních vztazích. Lze tedy předpokládat, že v této oblasti dochází nejen ke splynutí právní praxe, ale také zvyklostí právní textotvorby.

Definice informací

Několik ustálených konstrukcí se používá již pro definování chráněných informací. V zásadě se jedná o tři hlavní konstrukce, a to „**informace určité povahy**“, „**informace v určité formě**“ a „**informace označené jako důvěrné**“. Tyto konstrukce jsou pak zkombinovány takovým způsobem, že mnohdy vyjadřují celou definici. Konstrukce vyjadřující povahu a formu informací jsou pak příkladem konstrukčních jazykových šablon. Jedná se totiž o konstrukce s pevným jádrem, jejichž části mohou být podle kontextu měněny. V tomto případě se jedná o nahrazení slova „určité“, konstrukce šablon však zůstává stejná.

Povahou informací se ve smlouvách rozumí především oblasti, kterých se dané informace týkají. Ve vzorku se často vyskytovaly například informace obchodní či technické povahy. Jak lze však pozorovat na níže uvedeném ujednání, může být povaha premodifikována, případně postmodifikována, hned celou řadou přídavných jmen. Některé smlouvy, ačkoliv používaly obdobnou šablonu, uváděly místo povahy „charakter informací“. Označení „povaha“ bylo ovšem častější, a to nejen v sestaveném vzorku, ale také v NOZ, kde je používáno pro vyjádření obdobného významu. Při překladu do češtiny proto navrhuji využívat spíše označení „povaha“. Anglický vzorek je na rozdíl od českých smluv v případě této šablony jednotný a označuje povahu informací jako „nature“. Celá šablona pak zní „information of certain nature“. Za „certain“ a „určité“ je s ohledem na danou šablonu vždy doplněna konkrétní modifikace. Nejčastější výskyt v anglickém vzorku zaznamenala „commercial nature“.

V ostatních ujednáních jsou naopak nejčastěji používány šablony „důvěrná povaha“ a „confidential nature“, a to především v ujednáních, která upravují povinnost smluvních stran obeznamit jakékoliv třetí osoby s povahou poskytovaných informací, tedy s povahou důvěrnou.

Nejčastější české kolokace	Nejčastější anglické kolokace
informace _____ povahy	information of _____ nature
důvěrné	commercial
ekonomické	developmental
finanční	operational
obchodní	technical
právní	unique
provozní	
technické	
výrobní	

Informace jsou poté blíže definovány šablonou „v určité formě“, která popisuje, jakým způsobem mohou být informace poskytnuty. I v tomto případě je český vzorek nejednotný, a kromě formy označuje tento aspekt rovněž jako „podoba informací“. Označení forma je ovšem častější. V českých smlouvách se jednalo zpravidla o formu písemnou, elektronickou či ústní, častý výskyt zaznamenala také forma hmotná či nehmotná. Anglické smlouvy obsahovaly obdobnou jazykovou šablonu, a to „information in certain form“ a podobně jako české smlouvy uváděly ty anglické nejčastěji *oral, written, electronic* či *tangible form*.

V anglickém vzorku se dále vyskytovalo také označení „documentary form“. Ve spojení „oral or documentary form“ jej lze dle mého názoru považovat za ekvivalent českého označení „písemná forma“. Označení „written form“ a „documentary form“ se totiž v žádné smlouvě nevyskytla společně. OED definuje *documentary* jako „of the nature of or consisting in documents“. *Documents* OED dále definuje jako cokoli psaného, ale také jako data v digitální formě, která jsou rovněž psaná. Český vzorek v tomto ohledu zmiňuje formu „listinou“, která ovšem vystihuje pouze část významu označení „documentary“. Pro označení „documentary form“ a „written form“ navrhuji proto stejný překladový protějšek – „písemná forma“.

Nejčastější české kolokace	Nejčastější anglické kolokace
informace v(e) _____ formě	information in _____ form
elektronické	documentary
fyzické	electronic
hmotné	intangible
listinné	oral
nehmotné	paper
písemné	tangible
vizuální	visual
	written

Poslední spojení, které je často využíváno pro definování chráněných informací, je „informace označené jako důvěrné“. V případě tohoto spojení nabízí anglický vzorek dvě možná řešení. Jedním je obdobná jazyková konstrukce, a to „information (that is) marked confidential“ a druhým řešením je poté složitější jazyková konstrukce „information (that is) marked or otherwise designated to show expressly or by necessary implication that it is imparted in confidence“. Druhá zmíněná konstrukce však dle mého názoru rozšiřuje význam českého spojení o *necessary implication*. Z tohoto důvodu navrhuji danou konstrukci při překladu „informace označené jako důvěrné“ aktivně nepoužívat a využít tudíž konstrukce s užším významem – „information (that is) marked confidential“.

Výchozí text (CZ5)	Navrhovaný překlad
Důvěrné informace tvoří rovněž veškeré skutečnosti technické, ekonomické, právní a výrobní povahy v hmotné nebo nehmotné formě, které byly jednou ze smluvních stran takto označeny a byly poskytnuty druhé smluvní straně za účelem jejich užití dle Smlouvy o dílo.	Confidential Information includes also information of technical, economic, legal and production nature in tangible or intangible form which one of the Parties has marked confidential and disclosed for the purposes under the Contract for Work.

Veřejně známé informace

Veřejně známé informace jsou naopak informacemi, které nelze z jejich podstaty dohodou o mlčenlivosti chránit, jelikož jsou již veřejnosti známy a pozbývají tudíž důvěrné povahy. Český vzorek zmiňuje také synonymická slovní spojení „veřejně dostupné informace“ či „veřejně přístupné informace“. Počet výskytů těchto spojení je v zásadě stejný. Anglický

vzorek pak nabízí dvě ekvivalentní konstrukce, a to „information that is publicly known“ a „information that is in the public domain“. Obě konstrukce jsou ve vzorku používány v obdobných smluvních ujednáních a není tudíž třeba je jakýmkoliv způsobem rozlišovat.

Zmíněné české i anglické konstrukce se ovšem často vyskytují také ve spojení „**informace, které jsou nebo se stanou veřejně dostupnými**“, v případě anglického vzorku poté „information that is in or subsequently comes into the public domain“ či „information that is or becomes publicly known“. Ujednání, ve kterých se tyto konstrukce vyskytují, uvádí, že důvěrnými informacemi se nerozumí veřejně známé informace ovšem pouze tehdy, pokud se veřejně známými staly „**jinak než porušením smluvních povinností**“. Jsou tudíž spojovány s další konstrukcí, která spadá do kategorie konstrukčních šablon (Tomášek, 2003, s. 54). Nemá totiž stálý obsah, pouze konstrukci. Všechny odpovídající šablony jsou tedy uvozovány spojením vyjadřujícím danou výjimku – „aniž by“, „za předpokladu, že se tak nestane v důsledku“ či „vyjma případů, kdy“. Po uvozovacím spojení šablony zmiňují určité „porušení“. Liší se však v jeho modifikaci. Některé smlouvy zmiňují „porušení povinností jedné ze smluvních stran“, jiné například odkazují ke konkrétnímu článku.

Výchozí text (CZ6)	Navrhovaný překlad
Povinnost považovat informace za důvěrné se nevztahuje na informace, které jsou anebo se stávají informacemi veřejně dostupnými jinak než tím, že Příjemce porušil výše uvedená ustanovení.	The obligation of confidentiality does not apply to any information that is or becomes publicly known through no breach of the above-stated by the Receiving Party.
Výchozí text (EN4)	Navrhovaný překlad
The obligations of confidentiality set out in this Agreement shall not apply to any Information that the Receiving Party can show by written records is in or subsequently comes into the public domain (through no act, omission or fault on the part of the Receiving Party).	Povinnost mlčenlivosti uvedená v této smlouvě se nevztahuje na informace, které jsou nebo se stanou veřejně dostupnými jinak než důsledkem jednání, opomenutí či jiného zavinění ze strany přijímající strany, a to za překladu, že může přijímající strana takovou skutečnost dokázat písemnými záznamy.

Odpovídající anglické šablony jsou zpravidla uvozovány formulací „through no“, která se zdá být na základě sestaveného vzorku nejčastější, nebo formulací „other than“. S ohledem na uváděnou výjimku jsou však anglické smlouvy rozmanitější. Nejčastěji smlouvy zmiňovaly *fault*, *act(ion)*, *ommission* nebo také *breach*. Ve vzorku se však vyskytla šablona, ve které byla tato označení uvedena všechna kromě *breach* – „through no act, omission or fault on the part of the Receiving Party“ (EN4). V závěrečné části šablony je pak zpravidla uvedeno, čeho či koho se daná výjimka týká, například přijímající strany. Navrhují tedy šablonu „jinak než porušením smluvních povinností“ překládat jako „through no breach of the contractual obligations“. Při překladu je však nutné dbát na to, jaká výjimka je zmiňována, zda se jedná například právě o porušení povinností či o číslo konkrétního článku. Uvozovací formulaci „through no“ však lze použít pro všechny takové případy.

Co se anglických výjimek týče, jejich význam je kromě *breach* v zásadě širší či konkrétnější než české „porušení“, a bylo by tudíž vhodné tuto skutečnost při překladu zohlednit. Výrazy *act* a *omission* překládá Chromá (2014, s. 86) jako „konání“ a „opomenutí“.

V sestaveném vzorku se však výraz „konání“ ani jednou nevyskytl. V podobném kontextu pojednávají smlouvy spíše o „jednání“. Smlouva CZ12 dokonce uvádí i spojení „jednání či opomenutí“. Navrhují tedy při překladu této šablony překládat „act“ nebo „action“ jako „jednání“ a „omission“ jako „opomenutí“. Posledním častým výrazem je poté „fault“, který má z uvedených výrazů nejširší význam, jelikož popisuje cokoliv, co daná smluvní strana zavinila. NOZ používá v podobných kontextech výraz „zavinění“, který navrhují i jako překlad anglického „fault“.

Zůstat ve vlastnictví poskytující strany

Toto spojení popisuje vztah smluvních stran k daným informacím. Ačkoliv totiž poskytující strana zpřístupňuje důvěrné informace přijímající straně, nemá v úmyslu převádět i vlastnická práva k těmto informacím, protože je ve smlouvě uvedeno, že veškeré informace „zůstávají ve vlastnictví poskytující strany“ nebo také „zůstávají vlastnictvím poskytující strany“. Pro překlad tohoto spojení nabízí anglický vzorek v zásadě dvě možnosti, a to „all property in the Confidential Information shall remain with and be vested in the Disclosing Party“ nebo „the Disclosed Information shall remain the (sole and exclusive) property of the Disclosing Party“. Označení daných informací je však nutno při překladu přizpůsobit s ohledem na výchozí text.

Z významového hlediska obě zmíněné konstrukce té české odpovídají a jsou tudíž i vhodnými překladovými protějšky. Konstrukci začínající „all property“ může být však obtížné zakomponovat do ujednání, která dále rozvíjí důvěrné informace. Například níže zmíněné ujednání je uvedeno spojením „Veškeré Důvěrné Informace“, po níž následují body (i) až (iv), které blíže upravují nakládání s danými informacemi a v bodě (iv) také jejich vlastnictví. V takovém případě by muselo při překladu „informace zůstávají ve vlastnictví“ jako „all property shall remain with“ dojít k celkové transpozici daného ujednání, což by překladateli mohlo práci značně zkomplikovat. V takových případech je tedy druhá zmíněná konstrukce vhodnějším protějškem. V navrhovaném překladu nebylo použito sloveso *shall*, ačkoliv zmíněné konstrukce ze sestaveného vzorku jej využívají. „Důvěrné informace“ totiž nepředstavují životný podnět. Při překladu se řídím doporučením Adamse (2013, s. 146), který doporučuje sloveso *shall* používat pouze pro zákaz či povinnost, která se týká životného podnětu.

Výchozí text (CZ12)	Navrhovaný překlad
Veškeré Důvěrné Informace zůstávají ve vlastnictví Poskytující strany.	The Confidential Information remains the property of the Disclosing Party.

Zničit/vrátit důvěrné informace

Kolokace „zničit důvěrné informace“ a „vrátit důvěrné informace“ popisují, jak mají smluvní strany s důvěrnými informacemi nakládat po skončení smluvního vztahu. Sloveso „zničit“ se často pojí rovněž s kopiemi důvěrných informací, dokumenty či nosiči, na kterých byly informace uloženy.

V anglických smlouvách lze nalézt ekvivalentní kolokace, a to „return the confidential information“ a „destroy the confidential information“. Jiné vazby v tomto ohledu český ani anglický vzorek neobsahoval.

Výchozí text (CZ12)	Navrhovaný překlad
Do devadesáti (90) dnů po ukončení této Smlouvy může Poskytující strana od Příjemčí strany písemně požadovat, aby buď vrátila či zničila veškeré Důvěrné informace.	Within ninety (90) days of the termination of this Agreement, the Disclosing Party may require the Receiving Party to either return or destroy all Confidential Information.

Directly or indirectly disclose/provide

Toto analyzované spojení bylo ustálenější v anglickém vzorku a popisuje, jakým způsobem mohou být informace poskytnuty, zda „přímo“ či „nepřímo“. Slovesům *disclose* a *provide* odpovídá v českém vzorku hned několik sloves, a to například předat, sdělit, zpřístupnit či poskytnout. Pro překlad tohoto spojení navrhuji používat sloveso „poskytnout“, které není vázané na formu informací, na rozdíl například od slovesa sdělit či zpřístupnit, a které je zároveň provázáno i s označením „poskytující strana“.

Českým protějškem spojení „directly or indirectly“ by v tomto případě mohlo být „vědomě nebo opomenutím“, které se ve vzorku vyskytlo v totožném kontextu jako anglické spojení – „Strany této dohody jsou si vědomy toho, že (...) si mohou vzájemně vědomě nebo opomenutím poskytnout informace, které budou poskytující stranou považovány za důvěrné“ (CZ11). Navrhuji proto „directly or indirectly disclose“ překládat jako „vědomě nebo opomenutím poskytnout“.

Výchozí text (EN11)	Navrhovaný překlad
“Information” shall mean information in the Field provided directly or indirectly by the Disclosing Party to the Receiving Party.	„Informacemi“ se rozumí jakékoliv informace z uvedené oblasti, které poskytující strana vědomě či opomenutím poskytne straně přijímající.

In whole or in part

Další konstrukcí, která souvisí s poskytnutím informací, je lexikální šablona „in whole or in part“. Tato šablona se rovněž zpravidla pojí se slovesem *disclose* a popisuje, že přijímající strana není oprávněna poskytnout či využívat dané informace jinak než v souladu s danou smlouvou. Šablona tedy zdůrazňuje, že přijímající strana nesmí použít či poskytnout „souhrn“ daných informací, který je vždy definovaný na začátku smlouvy, či jakoukoliv jednotlivou informaci.

České smlouvy mezi „souhrnem“ informací a jednotlivými informacemi nerozlišují a odkazují k jejich označení v množném čísle tak, jako například smlouva CZ6: „Zejména se tím rozumí zdržet se jakéhokoliv jednání, kterým by Důvěrné informace byly zveřejněny či poskytnuty třetí osobě“. Odkazovat k množnému číslu označení „information“ není ovšem v angličtině možné, jelikož se jedná o nepočítatelné podstatné jméno. Domnívám se tedy, že není zapotřebí v češtině rozlišovat „souhrn“ (veškeré informace) a část „souhrnu“ (jednotlivou informaci). Pro zdůraznění významu, že se ochrana týká opravdu všech informací, které jsou v rámci smluvního vztahu poskytnuty, využívá čeština spíše výrazů „veškeré“ či „jakékoliv“.

Výchozí text (EN11)	Navrhovaný překlad
The Receiving Party undertakes not to use [the Confidential Information] in whole or in part for any purpose except for the Permitted Purpose.	Přijímající strana se zavazuje používat (jakékoliv) důvěrné informace pouze za sjednaným účelem.

Treat the Confidential Information as confidential

Tato konstrukce je s ohledem na svůj význam ustálenější rovněž v anglickém vzorku. Jedinou odlišností je zpravidla využití dublety „secret and confidential“ namísto pouhého „confidential“. Konstrukce tohoto typu popisují, jak se má s chráněnými informacemi nakládat. Sloveso „nakládat“ se v tomto kontextu vyskytuje i v českém vzorku, je však častěji spojováno s konkrétním smluvním ujednáním či jiným detailnějším popisem.

Smlouva CZ6 například uvádí, že „Příjemce bude s důvěrnými informacemi nakládat tak, aby nedošlo k jejich změně, zničení či ztrátě, případně jinému zneužití.“ Naproti tomu smlouva CZ1, která se obecně zdá být anglickými zvyklostmi více ovlivněna, využívá doslovný překlad této konstrukce, a to „nakládat s Důvěrnými Informacemi jako s důvěrnými informacemi“. Vzhledem k tomu, že se v žádné jiné smlouvě taková formulace neobjevuje, jedná se spíše o atypické vyjádření daného významu, které neodpovídá českým zvyklostem. Český vzorek poskytl pouze dvě vyjádření, která si do určité míry odpovídají, a to „nakládat s informacemi v souladu s účelem této smlouvy“ a „nakládat s důvěrnými informacemi dle článku 4 této dohody“. Pro české smlouvy je tedy charakteristické spíše odkazovat k již ujednaným povinnostem.

Ve vzorku se však objevilo ještě jedno vyjádření, které odpovídá významu anglické konstrukce nejvíce, a to „nakládat s informacemi způsobem zajišťujícím zachování jejich důvěrnosti“ (CZ2). Tato konstrukce totiž stejně jako ta anglická zmiňuje důvěrnou povahu daných informací. Na rozdíl od anglické konstrukce ovšem explicitně zmiňuje, že jedná o nakládání, které „zajistí zachování“ důvěrnosti daných informací. Vzhledem k tomu, že zachování důvěrnosti je ovšem účelem v zásadě každé dohody o mlčenlivosti, jedná se pouze o explicitnější vyjádření, které jinak významu anglické konstrukce odpovídá. Navrhují proto překládat „treat the Confidential Information as confidential“ jako „nakládat s důvěrnými informacemi způsobem zajišťujícím zachování jejich důvěrnosti“.

Výchozí text (EN4)	Navrhovaný překlad
The Representatives shall each have been instructed to treat the Confidential Information as secret and confidential in accordance with the provisions of this Agreement.	Zástupci společnosti byli poučeni, aby s důvěrnými informacemi nakládali v souladu s touto dohodou způsobem zajišťujícím zachování jejich důvěrnosti.

Take proper and all reasonable measures

Toto spojení popisuje, jaké úsilí by měla daná smluvní strana vyvinout s ohledem na určitý závazek. Zpravidla se jedná o zachování důvěrnosti či zabránění neoprávněnému poskytnutí informací. Obecně však toto spojení patří mezi analyzovanými prostředky k méně ustáleným. Ve vzorku se vyskytlo totiž několik dalších variant s totožným významem. Většina takových

vyjádření má ovšem společnou konstrukci, která je tvořena slovesem a předmětem. Na toto vyjádření pak navazuje další konstrukce v infinitivním tvaru, která popisuje, čeho se dané úsilí týká.

Nejčastějším uvozujícím slovesem této konstrukce je zmíněné *take*. Ve vzorku se vyskytlo také ve spojení „take all reasonable steps“ či „take reasonable precautions“, z čehož vyplývá, že dalším společným rysem zmíněných spojení je přídavné jméno *reasonable*. Je obsaženo totiž i v konstrukcích s jiným uvozovacím slovesem, například v konstrukci „use all reasonable efforts“ či „make all reasonable efforts“.

V českém vzorku se vyskytlo několik odpovídajících spojení. V pozici předmětu se objevovala především označení „kroky“ či „opatření“. V tomto ohledu je český vzorek jednodušší než anglický, jelikož v závěrečné pozici anglických konstrukcí se vyskytla označení „measures“, „efforts“, „steps“ či „precautions“. Od předmětu se v češtině odvíjí i uvozovací sloveso. Pokud konstrukce zmiňuje kroky, je v pozici uvozovacího slovesa „podniknout“. Konstrukce s označením „opatření“ se pojí nejčastěji se slovesy „přijmout“, „provést“ či „učinit“.

Co se modifikace „kroků“ či „opatření“ týče, obsahoval vzorek nejčastěji spojení typu „veškerá nezbytná opatření“ či „veškeré nezbytné kroky“. Některé smlouvy ze vzorku částečně odráží i význam anglického *reasonable* a zmiňují například „veškerá rozumná opatření“ (CZ1) či „veškerá smysluplná opatření“ (CZ11). Ačkoliv neexistuje žádná přesná definice *reasonable measures*, na základě rozhodnutí Evropského soudního dvoru je lze považovat za jakési odpovídající úsilí, které má dotčená osoba vynaložit a které od ní lze v takovém případě očekávat (Krogh, 2016). Podobný význam vyjadřují také ujednání ze vzorku smluv, která uvádí mimo jiné „opatření, která je možno spravedlivě žádat“ (CZ12) či „úsilí, které lze rozumně očekávat“ (CZ1).

Pro překlad analyzovaného spojení bych se přikláběla spíše k ujednání ze smlouvy CZ1, která v tomto případě odráží spojení používaná v NOZ. Nejčastěji se jedná o spojení „rozumně očekávat“ či „rozumně požadovat“. Vzhledem k tomu, že se analyzovaná konstrukce vyskytuje zpravidla v ujednáních o povinnostech smluvních stran, navrhuji „take proper and all reasonable measures“ a obdobné konstrukce překládat jako „provést veškerá opatření, která lze rozumně požadovat“, případně „podniknout veškeré kroky, které lze rozumně požadovat“, pokud výchozí text zmiňuje „steps“. Sloveso požadovat totiž dle mého názoru odpovídá direktivnímu jazyku ujednání, která upravují povinnosti.

Výchozí text (EN4)	Navrhovaný text
The Receiving Party undertakes to take proper and all reasonable measures to ensure the confidentiality of the Confidential Information.	Přijímající strana se zavazuje provést veškerá opatření, která od ní lze rozumně požadovat, tak, aby byla zachována důvěrnost důvěrných informací.

8.2 Ostatní konstrukce a kolokace

V této podkapitole budou naopak uvedeny konstrukce a jiná ustálená slovní spojení, které se vyskytují v zásadě pouze buď v českém, anebo pouze v anglickém vzorku.

Skutečnosti v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné

Spojení s tímto významem je typické pouze pro český vzorek. Reflektuje totiž § 504 NOZ o obchodním tajemství a popisuje jeden z jeho pojmových znaků. Vzhledem k tomu, že *trade secret* není v anglickém vzorku blíže upraveno, využila jsem pro analýzu tohoto spojení sekundární zdroj, se kterým bylo české právo harmonizováno, a to směrnice EU č. 2016/943. Pro potvrzení použitých spojení byl využit také britský předpis *The Trade Secrets (Enforcement, etc.) Regulations 2018*.

Jak již bylo zmíněno, anglické zdroje mezi skutečnostmi a informací nerozlišují a obojí označují jako „information“. „Běžně dostupné“ je v anglických zdrojích vyjádřeno konstrukcí „generally known among, or readily accessible to“. Jediná část, ve které se jazykové konstrukce liší, jsou „příslušné obchodní kruhy“. Britský předpis vyjadřuje tento pojmový znak jako „persons within the circles that normally deal with the kind of information in question“. České spojení je tedy k oblasti obchodního práva vztaženo explicitněji než spojení britské. Vhodnějším překladovým protějškem by mohlo být spojení „relevant business circles“, které používá například O’Connel (2017) či autoři studie pro Evropskou komisi.⁵⁶ Navrhují proto „příslušné obchodní vztahy“ překládat jako „relevant business circles“. Domnívám se totiž, že toto spojení zmiňuje oblast obchodního práva stejně explicitně jako spojení z českého vzorku. Celé analyzované spojení by se pak mohlo překládat jako „information that is generally known among, or readily accessible to, the relevant business circles“.

Výchozí text (CZ5)	Navrhovaný překlad
Povinnost plnit ustanovení této smlouvy se nevztahuje na chráněné informace, které jsou veřejně dostupné nebo v příslušných obchodních kruzích zpravidla běžně dostupné.	The obligation of confidentiality does not apply to any information that is publicly known or generally known among, or readily accessible to, the relevant business circles.

Accuracy, efficacy, completeness, capabilities or safety of the information

Tato konstrukce se vyskytovala naopak pouze v anglickém vzorku. Použitím této konstrukce smluvní strany v zásadě vylučují odpovědnost za poskytnuté informace a podávají výčet kvalit, za které se nezaručují, a proto se tato konstrukce vyskytuje zpravidla v části upravující tzv. *representation and warranties*. Výčet kvalit se v jednotlivých smlouvách vzorku lišil. Smlouvy EN2 a EN4 uváděly výše zmíněnou, a tudíž poměrně dlouhou, konstrukci, zatímco smlouvy EN6, EN11 či EN12 uváděly pouze *completeness* a *accuracy*.

Kvalitu informací upravovaly i některé české smlouvy. Smlouva CZ6 uváděla úplnost a přesnost informací, která odpovídá anglické dvojici *completeness* a *accuracy*. V kontextu se tedy jedná o záruku úplnosti a přesnosti poskytovaných informací. Smlouva CZ13 rovněž zmiňovala pouze dvě záruky, a to správnosti a úplnosti informací. Více záruk vylučovala pouze smlouva CZ12, která zmiňovala záruku správnosti, bezvadnosti, úplnosti a vhodnosti. Výše zmíněným kvalitám však odpovídá pouze již uvedená úplnost a správnost, která může

⁵⁶ Konkrétně se jedná o Lorenzo de Martinis, Francesca Gaudino a Thomas S. Respass III. V seznamu použité literatury je studie uvedena pod názvem „Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market“.

v tomto kontextu sloužit jako synonymní výraz přesnosti. Při překladu zbylých záruk je tedy zapotřebí vycházet z významu jednotlivých slov.

Efficacy popisuje OED jako „schopnost dosáhnout zamýšleného cíle“. Ve spojení s informacemi je tato „schopnost“ mnohdy označována jako „účinnost informací“. Spojení „účinnost informací“ v tomto významu používá například Pokorná (2001, s. 33), Mareš (2002, s. 147) či prováděcí nařízení Evropské komise č. 2015/2378. Ačkoliv se tedy nepodařilo dohledat zdroj, který by pojednával o účinnosti informací v kontextu dohod o mlčenlivosti, pokládám zmíněné sekundární zdroje za dostatečně relevantní a navrhuji proto překládat „warranty of efficacy“ jako „záruka účinnosti“ daných informací.

Capabilities je podle OED ve svém významu mnohem širší, může totiž popisovat jakoukoliv schopnost. V kontextu právních textů se v podobném významu hovoří spíše o způsobilosti. Toto označení je však využíváno zpravidla ve spojení s osobami. Řada zdrojů hovoří ovšem rovněž o způsobilosti věcí (Knaizl 2024, Ondrášková 2023 či rozsudek NS ze 13. 1. 2021⁵⁷). Smlouva o dílo, uvedená v sekci sekundárních smluv, spojuje způsobilost i s informacemi a uvádí, že „Zhotovitel neodpovídá za vady a právní způsobilost informací a materiálů dodaných zástupci zadavatele.“ Toto ujednání do značné míry odpovídá významu ujednání ze sestaveného vzorku. „Způsobilost informací“ dále zmiňuje i Maštálka (2023) či usnesení Ústavního soudu III. ÚS 2221/08.⁵⁸ Navrhuji proto „warranty of capabilities“ překládat jako „záruka způsobilosti“ daných informací.

Poslední vyloučenou zárukou je *safety of information*. Ani tato záruka není ve smlouvách či jiných zdrojích blíže definována a je tudíž zapotřebí přenést význam daného spojení. OED definuje *safety* jako „stav, kdy je osoba či věc chráněna před újmou“. V tomto kontextu pojednává Kotzian (2015) o zajištění bezpečnosti v informačních systémech a s tím související „bezpečnosti informací v systémech“. Domnívám se ovšem, že *warranty of safety* je v tomto kontextu víceznačné a může odkazovat rovněž k bezpečnosti použití daných informací. Vzhledem k tomu, že smlouva ani jiné zdroje neposkytují dostatečný kontext či definici, je zapotřebí tuto víceznačnost převést i do českého překladu. Navrhuji proto „warranty of safety“ překládat jako „záruka bezpečnosti“ daných informací. Tento protějšek totiž vykazuje obdobnou víceznačnost jako anglická konstrukce.

Výchozí text (EN4)	Navrhovaný text
No warranty or representation, express or implied, is given as to the accuracy, efficacy, completeness, capabilities or safety of any materials or information provided under this Agreement.	Tato smlouva neposkytuje, ať už výslovně či konkludentně, žádnou záruku přesnosti, účinnosti, úplnosti, způsobilosti či bezpečnosti informací či dokumentů, které jsou v rámci této smlouvy poskytovány.

Information (that is) marked or otherwise designated to show expressly or by necessary implication that it is imparted in confidence

Tato poměrně dlouhá konstrukce byla zmíněna již při analýze českého spojení „informace označené jako důvěrné“. Nejednalo se ovšem o adekvátní překladový protějšek, pročež jsem se rozhodla tuto konstrukci analyzovat zvlášť. Zmíněnému českému spojení odpovídá totiž

⁵⁷ Srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13.01.2021, sp. zn. 31 Cdo 1475/2020.

⁵⁸ Srov. Usnesení Ústavního soudu III. ÚS 2221/08, ze dne 14. 5. 2009.

pouze část „information (that is) marked“. Hlavní rozdíl mezi těmito dvěma vyjádřeními spočívá především ve spojení „by necessary implication“, které vyjadřuje, že nemusí být vždy výslovně uvedeno, že se jedná o důvěrné informace, ale stačí pouze určité konkludentní jednání, z něhož se dá tato skutečnost vyvodit. Slovesa „mark“ a „designate“ lze v tomto případě považovat za dubletu. Obě lze totiž v češtině vyjádřit jako „označit“, ať už by jednalo o ústní, písemné či jakékoliv jiné označení, například gesty.

Navrhují proto při překladu využít české spojení „informace označené jako důvěrné“ jako uvozující konstrukci a rozšířit ji o možnost „konkludentního“ označení daných informací. Ačkoliv tak dojde transpozici anglické konstrukce, význam zůstane stejný. Navrhují tedy analyzovanou konstrukci překládat jako „informace, které jsou výslovně či jinak označeny jako důvěrné“. Vyjádření „jinak označeny“ je totiž podobně neurčité jako „necessary implication“.

Výchozí text (EN2)	Navrhovaný text
'Confidential Information' shall mean (...) Information which at the time of provision is marked or otherwise designated to show expressly or by necessary implication that it is imparted in confidence.	„Důvěrnými informacemi“ se rozumí informace, které jsou v době poskytnutí výslovně či jinak označeny jako důvěrné.

9 Závěr

Právní předpisy zasahují téměř do všech oblastí lidského života. Mnohdy se však jedinec neřídí pouze právními akty, ale rovněž dobrovolně uzavíranými smlouvami, kterými jsou i dohody o mlčenlivosti. V dnešním globalizovaném světě pak roste poptávka po jejich překladu. Překlad právní dokumentů však představuje řadu úskalí, se kterými se musí překladatel vyrovnat. Při překladu mezi češtinou a angličtinou se překladatel setká nejen s úskalími, která jsou zapříčiněna jazykovými odlišnostmi, ale také s úskalími, která jsou způsobena odlišnostmi mezi českým a angloamerickým právním systémem. Přeložený dokument musí být tak pochopitelný nejen po stránce jazykové, ale také pro stránce právní.

Právní překlad tudíž představuje vysoce relevantní oblast, která je vhodná i pro účely výzkumu. Další v současné době vysoce relevantní oblastí je ochrana informací, a to jak zákonná, tak smluvní. Z tohoto důvodu byly pro účely kontrastivní analýzy vybrány dohody o mlčenlivosti, které jsou nejčastějším smluvním nástrojem ochrany informací, a to jak v osobních, tak obchodních vztazích.

Vzhledem k tomu, že je důležité, aby měl překladatel při překladu právních dokumentů alespoň základní povědomí o příslušné právní úpravě a rozdílech mezi jednotlivými právními systémy, byly analyzované smlouvy v práci nejprve zasazeny do kontextu právního systému České republiky, Velké Británie a Spojených států. Na překládaný smluvní typ může být totiž v příslušných zemích odlišně nahlíženo, čehož by si měl být překladatel při překladu vědom a zohlednit to také při výběru jednotlivých řešení.

Kromě odlišností v právních systémech je při překladu nutno zohlednit také odlišnosti jazykové. Jednou z odlišností mezi českými a anglickými smlouvami je například anglické odkazování za pomoci proforem, které jsou spolu s dalšími charakteristickými rysy právní češtiny a angličtiny rozebrány v kapitole věnované jazyku právních textů. Vzhledem k tomu, že české i anglické právní texty do značné míry vycházejí ze zvyklostí právní textotvorby v dané zemi, je zapotřebí využívat charakteristických rysů i při překladu takových dokumentů. Bez zohlednění charakteristických rysů by mohl totiž překlad pozbývat potřebné užitelnosti.

Praktická část této bakalářské práce je pak tvořena kontrastivní analýzou sestaveného vzorku. Ten se skládal ze třinácti českých a třinácti anglických smluv. Vzorek však nebyl využit pouze v praktické části práce, ale také v teoretické části, kde posloužil pro ilustrování jednotlivých právních či jazykových aspektů, jakými byly například požadavek *consideration* či modální slovesa.

Samotná kontrastivní analýza se pak věnovala terminologii, ustáleným konstrukcím a kolokacím, které jsou pro dohody o mlčenlivosti charakteristické. Nejprve bylo však poukázáno na rozmanitost jednotlivých názvů analyzovaných smluv a skutečnost, že již samotný název smlouvy může překladateli často zkomplikovat práci. Kapitola věnovaná názvům proto s ohledem na jejich mnohdy zbytečnou rozmanitost navrhuje systematický přístup, jak k jejich překladu přistupovat.

Dále se kontrastivní analýza zaměřila na termíny, které se v sestaveném vzorku často opakovaly a které lze v mnohých případech označit přímo za termíny charakteristické pro daný smluvní typ. Ačkoliv si analyzovaná terminologie do značné míry odpovídala, je zapotřebí, aby byl překladatel při překladu dohod o mlčenlivosti obeznámen s termíny, které české a anglické smlouvy naopak odlišují. V tomto ohledu může být prospěšná právě příslušná

kapitola této práce. Termíny zmíněné v této kapitole byly zanalyzovány s ohledem na pojmové znaky a navržen byl také jejich překladový ekvivalent. Funkčnost veškerých navrhovaných ekvivalentů byla doložena na základě překladu konkrétních ujednání ze sestaveného vzorku. Celá smluvní ujednání byla překládána především proto, aby bylo zřejmé, jak lze s daným termínem pracovat v kontextu. Podobný postup byl aplikován i na kapitolu věnovanou ustáleným jazykovým konstrukcím a kolokacím.

Obecně může být práce přínosná zejména pro překladatele, kteří se s překladem tohoto smluvního typu setkají. Zároveň však může poskytnout základní vhled do problematiky analyzovaných smluv a jejich právní úpravy překladatelům, kteří se s nimi setkávají poprvé nebo kteří se v oblasti právního překladu vyznají pouze sporadicky. Poznatky z kapitoly o právním jazyku lze však aplikovat na překlad jakéhokoliv smluvního typu. Hlavní přínos této práce pak představuje kontrastivní analýza, která upozorňuje na charakteristické jazykové rysy analyzovaných smluv a nabízí také konkrétní překladatelská řešení. Jako vodítko při překladu dohod o mlčenlivosti může posloužit také kolokační glosář, který je přílohou této práce a poskytuje přehledný seznam nejčastějších kolokací.

Přílohy

Příloha č. 1 – kolokační glosář

České kolokace

DŮVĚRNOST

- ~ informací
- ochrana ~
- ohrožit ~, zachovávat ~

FORMA

- informace v ~
- hmotná ~, elektronická ~, nehmotná ~, písemná ~, ústní ~
- ~ číslovaných dodatků

CHARAKTER

- zákonem chráněný ~
- důvěrný ~, finanční ~, obchodní ~, technický ~výrobní ~
- ~ informací

INFORMACE

- důvěrné ~, neveřejné ~, utajované ~
- poskytovat ~, předat ~, sdělit ~, zpřístupnit ~
- chránit ~, nakládat s ~, používat ~, vrátit ~, zničit ~
- důvěrnost ~, forma ~, povaha ~
- vrácení ~, zničení ~, zpřístupnění ~

MLČENLIVOST

- dohoda o ~
- zachovávat ~, zavázat k ~
- povinnost ~, povinnost zachovávat ~, závazek ~,
- ~ o informacích, ~ ohledně informací

PODOBA

- informace v ~
- fyzická ~, hmotná ~, nehmotná ~
- elektronická ~, písemná ~, listinná ~, vizuální ~

POVAHA

- ~ informací
- ~ duševního vlastnictví, ~ obchodního tajemství, ~ osobních údajů
- důvěrná ~, finanční ~, obchodní ~, provozní ~, technická ~, výrobní ~

- ekonomická ~, právní ~

PŘÍSTUP

- omezit ~, mít ~, umožnit ~, znemožnit ~
- ~ k informacím

STRANA

- poskytující ~, přijímající ~, smluvní ~
- oprávněná ~, poškozená ~
- písemný souhlas ~, součinnost ~, žádost ~

ÚČEL

- ~ dohody, ~ plnění povinností, ~ plnění smlouvy, ~ zpracování díla
- dosažení ~, naplnění ~, splnění ~
- v rozporu s ~

Anglické kolokace

ACCESS

- authorized ~, direct ~, indirect ~
- grant ~, have ~, need ~, obtain ~, permit ~, provide ~
- ~ to data, ~ to information

CONFIDENTIALITY

- ~ agreement, ~ obligation
- breach of ~, obligation of ~
- ~ of data, ~ of information,
- ensure ~, maintain ~

DISCLOSE

- ~ directly, ~ indirectly, ~ in part, ~ in whole
- ~ information

DISCLOSURE

- mutual ~, permitted ~, unauthorised ~
- avoid ~, prevent ~, limit ~
- ~ of information, ~ under court order
- ~ to court, ~ to employees, ~ to third party, ~ to unauthorised persons,

FORM

- information in ~
- intangible ~, tangible ~
- documentary ~, electronic ~, oral ~, paper ~, visual ~, written ~

INFORMATION

- business ~, classified ~, confidential ~, proprietary ~, technical ~,
- contain ~, disclose ~, exchange ~, impart ~, provide ~, receive ~, return ~, use ~
- confidentiality ~, nature of ~
- accuracy of ~, capabilities of ~, completeness of ~, efficacy of ~, safety of ~

MEASURE

- take ~
- appropriate ~, proper ~, reasonable ~, security ~

NATURE

- nature of ~, sensitive in ~
- confidential ~, proprietary ~
- commercial ~, developmental ~, operational ~, technical ~, unique ~

PARTY

- disclosing ~, receiving ~
- third ~, third ~ rights

PROPERTY

- exclusive ~, intellectual ~, sole ~
- ~ rights
- intellectual ~ rights

PURPOSE

- permitted ~
- achieve ~

STEPS

- take ~
- necessary ~, practicable ~, reasonable ~

Summary

This bachelor thesis deals with two highly relevant fields, i.e. legal translation and information protection. The aim of the presented thesis is to provide a contrastive analysis of Czech and English non-disclosure agreements and equivalent legal instruments as the most frequently used documents in the domain of information protection. The main objective of the analysis is then to identify aspects that can make translation of such documents complicated and propose respective solutions. The analysis is performed upon a sample of agreements that has been compiled for the purpose of this thesis. Prior to the analysis, the first, theoretical, part of the thesis focuses on the legal background and language features of the analysed agreements.

The legal background of the agreements is described in the first two chapters of the theoretical part. The first chapter deals with the legal system of the Czech Republic, the United Kingdom, and the United States and their differences. The second chapter then provides an overview of the relevant laws and regulations which apply to the agreements. Several of these contain definitions of terms that can be found in the agreements and can thus help the translator when comparing elements of the concept in question.

The following chapter focuses on prominent features of legal Czech and English appearing in the compiled sample. Each feature is then demonstrated by a specific extract from the sample. The aim of this chapter is to provide an overview of the most prominent features that should be reflected even in the translations of non-disclosure agreements.

The practical part of the thesis deals with the contrastive analysis of Czech and English non-disclosure agreements and equivalent instruments including, without limitation, confidentiality agreements, proprietary information agreements, and classified information agreements. The sample consists of twenty-six agreements – thirteen Czech and thirteen English. The thesis does not distinguish between British and American agreements as they do not reflect any major language differences that should be taken into account when translating such agreements. Most of the agreements are actual legal instruments available on the internet, which one of the contractual parties published either as a template or an actually executed contract. Due to the extent of the compiled sample, the thesis does not comprise quantitatively accurate findings and focuses mainly on qualitative research.

The first part of the analysis examines the wide spectrum of names used for the analysed type of agreements. The chapter in question also identifies challenging aspects relating to the translation of such names and presents possible solutions. The chapter then proposes a systematic approach describing how to translate the wide spectrum of names in a concise way.

The following chapters are concerned with terms, collocations and formulaic expressions which are typical for the analysed agreements. The terminology chapter deals with terminology usage and provides a conceptual analysis of the researched terms aiming to find a target language term with the highest level of equivalence. The intended source of the translation equivalents is the compiled sample. In case the compiled sample does not provide enough context or data, secondary sources, such as relevant laws and regulations, are consulted. A similar approach is applied also in the chapter regarding formulaic expressions and collocations. The proposed equivalents of the discussed terms and formulaic expressions are then used in translations of the respective extracts in order to demonstrate their possible usage in context.

Furthermore, the thesis continuously demonstrates how globalisation affects mainly the Czech non-disclosure agreements. Individual chapters then present relevant features reflecting the Anglo-American influence and describe the impact it caused concerning the language conventions.

In conclusion, the presented thesis might be helpful for translators who are asked to translate a non-disclosure agreement or an equivalent legal instrument. Additionally, it can provide a basic framework regarding the analysed agreements and relevant laws and regulations for translators who are encountering this type of document for the first time or who lack sufficient education in the field of legal translation. Nevertheless, the insights presented in the chapter concerning the legal language can be applied to any contract translation. The main contribution of this thesis is then the contrastive analysis which highlights the prominent language features widely used in the analysed contracts and proposes specific translation solutions. Another contribution of this thesis is the glossary attached to the thesis as an appendix. The glossary provides a clear list of the most common collocations appearing in the compiled sample and can thus serve as a starting point when translating non-disclosure agreements.

Seznam použitých zdrojů

- ADAMS, Kenneth A., 2013. *A Manual of Style for Contract Drafting*. Third edition. Chicago, IL: American Bar Association, Business Law Section.
- ADAMS, Kenneth A., 2014. Banishing Shall from Business Contracts: Throwing the baby out with the bathwater. *Australian Corporate Lawyer Magazine*. 24(3), 12–13. Dostupné také z: <https://www.adamsdrafting.com/wp/wpcontent/uploads/2014/09/Banishing-Shall-from-Business-Contracts-ACLA.pdf>.
- ANDERSON, Mark a Victor WARNER, 2014. *Drafting Confidentiality Agreements*. 3rd edition. London: Law Society. 232 s.
- ASPREY, Michele M., 2010. *Plain language for lawyers*. 4th ed. Sydney: Federation Press. 352 s.
- BANNISTER, Chris, 2023. What is an NDA and why might your business consider using them?. *Keystone Law* [online] [cit. 14. 1. 2024]. Dostupné z: <https://www.keystonelaw.com/keynotes/what-is-an-nda-and-why-might-your-business-consider-using-them>
- BEJČEK, Josef, Josef ŠILHÁN a kolektiv, 2015. *Obchodní smlouvy: závazky v podnikání*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck. 539 s.
- BROWN, Christopher, 2020. CDA vs NDA: What You Need To Know. *Brownfirmpllc.com* [online] [cit. 28. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.brownfirmpllc.com/cda-vs-nda-what-you-need-to-know/>
- BURROWS, A. S., John DAVIES, Ewan MCKENDRICK, Donal NOLAN a Charles MITCHELL, 2015. *Principles of the English law of obligations*. Oxford: Oxford University Press. 403 s.
- BŮŘIL, Matěj, 2021. Non Disclosure Agreement v praxi. In: *Interface* 01/2021. Dostupné z: <https://www.ctt.muni.cz/aktualne/interface/clanky-z-casopisu-interface/non-disclosure-agreement-v-praxi>
- CAO, Deborah, 2007. *Translating Law*. Clevedon: Multilingual Matters. 189 s.
- COSTELLO, Natasha a Louise KULBICKI, 2023. *Practical English Language Skills for Lawyers: Improving Your Legal English*. New Yourk: Routledge. 354 s.
- CRYSTAL, David a Derek DAVY, 2013. Chapter 8: Language of Legal Documents. In: CRYSTAL, David a Derek DAVY. *Investigating English Style*. London: Routledge, s. 193–217.

- ČADA, Karel, 2016. Obchodní tajemství. *Vedavyzkum.cz* [online] [cit. 4. 1. 2024]. Dostupné z: <https://vedavyzkum.cz/dusevni-vlastnictvi/dusevni-vlastnictvi/obchodni-tajemstvi>
- ČECHOVÁ, Marie, 2008. IX Regulativní a operativní funkce jako konstituující faktor projevu. In: ČECHOVÁ, Marie, Jan CHLOUPEK, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná česká stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, s. 230–243.
- DE MARTINIS, Lorenzo, Francesco GAUDINO a Thomas S. RESPESS III, 2013. *Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market*. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/14838/attachments/1/translations/en/renditions/pdf>
- DOWDY, Charlotte, 2019. Are Penalty Clauses Enforceable? *Nelsonslaw.co.uk* [online] [cit. 23. 4. 2024] Dostupné z: <https://www.nelsonslaw.co.uk/penalty-clause/>
- ELIÁŠ, Karel, 2008. Obsah, způsob a rozsah náhrady škody v soukromém právu. *Ekonom.cz* [online] [23. 4. 2024]. Dostupné z: <https://pravnicke.ekonom.cz/c1-22809890-obsah-zpusob-a-rozsah-nahrady-skody-v-soukromem-pravu-ii-sup-1-sup>
- EMILIO, Vanessa, 2023. Non-Disclosure Agreement vs Confidentiality Agreement. *Legal123.com.au* [online] [cit. 28. 3. 2022]. Dostupné z: <https://legal123.com.au/confidentiality-agreement-vs-non-disclosure/>
- FIALA, Josef, 2009. Dohoda. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právníký slovník* [online]. 3. vydání. Praha: C. H. Beck. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhf64zrguxgi33in5sgc#>
- FOIA.gov [online], 2023. *United States Department of Justice* [cit. 27. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.foia.gov/>
- FORTHE, Stephen, 2003. What the Attorney-Client Privilege Really Means. *SGR Insights* [online] [cit. 18. 1. 2024]. Dostupné z: <https://www.sgrlaw.com/ttl-articles/916/>
- FRANĚK, Ondřej, 2019. Z deníčku soudního znalce: zákony, vyhlášky, odpovědnost... aneb pár termitů na úvod. *Zachrannasluzba.cz* [online] [cit. 23. 4. 2024]. Dostupné z: <https://zachrannasluzba.cz/pravni-okenko-hierarchie-prvnich-norem-a-druhy-pravni-odpovednosti/>
- GALLAGHER, Joanne, 2020. Protecting your ideas: what you need to know about the law of confidence and NDAs. *Ts-p.co.uk* [online] [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.ts-p.co.uk/insights/protecting-your-ideas-what-you-need-to-know-about-the-law-of-confidence-and-ndas/>

- GANNON, Catherine, 2023. Penalty clause vs liquidated damages. *Gannons.co.uk* [online] [cit. 23. 4. 2024] Dostupné z: <https://www.gannons.co.uk/insights/penalty-clause-vs-liquidated-damages/>
- GARDOCE, Rowan, 2022. A Guide To Protecting Your Trade Secrets. *Sprintlaw.co.uk* [online] [cit. 24. 3. 2024]. Dostupné z: <https://sprintlaw.co.uk/articles/protecting-trade-secrets/>
- GARNER, Bryan A, 2001. *A dictionary of modern legal usage*. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press.
- GERLOCH, Aleš, 2009. Právní kultura. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck.
- GORDON, Steven D., 2021. Non-Disclosure Agreements and Trade Secrets: 12 Points to Consider. *Holland & Knight Trade Secrets Blog* [online] [cit. 24. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.hklaw.com/en/insights/publications/2021/11/nondisclosure-agreements-and-trade-secrets-12-points-to-consider>
- GREPL, Miroslav a Radek ŠIMÍK. EPISTÉMICKÁ MODALITA. 2017. In: KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek a PLESKALOVÁ, Jana (eds.). *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Brno: Masarykova univerzita. [cit. 17. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/EPIST%C3%89MICK%C3%81%20MODALITA>.
- HAIGH, Rupert, 2018. *Legal English*. 5th edition. New York: Routledge. 371 s.
- HEAFFORD, James, 2022. The Rule Against Penalty Clauses. *Blakemorgan.co.uk* [online] [cit. 23. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.blakemorgan.co.uk/the-rule-against-penalty-clauses/>
- HORÁKOVÁ, Nikol, 2022. Co je to smluvní pokuta a jak ji použít. *Pravniprostor.cz* [online] [cit. 23. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/co-je-smluvni-pokuta-jak-ji-pouzit>
- HULMÁK, Milan a kol., 2014. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§1724 – 2054)*, 1. vydání. 1335 s.
- HUNGR, Pavel, 2008. *Srovnávací právo: právní kultury*. Ostrava: Key Publishing. 130 s.
- CHARTRES-MOORE, Thomas, 2019. Confidentiality agreements, non-disclosure agreements (NDA), trade secret restrictions and gagging orders. *Stephens-scown.co.uk* [online] [cit. 23. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.stephens-scown.co.uk/intellectual-property-2/what-do-a-confidentiality-agreement-a-non-disclosure-agreement-nda-a-trade-secret-restriction-and-a-gagging-order-have-in-common/>

- CHROMÁ, Marta, 2011. Synonymy and Polysemy in Legal Terminology and Their Applications to Bilingual and Bijural Translation. *Research in Language*, 9(1), 31–50. Dostupné z: <https://czasopisma.uni.lodz.pl/research/article/view/8123/8027>
- CHROMÁ, Marta, 2014. *Právní překlad v teorii a praxi: nový občanský zákoník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum. 270 s.
- Intellectual Property Office, 2015. *Guidance: Non-disclosure agreements* [online] [cit. 12. 12. 2023]. In: GOV.UK. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/publications/non-disclosure-agreements/non-disclosure-agreements>
- Jednotlivé smluvní typy a tzv. nepojmenované smlouvy, 2004. *Fulsoft.cz* [online] [cit. 24. 3. 2024].
- JELÍNEK, Milan, 1996. Styl administrativně-právní. In: NEBESKÁ, Iva a Alena MACUROVÁ. *Jazyk a jeho užívání. Sborník k životnímu jubileu prof. O. Uličného*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, s. 241–250.
- JOHNSON, Kathleen a Jonathan J. MADARA, 2023. Proprietary, Confidential Info, Trade Secrets, Know-How—Differences for Business Success. In: *The Legal Intelligencer*. Dostupné z: <https://www.foxrothschild.com/publications/proprietary-confidential-info-trade-secrets-know-how-differences-for-business-success>
- KARABEC, David, 2020. Ochrana know-how a obchodního tajemství ve výzkumné, vývojové a aplikační sféře - část II. *Pravniprostor.cz* [online] [cit. 3. 1. 2024]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obchodni-pravo/ochrana-know-how-a-obchodniho-tajemstvi-ve-vyzkumne-vyvojove-a-aplikacni-sfere-cast-ii>
- KAREŠOVÁ KUCHARČUK, Margarita a Miloš OLÍK, 2022. Můžete oprávněně nabízet zboží a služby pod doménou, jež je zaměnitelná s chráněným označením třetí osoby?. *Epravo.cz* [online] [cit. 5. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/muzete-opravnene-nabizet-zbozi-a-sluzby-pod-domenou-jez-je-zamenitelna-s-chranenym-oznaceni-treti-osoby-114517.html?mail>
- KENNTON, Will, 2020. What Is Privileged Communication? How It Works and Examples. *Investopedia* [online] [cit. 18. 1. 2024]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/p/privileged-communication.asp>
- KNAIZL, Zdeněk, 2024. Věc v právním smyslu v kontextu historického vývoje a jeho současná reflexe v exekučním právu - část I. *Pravniprostor.cz* [online] [cit. 1. 5. 2024]. Dostupné z: <https://pravni prostor.cz/clanky/obcanske-pravo/vec-v-pravnim-smyslu-v-kontextu-historickeho-vyvoje-jeho-soucasna-reflexe-v-exekucnim-pravu-cast-i>

- KNAPP, Viktor, 1996. *Velké právní systémy: úvod do srovnávací právní vědy*. Praha: C.H. Beck. 247 s.
- KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRYGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ, 2010. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. 291 s.
- KORECKÁ, Věra, 2009. Retulární náhrada. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck.
- KROGH, Aage, 2016. Reasonable measures in cases of extraordinary circumstances. *Iuno.law* [online] [cit. 1. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.iuno.law/news/reasonable-measures-in-cases-of-extraordinary-circumstances/>
- LUNN, Rob, 2017. *A Systematic Approach to Translating Contracts into English. Beta version 2.* Dostupné z: https://legalspaintrans.com/wp-content/uploads/book/A_Systematic_Approach_to_Translating_Contracts_into_English.pdf
- MAREK, Karel, 2019. Srovnání smluv o poskytnutí peněžních prostředků a zastupitelných věcí. *Advokatnidenik.cz* [online] [cit. 23. 4. 2024]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/07/10/k-srovnani-smlouvy-o-uveru-a-smlouvy-o-zapujce/>
- MAREŠ, Jiří, 2002. Medicína a pedagogika: jejich vzájemné ovlivňování a vzájemný průnik. In: *Pedagogika*, roč. LII, 2002, s. 138–159. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.
- MAŠTÁLKA, Ivan, 2003. Etika, právo a nové rozměry nekalé soutěže na Internetu. *Itpravo.cz* [online] [cit. 1. 5. 2024]. Dostupné z: <https://itpravo.cz/index.shtml?x=128495>
- MATZNER, Jiří, 2018. Povinnost mlčenlivosti advokáta. *Pravniprostor.cz* [online] [cit. 27. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/povinnost-mlcenlivosti-advokata>
- MCCANTS, Taylor-Simone, 2023. Protecting Trade Secrets. *FindLaw.com* [online] [cit. 24. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.findlaw.com/smallbusiness/intellectual-property/protecting-trade-secrets.html>
- MCKENZIE, Andrew M., 2023. Penalty Clauses In Contracts – Beware. *Beresfordlaw.com* [online] [cit. 23. 4. 2024] Dostupné z: <https://beresfordlaw.com/penalty-clauses-in-contracts-beware/>
- MELZER, Filip a Petr TÉGL, 2014. Povinnost jednat v právním styku poctivě. *Bulletin-advokacie.cz* [online] [cit. 5. 3. 2024]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/povinnost-jednat-v-pravnim-styku-poctive>

- MERVARTOVÁ, Jana, 2013. Náhrada újmy v novém občanské zákoníku. In: *Pracovní právo 2013* [online]. Dostupné z: <https://www.law.muni.cz/sborniky/pracpravo2013/files/008.html>
- MINÁŘOVÁ, Eva, 2009. *Stylistika češtiny*. Brno: Masarykova univerzita. 83 s.
- MORÁVEK, Jakub, 2014. K zásadě contra proferentem v pracovníprávních vztazích. *Právní rozhledy* 13–14, s. 486–494. Dostupné z: <https://www.spolpracoc.cz/files/2018/03/Mor%C3%A1vek-K-z%C3%A1sad%C4%9B-contra-proferentem-v-pracovn%C4%9Bpr%C3%A1vn%C3%ADch-vztaz%C3%ADch-2014.pdf>
- MUHL, Charles J., 2001. The Employment-At-Will Doctrine: Three Major Exceptions. *Monthly Labow Review*, vol. 2001, s. 3–11. Dostupné z: <https://www.bls.gov/opub/mlr/2001/01/art1full.pdf>
- MYERS, Rebecca K., 2015. Confidentiality, Nondisclosure and Secrecy Agreements. *Lexisnexis.com* [online] [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.lexisnexis.com/community/insights/legal/practical-guidance-journal/b/pa/posts/confidentiality-nondisclosure-and-secrecy-agreements>
- O'CONNELL, Donal, 2017. Typical trade secrets incidents that befall organisations. *Linkedin.com* [online] [cit. 1. 5. 2024]. Dostupné z: <https://www.linkedin.com/pulse/typical-trade-secrets-incidents-befall-organisations-donal-o-connell>
- ONDRÁŠKOVÁ, Veronika, 2023. Vybrané instituty římsko-kanonického procesu v praxi soudů generálního vikáře a pražského oficiála ve 14. století: exceptiones in ordine iudiciario. In: *Právněhistorické studie*, 2023 (53/2), s. 11–34. Praha: Karolinum.
- PELIKÁN, Tomáš, 2005. Právní jistota, restituce a nemovitosti v českém právu. *Epravo.cz* [online] [23. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-jistota-restituce-a-nemovitosti-v-ceskem-pravu-37337.html>
- PLAVEC, Jan, 2019. Ochrana informací v obchodním styku. *Pravniprostor.cz* [online] [cit. 19. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obchodni-pravo/ochrana-informaci-v-obchodnim-styku>
- POKORNÁ, Hana, 2001. Poskytování právních služeb advokátem a meze publicity. In: *Bulletin advokacie*, 6–7/2001, s. 28–48. Praha: Česká advokátní komora.
- PREUSS, Ondřej, 2023. NDA, aneb na co si dát pozor při uzavírání dohody o mlčenlivosti. *Dostupnyadvokat.cz* [online] [cit. 28. 3. 2022]. Dostupné z: <https://dostupnyadvokat.cz/blog/nda-rizika>

- PROKŠOVÁ, Hana a Kamila SMEJKALOVÁ, 2017. Odchyly od spisovné jazykové normy v současných právních textech. *Správní právo*. Ministerstvo vnitra, 50(7), 401–410.
- RADACK, David V., 1994. Understanding Confidentiality Agreements. In: *Journal of The Minerals, Metals & Materials Society*, 46 (5) (1994), p. 68. Dostupné z: <https://www.tms.org/pubs/journals/jom/matters/matters-9405.html>
- ROCH, Jaroslav, 2022. 5 tipů od právníka při sjednávání dohody o mlčenlivosti (tzv. NDA). *Pruvodcepodnikanim.cz* [online] [cit. 28. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/dohoda-o-mlcenlivosti-nda/>
- RUSÍNOVÁ, Zdenka, 2017. DEVERBÁLNÍ ADJEKTIVUM. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny* [online] [cit. 27. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/DEVERB%C3%81LN%C3%8D%20ADJEKTIVU>
- SMOLKA, Lucie, 2020. Smlouvy v transferu technologií: dohoda o mlčenlivosti. *Pravniprostor.cz* [online] [cit. 18. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.prawniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/smlouvy-v-transferu-technologiei-dohoda-o-mlcenlivosti>
- SOKOL, Tomáš, 2018. Trestní odpovědnost za pochybení při správě cizího majetku v důsledku důvěry ve správnost odborné expertizy, část I. *Pravniprostor.cz* [online] [cit. 5. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.prawniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/trestni-odpovednost-za-pochybeni-pri-sprave-ciziho-majetku-v-dusledku-duvery-ve-spravnost-odborne-expertizy-cast-i>
- SVOBODA, Tomáš, 2014. *Průzkum překladatelského trhu ve střední Evropě – souhrnná zpráva*. Dostupné z: https://docs.google.com/viewer?url=https://dev.jtpunion.org/getattachment/K-profesi/Odborne/Pruzkum-prekladatelskeho-trhu-ve-stredni-Evrope-Ce/IMG-pdf-CETMS_CS_fin.pdf.aspx
- ŠARČEVIĆ, Susan, 2000. *New Approach to Legal Translation*. 2nd Ed. Hague – London – Boston: Kluwer Law International, 2000. 308 s.
- ŠILHÁN, Josef, 2015. *Právní následky porušení smlouvy v novém občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck. 510 s.
- ŠKOP, Martin, 2017. Některé techniky jazykové metody interpretace práva. *Právník*. Praha: AV ČR, Ústav státu a práva. Roč. 156, s. 770–782. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2017/9/3.%C5%A0kop_9_2017.pdf

- ŠLEMR, Dominik a Lukáš PULGRET, 2020. Ochrana informací v obchodním styku. *Pravniprostor.cz* [online] [cit. 20. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/povinnost-danovych-uredniku-zachovavat-mlcenlivost-nektere-vyjimky-se-zamerenim-na-spolupraci-s-organy-cinnymi-v-trestnim-rizeni>
- The Role of Consideration in Non Disclosure Agreements, 2023. *FastCapital.com* [online]. [cit. 12. 12. 2023]. Dostupné z: <https://fastercapital.com/content/The-Role-of-Consideration-in-Non-Disclosure-Agreements.html#Types-of-Consideration-in-NDAs>
- THERIAULT, Justin E., 2023. Continued At-Will Employment Sufficient Consideration for Restrictive Covenants, Connecticut Court Holds. *JacksonLewis* [online] [cit. 12. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.jacksonlewis.com/insights/continued-will-employment-sufficient-consideration-restrictive-covenants-connecticut-court-holds>
- THOMPSON, Joe R., 2023. Overview of Confidentiality Agreements. *Ag Decision Maker* [online] [cit. 14. 1. 2024]. Dostupné z: <https://www.extension.iastate.edu/agdm/wholefarm/html/c5-80.html>
- TOMÁŠEK, Michal, 1998. *Překlad v právní praxi*. 2. vyd. Praha: Linde, Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví. 139 s.
- TOZZI, Kamila a Eva PŘIDALOVÁ. *Legal English*. 2nd edition. Praha: Leges, 2015. Student (Leges).
- TREITEL, Guenter, 2002. Some Comparative Notes on English and American Contract Law. *SMU Law Review*, Vol. 55, No. 19, s. 357–365. Dostupné z: <https://core.ac.uk/download/pdf/147631958.pdf>
- Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky, © 2008–2024. Internetová jazyková příručka: Psaní velkých písmen – obecné poučení. Internetová jazyková příručka [online]. Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?ref=190&id=180>.
- VALÍČKOVÁ, Irena, 2021. Je přípustné zavázat mlčenlivostí zaměstnance ohledně jejich mzdy? *Pravniprostor.cz* [online] [cit. 18. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/pracovni-pravo/je-pripustne-zavazat-mlcenlivosti-zamestnance-ohledne-jejich-mzdy>
- VEČEŘA, Miloš, Jana DOSTÁLOVÁ, Jaromír HARVÁNEK a Drahomíra HOUBOVÁ, 2012. *Základy teorie práva*. Brno: Masarykova Univerzita. 96 s.
- VERETINA, Ina, 2012. *Characteristics and features of legal English vocabulary*. *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Umanistice)*, 54(4), s. 103–107.

World Intellectual Property Office. How to Protect Trade Secrets? *Wipo.int* [online] [cit. 24. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.wipo.int/tradesecrets/en/protection.html>

Slovníky:

BLACK, Henry Campbell a Bryan A. GARNER, 2009. *Black's law dictionary*. 9th ed. St. Paul, MN: Thomson-Wes

CHROMÁ, Marta, 2010. *Česko-anglický právní slovník s vysvětlivkami: Czech-English law dictionary with explanations*. 3. vyd. Voznice: Leda. 481 s.

Oxford English Dictionary [online], © 2024. Oxford University Press. Dostupné z: <https://www.oed.com/>

Wex [online], © 2024. Cornell Law School: Legal Information Institute. Dostupné z: <https://www.law.cornell.edu/wex>

Britské a americké právní dokumenty a předpisy:

Action Note, 07/2023. The Government Security Classifications Policy. Dostupné také z: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/649ea509bb13dc000cb2e3cd/Procurement_Policy_Note_-_Government_Security_Classifications_Policy.pdf

Briefing Paper: The Official Secrets Acts and Official Secrecy, 2017. *House of Commons Library* [online] [cit. 28. 11. 2023]. Dostupné z: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-7422/CBP-7422.pdf>

Copyright, Designs and Patents Act 1988, dostupné také z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/48/contents>

Executive Order 13526 – Classified National Security Information, 2009. Dostupné také z: <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/executive-order-classified-national-security-information>

Fact Sheet: Confidentiality: key legislation, 2020. *General Medical Council* [online] [cit. 28. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.gmc-uk.org/-/media/gmc-site/ethical-guidance/related-pdf-items/confidentiality/key-legislation-factsheet.pdf>

Fact Sheet: Information Security: Federal Agency Use of Nondisclosure Agreements, 1991. *U.S. Government Accountability Office* [online] [cit. 28. 11. 2023]. Dostupné z: <https://www.gao.gov/assets/nsiad-91-106fs.pdf>

National Security Decision Directive 84, dostupné také z: <https://www.gao.gov/assets/122629.pdf>

Restatement (Second) of Contracts, 1981

Substance Abuse Confidentiality Regulations, dostupné také z:
<https://www.ecfr.gov/current/title-42/chapter-I/subchapter-A/part-2>

The Data Protection Act 2018. Dostupné také z:
<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2018/12/contents/enacted>

The Freedom of Information Act 2000, dostupné také z:
<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/36/contents>

The Human Rights Act 1998, dostupné také z:
<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1998/42/contents>

The Official Secrets Act 1989, dostupné také z:
<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1989/6/contents>

The Speak Out Act 2022, dostupné také z:
<https://www.congress.gov/117/plaws/publ224/PLAW-117publ224.pdf>

The Trade Secrets (Enforcement, etc.) Regulations 2018. Dostupné také z:
<https://www.legislation.gov.uk/uksi/2018/597/made>

České právní dokumenty a předpisy:

Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku [online]. 2012 [cit. 28. 11. 2023]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

Komentář zákona 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1747. Dostupné také z: <https://www.obecniportal.cz/33/komentar-zakona-89-2012-sb-obcansky-zakonik-1747-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EtuvCofjP1DmnWo4O-Y18zW70CGBg926IA/>

Sdělení č. 209/1992 Sb., sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících

Zákon č. 221/2006 Sb., zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Zákon č. 340/2015 Sb., zákon o registru smluv

Zákon č. 412/2005 Sb., zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ)

Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Právní předpisy EU:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, nařízení o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

Nařízení Komise (EU) č. 330/2010, nařízení o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/2378 ze dne 15. prosince 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a zrušuje prováděcí nařízení (EU) č. 1156/2012

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/943, směrnice o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním

Slovenské právní předpisy:

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 498/2011 Z.z. Dostupné také z: <https://www.aspi.sk/products/lawText/1/75822/1/2/nariadenie-s-mocou-zakona-c-498-2011-zz-ktorym-sa-ustanovuju-podrobnosti-o-zverejnovani-zmluv-v-centralnom-registri-zmluv-a-nalezitosti-informacie-o-uzatvoreni-zmluvy>

Soudní rozhodnutí:

Hughes v. Metropolitan Railway Co, 2 App Cas 439 (1877)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13.01.2021, sp. zn. 31 Cdo 1475/2020, ECLI:CZ:NS:2021:31.CDO.1475.2020.2. Dostupné také z: <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/5620/>

Rozsudek NSS 3 Ao 19/2021 – 98 ze dne 31. 05. 2023. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/3-ao-19-2021-98>

Schimenti Construction Company, LLC v. Joseph Schimenti, AC 44274 (2023), dostupné také z: <https://law.justia.com/cases/connecticut/court-of-appeals/2023/ac44274.html>

Usnesení Ústavního soudu III. ÚS 2221/08 ze dne 14. 5. 2009. Dostupné také z: <https://kraken.slv.cz/III.US2221/08>

Vypracování NDA (advokátní kanceláře a podobné společnosti):

Advokátní kancelář – JUDr. Jaromír Štůsek, LL.M., Ph.D., dostupné z:
<https://www.akstusek.cz/sluzby/obchodni-pravo/>

AZ LEGAL, advokátní kancelář, s.r.o., dostupné z: <https://azlegal.cz/pravni-sluzby/dohoda-omlcnlivosti-nda/>

SEDLAKOVA LEGAL s.r.o., dostupné z: <https://www.sedlakovalegal.cz/cs/nda>

Zdroje českých smluv:

Smlouva CZ1

<https://smlouvy.gov.cz/smlouva/soubor/19641099/Smlouva%20o%20ml%C4%8Denlivosti.pdf>

Smlouva CZ2

https://www.czmuseums.cz/UserFiles/file/2020/Vestnik/20201108_AMG_FIN_Dohoda%20o%20duvernosti%20predavanych%20informaci_vzor.doc

Smlouva CZ3

<https://pkc.vscht.cz/files/uzel/0027374/0024~~c8nPyE9JjM-Pz8050pual5NZll9ckhlfkF-UmJKaV5x9eKVCcmpeSVFpbryRgaElAA.pdf?redirected>

Smlouva CZ4

https://wiki.pirati.cz/_media/ao/sablony/nda_-_dohoda_o_ochrane_duvernych_informaci.pdf

Smlouva CZ5

https://www.fzu.cz/sites/default/files/verejnezakazky/dohoda_o_mlcenlivosti_a_o_ochrane_prav_dusevniho_vlastnictvi.doc

Smlouva CZ6

<https://www.vhodne-uverejneni.cz/index.php?m=xenorders&h=orderdocument&a=download&document=1726734&token=>

Smlouva CZ7

<https://dagmarbacova.cz/wp-content/uploads/2021/09/NDA-vynosove-nemovitosti.pdf>

Smlouva CZ8

https://www.crz.gov.sk/data/att/3294982_dokument1.pdf

Smlouva CZ9

https://zakazky.pardubickykraj.cz/document_19250/8ec03b84981726718f7e8226be9d31f7-pk_dopravni-obsluznost_zd-p17_nda_2020-09-08-docx

Smlouva CZ10

https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/VZ_SML-Pr-001_2016_MF-0013968-2016-38.pdf

Smlouva CZ11

https://ezak.fnbrno.cz/document_23146/dfbfe4dfe606e7f567162fbb464ada13-priloha-c-5-zd-dohoda-o-mlcenlivosti-a-o-ochrane-osobnich-udaju-docx

Smlouva CZ12

<https://assets.new.siemens.com/siemens/assets/api/uuid:6b33f259-40ae-4921-8609-969fa21970f2/nda-r01-nevyplnene.docx>

Smlouva CZ13

<https://explosia.cz/app/uploads/2018/03/Dohoda-o-ml%C4%8Denlivosti.docx>

Zdroje anglických smluv:

Smlouva EN1 (US)

<https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1346685/000119312505242636/dex1019.htm>

Smlouva EN2 (UK)

Routine one-way confidentiality agreement. In: ANDERSON, Mark a Victor WARNER, 2014.

Drafting Confidentiality Agreements. 3rd edition. London: Law Society. 232 s.

Smlouva EN3 (UK)

<https://www.jbs.cam.ac.uk/wp-content/uploads/2020/08/mst-confidentiality-nda.pdf>

Smlouva EN4 (UK)

<https://london.ivd.nihr.ac.uk/wp-content/uploads/2018/01/here.pdf>

Smlouva EN5 (UK)

<https://content.tfl.gov.uk/tfl-earls-court-transparency-agreement.pdf>

Smlouva EN6 (UK)

<https://www.shell.co.uk/content/dam/royaldutchshell/documents/lubricants/shell-esso-standard-confidentiality-agreement.pdf>

Smlouva EN7 (UK)

<http://ideologyconsulting.co.uk/wp-content/uploads/2017/02/Business-Sale-Non-Disclosure-Agreement.pdf>

Smlouva EN8 (US)

<https://ilinventor.tripod.com/nda1.doc>

Smlouva EN9 (US)

<http://files-do-not-link.udc.edu/docs/it/Confidentiality%20Agreement.pdf>

Smlouva EN10 (US)

<https://sgp.fas.org/othergov/sf312.pdf>

Smlouva EN11 (US)

<https://www.montclair.edu/provost/wp-content/uploads/sites/212/2020/11/10CDA-one-way.pdf>

Smlouva EN12 (US)

<https://www.cataneslaw.com/wp-content/uploads/2016/01/Proprietary-Information-Agreement.pdf>

Smlouva EN13 (US)

<http://www.innovation.pitt.edu/wp-content/uploads/2016/06/Confidentiality-Agreement-Three-way-Mutual2017.pdf>

Sekundární smlouvy:

Confidentiality Agreement and Security Policy

<https://it.fdu.edu/wp-content/uploads/2019/04/Confidentiality-Policy-11-1-2013.pdf>.

Confidentiality and Intellectual Property Agreement

<https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1103021/000119312504147360/dex105.htm>

Doložka mlčenlivosti do pracovních smluv pro zaměstnance

<http://www.ohk-ul.cz/wp-content/uploads/2019/03/Dolo%C5%BEka-ml%C4%8Denlivosti-do-pracovn%C3%ADch-smluv-pro-zam%C4%9Bstnance-web.pdf>

Employee Non-Disclosure and Intellectual Property Rights Agreement

<https://www.mondaq.com/advicecentre/content/2090/Employee-IP-Rights-and-Confidentiality-Agreement>

Non-Disclosure and Intellectual Property Rights Agreement (a)

https://cisloandthomas.com/wp-content/uploads/2021/04/NDA_and_Assignment.pdf

Non-Disclosure and Intellectual Property Rights Agreement (b)

<https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1701732/000095012317006280/filename3.htm>

Smlouva o dílo

https://smlouvy.gov.cz/smlouva/soubor/15249560/Smlouva_keltove_11_2_2020%20AB.pdf

Supplier Confidentiality and Intellectual Property Agreement

https://assets.fellowes.com/documents/Corporate/SupplierConfidentiality_PropertyAgreement_SCIPA_InvGeneralSupp.pdf